

T.C.

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

SOSYAL HİZMET ANABİLİM DALI
SOSYAL HİZMET YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**BOŞANMALARDA SOSYAL MEDYANIN ROLÜ: İSTANBUL
ANADOLU ADLİYESİ ÖRNEĞİ**

PINAR GÜNEŞ

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Abdulkakim BEKİ

İSTANBUL, 2019

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

SOSYAL HİZMET ANABİLİM DALI
SOSYAL HİZMET YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**BOŞANMALARDA SOSYAL MEDYANIN ROLÜ: İSTANBUL
ANADOLU ADLİYESİ ÖRNEĞİ**

PINAR GÜNEŞ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Abdulhakim BEKİ

İSTANBUL, 2019

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Anabilim Dalı : Sosyal Hizmet Anabilim Dalı
Program : Sosyal Hizmet Yüksek Lisans Programı
Öğrenci No : 174205017
Öğrenci Adı Soyadı : Pınar GÜNEŞ

Boşanmalarda Sosyal Medyanın Rolü: İstanbul Anadolu Adliyesi Örneği isimli çalışma aşağıdaki jüri tarafından 12/09/2019 tarihinde yapılan sınavda Yüksek Lisans Tezi olarak oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı : Prof.Dr.Abdullah KARATAY
(Üsküdar Üniversitesi)

İmza

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Abdulkakim BEKİ
(Üsküdar Üniversitesi)

İmza

Üye : Doç.Dr. Hasan Hüseyin TAYLAN
(Sakarya Üniversitesi)

İmza

ONAY

Bu tez, yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun tarih ve sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Doç.Dr. Türker Tekin ERGÜZEL
Enstitü Müdür V.

ÖZET

Özellikle son yıllarda ülkemizde ve Dünya'da artış gösteren boşanma oranları, toplum ve aile yapısını inceleyen bilim dallarına araştırma imkânı tanımış, bu alandaki çalışmaların sayısında da artış görülmüştür. Ancak sosyal medya kavramı yeni bir süreç olup, bu konuyla ilgili yeterince çalışma yapılmamıştır.

Bu çalışma, Türkiye'de kadın ve erkeklerin boşanmalarında sosyal medyanın etkisinin olup olmadığı, İstanbul Anadolu Adliyesi'ne boşanmak üzere başvuran kadın ve erkekler örnekleminde çeşitli değişkenler açısından (yaş, cinsiyet, eğitim vb.) incelendiği nicel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini 2018-2019 yıllarında İstanbul Anadolu Adliyesi Aile Mahkemeleri'ne boşanmak üzere başvuran 122 kadın (%61,0), 78 erkek (%39,0) toplamda 200 kişi oluşturmuş olup katılımcılara 'Sosyodemografik Bilgi Formu' aracılığı ile sorular sorulmuş, ardından 'Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutumlar: Boşanmayı Artırıcı veya Engelleyici Faktörlere Yönelik Tutum Ölçeği' uygulanmıştır. Sosyodemografik bilgi formunda 17 soru, Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutumlar: Boşanmayı Artırıcı veya Engelleyici Faktörlere Yönelik Tutum Ölçeği'nde ise 18 yargı cümlesi bulunmaktadır.

Araştırmada yalnızca boşanma sürecindeki çiftlerin sosyal medya kullanımlarının evlilik birliği üzerindeki etkisine bakılmamış, bunun yanı sıra bazı demografik değişkenlerle ilişkileri açısından da veriler incelenmiştir. Araştırmada boşanma aşamasında olan çiftlerin boşanma nedeni olarak birinci sırada 'eşimin ailesi ile aramdaki geçimsizlik', ikinci sırada 'eşimin, ailemle arasındaki geçimsizlik' üçüncü sırada 'fiziksel şiddet', dördüncü sırada ise 'eşimin sosyal medyada fazla zaman geçirmesi' ve 'alkol kullanımı' şeklinde sonuçlar elde edilmiştir. Bu çalışmanın hedefi sosyal hizmetin koruyucu-önleyici çalışma alanı ile sosyal medya kullanımının toplumsal bir sorun haline gelmesini önlemek ve bu konuda farkındalık kazandırmak olarak hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile Mahkemesi, Boşanma, Sosyal Medya

ABSTRACT

The Role of Social Media in Divorce: The Case of Istanbul Anatolian Courthouse

Especially in recent years, the divorce rates, which have increased in our country and in the world, have enabled the disciplines that examine the society and family structure to research and the number of studies in this field has increased. However, the concept of social media is a new process.

This study whether the effects of social media in the divorce of women and men in Turkey, in which men and women samples apply for a divorce to Anatolia Courthouse in terms of various variables (age, sex, education, etc.) Is a quantitative study examining. The sample of the study consisted of 122 women (61.0%), 78 men (39.0%) who applied to the Divorce Family Courts of Istanbul in 2018-2019 for a divorce. Attitudes Towards Divorce Causes: The Attitude Scale for Divorce Increasing or Preventing Factors was applied. There are 17 questions in the sociodemographic information form, and 18 judicial sentences in the Attitude to Divorce Causes: Attitude towards Increasing or Preventing Divorce Scale.

In this study, not only the effect of the social media use of the couples on divorce, but also their relationship with some demographic variables was examined. In the research, as the reason for the divorce of the couples in the first place 'my wife's family and incompatibility between me', second place 'my wife, my family, incompatibility between' third place 'physical violence', fourth place 'my wife spend more time on social media' and 'alcohol use' results were obtained. With this study, it is aimed to prevent the use of social media with the protection-preventive work area of social service and to raise awareness on this issue.

Keywords: Divorce, Social Media, Family Court

TEŞEKKÜR

Tez dnemimin bütn aŐamalarında bilgi ve tecrübesiyle bana destek olan saygı değer hocam Dr. Öğr. Üyesi Abdulkakim Beki'ye,

Her konuda beni destekleyen, güvenen ve yanımda olduklarını hissettiren, sevgi ile yetişmemi sağlayan, attığım tüm adımlarda maddi ve manevi desteklerini sunan anneme, babama ve kardeşime,

Tez sürecimde bilgi alışverişleri ve yönlendirmeleri ile bana destek olan sevgili arkadaşım Ömer Faruk Simek'e,

Benimle birlikte tezimin bütün aŐamalarında heyecanımı paylaşan, gösterdiği sabır ve anlayış ile bana destek veren Fatih Kızılay'a sonsuz teşekkürler.

Varlıklarıyla yaşamıma anlam katan dost ve aileme sevgilerimle...

PINAR GÜNEŞ

BEYAN

Bu çalışmanın kendi tez çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar hiçbir aşamasında etik dışı davranışımın olmadığını, tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

.../.../2019

Pınar GÜNEŞ

İmza

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
BEYAN	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar DİZİNİ.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xi
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	xii
1.GİRİŞ.....	1
1.1.Araştırmanın Amacı.....	3
1.2.Araştırmanın Önemi	4
1.3.Araştırmanın Problemi.....	5
1.4.Sayıtlar.....	5
1.5.Sınırlılıklar	6
1.6.İlgili Kavramlar.....	7
2.KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE.....	8
2.1. Aile, Evlilik ve Boşanma Kavramları.....	8
2.1.1.Aile Kavramı.....	8
2.1.2.Aile Kavramının Unsurları	9
2.1.3.Evlilik Kavramı.....	9
2.1.3.1.Evlilik ve Evlilikte Güven Kavramı.....	10
2.1.3.2.Evlilikte Yaşam Doyumu ve Evlilik Uyumu	11
2.1.3.3. Evlilikte Kıskançlık unsuru ve Sosyal Medya Kullanımı	13

2.1.3.4. Sosyal Medya Kullanımının Aileler Üzerindeki Etkisi.....	14
2.2. Boşanma Kavramı ve Unsurları.....	15
2.3. Boşanmanın Sebepleri	16
2.3.1. Boşanmanın Özel Sebepleri.....	18
2.3.1.1. Zina	18
2.3.1.2. Cana Kast ve Pek Fena Muamele	19
2.3.1.3. Cürüm ve Haysiyetsizlik.....	19
2.3.1.4.Terk.....	20
2.3.1.5. Akıl Hastalığı.....	20
2.3.2. Boşanmanın Genel Sebepleri	20
2.3.2.1. Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması (Şiddetli Geçimsizlik)	21
2.3.2.2. Eşlerin Boşanma Konusunda Anlaşması	21
2.3.2.3. Ortak Hayatın Yeniden Kurulamaması Nedeniyle Boşanma.....	22
2.4. Türkiye’de Boşanma İstatistikleri.....	23
2.5. Boşanma Olgusunun Toplumun Bakış Açısına Göre Değerlendirilmesi	25
2.6. Aile Mahkemelerinde Çalışan Meslek Elemanları	26
2.6.1. Psikolog	28
2.6.2. Pedagog.....	28
2.6.3. Sosyal Çalışmacı.....	29
2.7. Boşanma Sürecinde Sosyal Hizmet Uzmanının Rollerini Ve Ailelerle Sosyal Hizmet.....	29
2.8. Satir’in Aile Terapisi Yaklaşımı	30
2.9. Medya	31
2.10. İnternet Kavramı	32
2.11. Sosyal Medya Kavramı.....	34
2.11.1. Sosyal Medya Platformları	36
2.11.1.1. Facebook.....	36
2.11.1.2. Twitter.....	37
2.11.1.3. Instagram	38
2.11.1.4. Youtube.....	39
2.11.1.5. Whatsapp	39
2.11.1.6. Snapchat.....	40
2.11.1.7. Swarm	40
3.GEREÇ VE YÖNTEM.....	42
3.1.Araştırmanın Yöntemi	42
3.2.Araştırma Grubu	42

3.3. Veri Toplama Araçları	42
3.3.1. Sosyodemografik Bilgi Formu.....	43
3.3.2. Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutumlar: Boşanmayı Artırıcı veya Engelleyici Faktörlere Yönelik Tutum Ölçeği.....	43
3.4. Veri Toplama Aşaması	44
3.5. Verilerin Çözümlemesi ve İncelenmesi	44
3.5.1. Normalite Testi Sonuçları	45
3.5.2. Betimsel İstatistik Sonuçları	45
3.5.3. Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Genel ve Alt Boyutlarına Ait İç Tutarlılık Sonuçları	46
3.6. Maliyet ve Süre	46
4. BULGULAR.....	47
4.1. Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Sosyo-Demografik Özellikleri İle İlgili Dağılım Sonuçları	47
4.2. Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Evlenme Süreçleri İle İlgili Özelliklerine Ait Dağılım Sonuçları	48
4.3. Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Sosyal Medya Kullanma Durumları İlgili Özelliklerine Ait Dağılımları	49
4.4. Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Genel ve Alt Boyutları İle İlgili Düzeylerine İlişkin Frekans ve Yüzde Sonuçları:	51
4.5. Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Çeşitli Değişkenler İle Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği (BNYTÖ) Genel ve Sosyal Medya Alt Puanlarına Ait Karşılaştırma Sonuçları.....	52
4.5.1. Cinsiyet Değişkeni Karşılaştırma Sonuçları:	52
4.5.2. Eğitim Durumu Karşılaştırma Sonuçları:	53
4.5.3. Evlilik Süresi Durumu Karşılaştırma Sonuçları:	54
4.5.4. Sosyal Medya Denilince Aklınıza Gelen Nedir Sorusuna Ait Karşılaştırma Sonuçları:	56
4.5.5. Sosyal Medya Araçlarını Gün İçerisinde Kullanma Durumu Karşılaştırma Sonuçları:	57
4.5.6. Sosyal Medya Araçlarını Kullanma Amaçları Durumu Karşılaştırma Sonuçları:	59
5. TARTIŞMA.....	64
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	69

6.1. Sonuç	69
6.2. Öneriler	70
7. KAYNAKLAR.....	73
EKLER	79
ÖZGEÇMİŞ.....	91

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1: Yıl Bazında Boşanma Sayıları.....	23
Tablo 2: Yıllara Göre Evlilik Süresi.....	25
Tablo 3: Araştırmada Kullanılan Ölçek Alt Boyutlarına Ait Normallik Testi Sonuçları.....	45
Tablo 4: Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Genel Puan ve Alt Boyutlarına Ait Betimsel İstatistik Sonuçları.....	45
Tablo 5: Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Genel ve Alt Boyutlarına Ait İç Tutarlılık (Cronbach's Alpha) Katsayıları Sonuçları.....	46
Tablo 6: Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Sosyo-Demografik Özellikleri İle İlgili Dağılım Sonuçları.....	47
Tablo 7: Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Evlenme Süreçleri İle İlgili Özelliklerine Ait Dağılım Sonuçları.....	48
Tablo 8: Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Sosyal Medya Kullanma Durumları İlgili Özelliklerine Ait Dağılım Sonuçları.....	49
Tablo 9: Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Boşanma Nedenlerine Ait Dağılım Sonuçları.....	50
Tablo 10: Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği Genel ve Sosyal Medya Alt Boyutları Düzeylerine Ait Frekans ve Yüzde Sonuçları.....	52
Tablo 11: Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Sosyal Medya Araçlarını Kullanma Amaçları Durumlarına Göre BNYTÖ Genel ve Sosyal Medya Puanlarına Ait Mann Whitney-U Testi Sonuçları.....	52
Tablo 12: Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre BNYTÖ Genel ve Sosyal Medya Alt Boyut Puanlarına Ait Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	53
Tablo 13: Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Evlilik Süresi Durumlarına Göre BNYTÖ Genel ve Sosyal Medya Alt Boyut Puanlarına Ait Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	54

Tablo 14: Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Sosyal Medya Denilince Aklınıza Gelen Sorusuna Göre BNYTÖ Genel ve Sosyal Medya Alt Boyut Puanlarına Ait Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	56
Tablo 15: Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Sosyal Medya Araçlarını Gün İçerisinde Kullanma Durumlarına Göre BNYTÖ Genel ve Sosyal Medya Alt Boyut Puanlarına Ait Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	57
Tablo 16: Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Sosyal Medya Araçlarını Kullanma Amaçları Durumlarına Göre BNYTÖ Genel ve Sosyal Medya Alt Boyut Puanlarına Ait Kruskal Wallis H Testi Sonuçları.....	59

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1: İllere Göre Kaba Evlenme Hızı.....24

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

- ASAGEM** : Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel M¼d¼rl¼ę¼
- ARPANET** : Advanced Research Projects Agency Network- Gelişmiş Araştırma Projeleri Dairesi Ağı
- BNYTÖ** : Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği
- DPT** : Devlet Planlama Teşkilatı
- İTÜ** : İstanbul Teknik Üniversitesi
- MK** : Medeni Kanun
- ODTÜ** : Orta Doğu Teknik Üniversitesi,
- STK** : Sivil Toplum Kuruluşu
- TDK** : Türk Dil Kurumu
- TÜBİTAK** : Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
- TÜİK** : Türkiye İstatistik Kurumu
- UYAP** : Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi
- vd.** : ve diğerleri
- WHO** : World Health Organization – Dünya Sağlık Örg¼tü
- F** : Frekans Değeri
- N** : Örneklemedeki Gözlem Sayısı
- P** : Anlamlılık Düzeyi
- SPSS** : Statical Package Social Sciences

1. GİRİŞ

İnternet; bilgisayar teknolojisinin gelişmesi ile birlikte süreç içerisinde hızla gelişen ve günümüzde de kullanım sıklığı günden güne artarak süregelen, bireylerin yaşamlarında vazgeçilmez bir araç haline almış, kişiler bu araç sayesinde istedikleri bilgi ve belgeye süre ve yer sınırlaması olmaksızın ulaşabilme imkanına sahip olmuşlardır. İnternet, sahip olduğu bu vasfı ile her yaş ve meslek grubundaki insanlar tarafından kullanılan bir nesne haline gelmiştir (Öztürk, 2015).

İnternetin ortaya çıkış tarihi olan 1962 yılından günümüze kadar geçen süre içerisinde internet, çok yönlü olarak kullanılan bir nesne olmuş ve bu pozisyonu itibarıyla kişilerin etkileşim içinde olduğu her alanda olumlu ve olumsuz birtakım etkilere sebebiyet vermiştir. Aile kurumu, akademik yaşam, sosyal hayat ve iş hayatı en sık etkilenen alanlar olmuştur (Taş, 2015).

İnterneti, aktif bir biçimde kullanan kişilerin çoğunluğu, internette geçirdikleri vaktin büyük bir bölümünü sosyal medya alanında geçirdikleri saptanmış, sebebinin ise sosyal medya kullanımının seri, kullanışlı ve farklı fikirlerdeki kişilere kolay bir yoldan ulaşılabilir olmasından kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal medyanın bu denli yaygınlaşmasının, psikolojik sorunlarla birlikte bireylerin kurdukları sosyal ilişkilerde de olumlu ve olumsuz etkiler meydana getirdiği göz önüne alınmalıdır (Aktaş, 2017).

Sosyal medya, sosyal ağlar daha kapsamlı bir şekilde ifade edilirse internet, sosyal hayatımızın artık önemli bir bölümü olmuştur. İlerleyen süreçte bir uzvumuz gibi olan cep telefonları, taşınabilir bilgisayarlar, vb. sosyal temasları, iletişim şeklini, yazı dilini, söylemleri, kültürü farklılaştırmakta ve başkalaştırmaktadır. Buhar Makinesinin sadece sanayide değil, sosyo-ekonomik hayatta da etkili olması gibi her buluş sadece kendi çevresinde değil, uyarlandığı her alanda bir harekete neden olur (Peltekoğlu, 2012, s. 3). Hayatımıza giren “yeni” her şeyin yaptığı varyasyon, yalnız kullanım alanlarına bağlı değildir. Domino etkisi biçiminde değişim, kendini belli eder. Bu değişimin etkisi, buluşu yaşamımıza getiren kişiler tarafından bile tahmin edilemez. Sosyal medya, kullanıcıların iletişim sürecine doğrudan iştirakına, çok yönlü iletişim ortamı olmasına ve çok fazla sayıda kullanıcıya anında mesaj iletilmesini olanak

sağlayarak anında örgütlenmeye imkân vermesi, dolayısıyla çoğunlukla bir özgürleşme fırsatı olarak değerlendirilir (Özgül, 2015, s. 86).

Sosyal medya ile iletişimdeki bu çok yönlülüğün ve genişlemenin insan davranışlarında veya kişiler arasındaki iletişimde de başka bir özellik kazandığı görülmektedir. Günümüzde mesafelerin kısalmasıyla birlikte, yakınlıkların da uzaklaştığı görülmektedir (Dellaloğlu, 2015, s. 23).

Haberleşmek, bilgi edinmek, ulaşmak sosyal medyada sadece şekil olarak değil içerik olarak da farklılaşmaktadır (Kılıç ve Gündoğdu, 2015). Bireyler, sosyal medya üzerinden iletişim kurduklarında fiziksel karşılaşmanın olmaması, bireylerin kendilerini istedikleri gibi tanıtımlarına, fiziksel görünüşlerini saklamalarına olanak sağlamaktadır. Sosyal medyadaki paylaşımlar paralelinde tüm bu ilişkiler örüntüsü, gerçek dışı bir alanda oluşabilmektedir. Sosyal ağlar ve internet teknolojisi günümüzde bireylerin yaşamlarının bir parçası olmakta, ciddi sosyalizasyona sebep olarak evlilik ve evlilik doyumunu tesir etmekte ve bu durum pek çok endişeyi de peşi sıra getirmektedir (Aycanoğlu ve Ünsal, 201, s.166).

Sosyal yaşamın değişmesiyle biçiminde, şeklinde ve kimi zaman da özünde yaşanan bu hareketlilik ailenin sabit değil dinamik bir kavram olduğunu göstermektedir. Aile olmanın “ön şartı” olan evlilik süreçleri de bu devimsel yapıdan etkilenmektedir.

Gelinen son durum değerlendirildiğinde, toplumun büyük oranında sosyal medya kullanımı yaygınlaşmıştır. Bireylerin çoğu akıllı telefonları eline alır almaz veya bilgisayarı açar açmaz öncelikle sosyal medya hesaplarını kontrol etmekte, farkına varmaksızın bu sayfalarda ihtiyacından daha fazla zaman geçirmektedir. Aile içerisinde ise bu durum ciddi bir iletişim kopukluğuna sebep olmaktadır (Güleç, 2018, s.106). Sosyal medya kullanımı, çiftlerin romantik ilişkileri kapsamında değerlendirildiğinde, bireylerin ilişkilerini yaşarken sosyal medya hesaplarının şifrelerini öğrenmeleri, arkadaş listelerini kontrol etme gibi farklı davranış biçimleri geliştirdikleri görülmeye başlanmıştır. Bu durum göz önüne alındığında ise sosyal medya kullanımının çiftlerin ilişkilerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir (Alikılıç vd., 2019, s. 59). Dolayısıyla sosyal medya, evliliklerin her aşamasında çiftler arasındaki ilişki ve iletişimi etkileyen, yön veren ve evlilikte bazı işlevleri olan önemli bir faktör haline gelmiştir (Can ve Hovardaoğlu, 2015, s. 45, akt: Kalaman, Çelik, 2019) .

Günümüzde, ABD’de yaşanan boşanmaların %90’ının sebebi olarak aldatma ve sadakatsizlik öne sürülmektedir. Ulusal Bilim Vakfı tarafından yapılan bir çalışmaya göre her yıl ABD’de kadınların ise %7’si, erkeklerin %12’si evlilik dışı cinsel birliktelik yaşamaktadır. Yine Washington Üniversitesi’nin 60 yaş üstü erkeklerle yaptığı bir araştırmaya göre, 1991 yılında yaşam boyu sadakatsizlik %20’iken, 2006 yılında %28’e ulaşmıştır. 1991 yılında 60 yaş üstü kadınlarda ise %5’iken, 2006 yılında %15’e yükselmiştir (Zare, 2011, s. 182, akt: Dızman Şentürk, 2019, s. 549). Ülkemizde ise Medeni Kanun başlığı altında düzenlenen ve bir boşanma sebebi olarak belirtilen aldatma, toplumsal tepkilerden ötürü boşanma sürecinde en fazla öne sürülen nedenlerden biridir. Bu bağlamda Türkiye Aile Yapısı’nın 2011 yılında yaptığı araştırmaya göre kadınların %9,6’sı, erkeklerin ise %4,8’i boşanma sebebini aldatma şeklinde belirtirken, her iki cins de aldatma fiilinin bir kez dahi olsa birinci derece boşanma sebebi olarak değerlendirmektedir (Taya, 2014, s. 204).

Teknolojinin ilerlemesi ile çoğu bilginin sanal ortama aktarılması nasıl yaygınlaşıyorsa, bireylerin manevi haz ve değerleri de git gide sanal ortama uyum göstermektedir. Çıkış noktası sosyal medya olan söz konusu bu çalışmada gündün güne artan sosyal medya kullanımının aileler üzerindeki etkisi ele alınarak, sosyal hizmetin koruyucu- önleyici yaklaşımı ile sorunlara çözüm yolu sunmak amaçlanmaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de kadın ve erkeklerin boşanmalarında sosyal medyanın etkisinin olup olmadığı, İstanbul Anadolu Adliyesi’ne boşanmak üzere başvuran kadın ve erkekler örnekleminde çeşitli değişkenler açısından (cinsiyet, eğitim vb.) karşılaştırmaktır.

İnternet kullanımının dünya üzerinde bu denli yaygınlaştığı ve her geçen gün de kullanım sıklığının arttığı günümüzde, sosyal medya kişiler için vazgeçilmez bir araç haline dönüşmüş, bu durum da beraberinde yer ve zaman sınırlaması olmadan dünya üzerinde herhangi bir kişiye ya da bilgiye erişebilmesi gibi birçok kolaylığı barındırmakla birlikte, bireylerin var olan sosyal ilişkilerden kopması, sosyolojik ve psikolojik problemler gibi birçok sorunu beraberinde getirdiği de göz önünde bulundurulmalıdır.

Özellikle son yıllarda ülkemizde ve dünyada artış gösteren boşanma oranları, toplum ve aile yapısını inceleyen bilim dallarına araştırma imkânı tanımış, bu alandaki çalışmaların sayısında da artış görülmüştür.

Ancak sosyal medya kavramı yeni bir süreç olup, bu konuyla ilgili yeterince çalışma yapılmamıştır. Bu çalışmanın amacı artış gösteren sosyal medya kullanımının boşanma üzerindeki etkisini ortaya koyarak sosyal hizmetin koruyucu-önleyici çalışma alanı ile toplumsal bir sorun haline gelmesini önlemek ve bu konuda farkındalık kazandırmak olarak hedeflenmektedir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Aile toplumun en temel kurumlarından biridir. Ailenin yıkılması toplumun sosyal çöküş sürecine yönelmesi demektir. Türkiye'de boşanma oranı çok düşük düzeyde iken, günümüzde boşanma konusu elzem bir sorun olarak görülmektedir. Batı ülkelerine oranla, boşanma oranı ülkemizde oldukça düşük düzeylerde seyretmektedir, fakat özellikle 2000'li yıllardan sonra Türkiye'de boşanma günden güne yükselme göstermektedir. Hatta halk içinde "boşanma artık moda oldu" gibi sözler deyim olarak kullanılmaya başlanmıştır (Kara, 2016, s. 262-277).

Ailenin ayakta kalabilmesi, boşanma nedenlerinin iyi araştırılması ve ona göre tedbirlerin alınmasına bağlıdır. Boşanma nedenleri konusunda çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Ancak sosyal medyanın boşanma üzerindeki etkisi konulu bir araştırma henüz bulunmamaktadır. Bu nedenle bu araştırma boşanma olgusunda sosyal medyanın rolüne ışık tutacaktır. Aynı zamanda sosyal hizmetin koruyucu önleyici rolü göz önüne alındığında, bu sorunun tespiti sağlandıktan sonra gerekli önlemler alınarak, bakanlıklar, Sivil Toplum Kuruluşları (STK)'lar ve bu alanda çalışan diğer kurum ve kuruluşlarla meslek elemanları ile birlikte kapsamlı bir çalışma yapılabileceği düşünülmektedir.

Boşanma sebeplerine yönelik yapılan araştırmalar neticesinde, boşanma olgusunun toplumda giderek yükseliş göstermesinin nedenleri arasında, insanların evlilik birlikteliğini daha az istemesinden çok evliliğe olan bakış açılarının değişiklik arz etmesi olarak gösterilmektedir.

Boşanma, bireylerin yeni yaşamlarına entegre olmalarını gerektiren bir geçiş ve kriz durumu olarak değerlendirilmektedir. Bu araştırmanın sonuçlarından; boşanma

aşamasındaki çiftler ile çalışmakta olan, psikolog, psikolojik danışman ve sosyal hizmet uzmanı gibi sağlık hizmetleri çalışanlarının, hakim ve avukat gibi direkt boşanma sürecindeki kişiler ile çalışmakta olan hukuk alanı ve adalet sistemi meslek elemanları ve/veya diğer uygulamacılar yararlanabilecektir.

1.3. Araştırmanın Problemi

Sosyal medya kullanımının boşanmalar üzerinde bir etkisi var mıdır? Araştırmanın problemi göz önünde bulundurularak hazırlanan alt problemler aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

- 1.Sosyal medya kullanımı ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 2.Bireylerin eğitim seviyelerinin boşanma ve sosyal medya kullanımı ile ilişkisi var mıdır?
- 3.Sosyal medyanın yanlış kullanılması aile bağlarını zedeler mi?
- 4.Sosyal medya kullanımı boşanma sebebi olabilir mi?
- 5.Aldatma vakalarında sosyal medyanın etkisi var mıdır?
- 6.Sosyal medyada geçirilen zamanın fazla olması evlilik birliğinin ortadan kalkmasına neden olabilir mi?

Bunların yanı sıra araştırmaya katılanların demografik özellikleri, kişisel bilgi formundaki sorularla birlikte de; katılan kişilerin cinsiyetleri, yaşları, medeni durumları, eğitim durumları, hangi mesleğe sahip oldukları, kaç yaşında evlendikleri, eşi ile tanışma şekilleri, evlilik süreleri, çocuk sayıları, boşanmaya iten sebepleri, sosyal medya denilince akıllarına ne geldiği, sosyal medya araçlarını günde kadar sıklıkla kullandıkları, sosyal medya araçlarından hangisine daha fazla zaman ayırdıkları, sosyal medyayı en çok hangi amaçla kullandıkları gibi konularla ilgili pek çok soru cevaplanmaya çalışılacaktır.

1.4. Sayıtlar

1. Boşanma sürecinde veya boşanmış çiftlere araştırma ölçeği eşlerinden ayrı biçimde verilmiştir. Bu sebeple; katılımcıların tamamen kendi düşünce ve görüşlerini içtenlikle ifade ettikleri, gerçek düşünce ve duygularını yansıttıkları varsayılmıştır.

2. Uygulama sırasında kullanılan ankette yer alan soruların ilgili değişkenleri tam anlamıyla ölçtüğü varsayılmıştır.

3. Katılımcılara; söz konusu ölçekleri içinde buldukları boşanma sürecinin hukuki boyutundan ve gerçekleştirilen bireysel görüşmeden bağımsız olduğu açıklanmıştır. Verilerin sadece bilimsel bir araştırma için toplandığı vurgulanmıştır. Bu konudaki etik unsurlar hakkında bilgi verilmesi sağlanmıştır. Katılımcıların bu bağlamda hukuki süreçten bağımsız davranıp cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

1. Bu araştırmada elde edilen bulgular, veri toplama araçlarının değerlendirilmesiyle sınırlıdır.

2. Araştırmanın örneklem grubu, İstanbul Anadolu Adalet Sarayı'nda boşanmak için başvuran ve Aile Mahkemelerinde çalışan sosyal hizmet uzmanı, pedagog ve psikolog ile görüşmesi için mahkemece tevdi edilen boşanma sürecinde olan veya boşanmış bireylere herhangi bir uzman yönlendirmesi olmadan doğrudan uygulanmıştır.

3. Araştırmanın sınırlılıklarından bir diğeri de: Uygulamanın adliye ortamında gerçekleştirilmiş olması; katılımcıların düşünce ve duyguları ile ilgili herhangi bir yargılamaya tabii tutulabilecekleri önyargısını oluşturmuş olabileceği ve bu sebeple gerçek düşüncelerini gizleme eğiliminde olabilecekleri düşünüldüğünden; uygulama gerçekleşmeden önce verilerin, dava dosyalarında yer almayacağı ile ilgili katılımcılara yazılı açıklamanın yanı sıra sözel bir açıklamalar da yapılmıştır. Ancak buna rağmen katılımcıların içinde buldukları durum ve ortam itibarıyla gerçek eğilimleri saklama olasılıkları bulunmaktadır.

4. Söz konusu araştırma İstanbul ili ile sınırlı olup; İstanbul Anadolu Adliyesi aile mahkemelerine boşanma davası ile başvuran bireyler ile gerçekleştirilmiştir. Ancak; İstanbul ilinin Türkiye'nin farklı ekonomik, kültür ve coğrafi bölgelerinden gelen kişileri yansıtabilmek için uygun popülasyona sahip olduğu düşünülmektedir.

5. Diğer bir sınırlılık ise mahkeme hakimlerinin, iş yoğunluğu ya da gizlilik esasının ihlal edilebileceği düşüncesi ile anket uygulanmasına izin vermemeleri diğer bir sınırlılıktır.

1.6. İlgili Kavramlar

Aile: İstanbul Anadolu Adalet Sarayı Aile Mahkemelerinde boşanma davaları olan aileleri ifade etmektedir.

Çiftler: İstanbul Anadolu Adalet Sarayı Aile Mahkemelerinde boşanmak üzere başvuran çiftleri ifade etmektedir.

Boşanma: Boşanma, eşler hayattayken, kanunda öngörölmüş olan bir sebebe dayanarak, eşlerden birisinin açacağı dava sonucunda evlilik birliğine hakim kararı ile son verilmesi olarak tanımlanmıştır (Keskin,2015).

Boşanma Süreci: İstanbul Anadolu Adalet Sarayı Aile Mahkemelerinde resmi olarak mahkemede işlemlerin ve boşanma davasının devam ettiği süreçtir.

İnternet; kullanım yaygınlığı da günden güne artan ve dünya üzerinde bulunan birçok bilgisayar sistemini birbirine bağlayan bir iletişim ağı olarak tanımlanmaktadır (Solmaz ve ark., 2013).

Sosyal Medya; Kullanıcılarına bilgi paylaşımı, fikir ve haberleşme olanağı tanıyan, karşılıklı olarak etkilenme ve etkileme özelliğine sahip site ve araçlar için kullanılan ortak bir terimdir (Solmaz ve ark., 2013).

2. KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Aile, Evlilik ve Boşanma Kavramları

2.1.1. Aile Kavramı

Günümüzde hala süregelen ve daha önce var olan tüm toplumların ortak birimi ailedir. Bu birim bireylerin birlikte yaşam sürdürmesi ile oluşmuş ilk kurum olmasının yanında, geçmişi incelendiği zaman insanlık tarihi kadar eski olduğu görülür (Erkan, 2010).

Toplumdaki her birey bir ailenin üyesi konumundadır. Aileyle olan süreç kişinin doğumuyla başlar ve hayatı sona erinceye kadar devam eder. Çocuk doğduğu andan itibaren hemen fiziksel ve sosyal yaşama uyum süreci içerisine girer ve bu dönemde çocuğun en büyük destekçiliğini çocuğun anne ve babası üstlenir. Birey kendi kararlarını alabilmeyi ve kendisini dışarıya ve çevresine karşı yeterince anlatabilen bir birey olmayı ailesi aracılığı ile öğrenir (Yavuzer vd., 2013).

Aile sınıflandırması genel olarak, "çekirdek aile" ve "geniş aile" olarak ikiye ayrılmaktadır. Günümüzde aile olgusu incelendiğinde akla baba, anne ve çocuklar gelse de hala daha büyük aile ilişkileri muhtelif şekillerde süregelmektedir. Genel anlamıyla şu an ki aile yapılarında kuşaklar arası bağlar haricinde de bir takım farklılıkların olduğu aşikârdır. Bazı aileler boşanmadan ya da terk edilmeden dolayı sadece ebeveynlerden oluşabiliyorken, bazıları da boşanma durumuyla ya da tekrar bir aile kurmakla birlikte daha da kompleks bir örüntü içine girmektedir (Onur, 2000).

Kişilerin fiziksel ve psikolojik olarak iyilik hallerinin korunması ve artarak devam etmesi için lazım olan şefkat, ilgi, sevgi ve bakımın verildiği en doğal ortamdır. İnsanın mutlu hissetmesinde aile önemli bir yere sahiptir ve bu bakış açısı ile kişinin mutluluğunun toplumun da ortak mutluluğunu oluşturacağı söylenebilir. Aile, bireyler ile toplum arasındaki ahengi düzenler (Arıkan, 1996).

2.1.2. Aile Kavramının Unsurları

Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Türk Aile Yapısı Özel İhtisas Komisyonu tarafından hazırlanmış olan raporda aile için yer alan esas unsurlar şunlardır (Bulut, 1993).

1-Aile bireyleri arasında bir ilişki bulunmalıdır. Bu durum, kan birlikteliği ya da evlenme ile ortaya çıkmaktadır. Evlenme ile birlikte aile müessesini meydana getiren çiftler arasında hukuki anlamda bir ilişki oluşmaktadır. Aileyi oluşturan; anne, baba, çocuk vb. diğer insanların arasında ise kan ile kurulmuş bir bağ bulunur. Bireyler arasındaki bu bağ dizinine hısımlık (akrabalık) denmektedir.

2-Aileyi oluşturan bireyler aynı yerde yaşamaktadır. Bu durum, aile bireylerinin müşterek kuralları olması zarureti doğurmaktadır. Buradaki elzem hususlardan biri de uyulacak bu kuralların kim ya da kimler tarafından, hangi yöntemler izlenerek konulacağı ve kuralları yerine getirmemenin nasıl bir ceza ile karşı karşıya kalacağı belirlenmesidir.

3- Aile, aileyi oluşturan bireylerin, korunma, barınma, beslenme gibi- fiziksel, psikolojik, cinsel, ekonomik ve sosyal- ihtiyaçlarının giderildiği yerdir. Bu öngörülerin oluşması için ailenin sağlık, ekonomi ve kültürel vb. gibi öğelerinin yeterli seviyede olması önemlidir. Bu gibi öğelerin oluşturulması ve süreğenliği için aile fertlerinin şahsi bir takım hakları ve tercihlerinden fedakârlıklar yapması zaruridir.

4- Aile, üyelerinin toplumla birleşmesinin ve uyumunun sağlandığı sosyal bir müessesedir. Aile fertlerinden ebeveynlerin çiftleşmesi sonucu birey topluma kazandırılır. Düşünüldüğü zaman sağlıklı bir üremenin yapılması gelecek kuşakların da sağlıklı olmasını sağlar (Battal, 2008).

2.1.3. Evlilik Kavramı

Evlilikte meydana gelen genel problem alanları şiddet, iletişim kopukluğu, empatik anlayış, ekonomik sıkıntı, gerçekçi olmayan beklentiler, cinsiyet rolleri , alkol kullanımı, aşkın anlamı ve niteliğinin kavranışındaki sorunlar, iletişim ve etkileşim sorunları, bağımlılık ve kişilik bozuklukları, genel sağlık durumu, gelirdeki değişimler ve işsizlik, aldatma, çocuk sahibi olamama, engelli çocuğa sahip olma, çocukların aileden ayrılması, yaşlanma şeklinde sıralanabilir (Hiebert vd., 1993; Özgüven, 2009).

2.1.3.1. Evlilik ve Evlilikte Güven Kavramı

Evliliğin tanımı; geçmiş birikimleri, öğrenim ve eğitimleri birbirinden farklı olan iki insanın yaşamlarını birleştirmeye karar vermesi olarak yapılabilmektedir (Güleç, 2012, s. 63). Evliliğin başka bir tanımı ise, karşı cinsten iki kişinin bir araya gelerek, beraber yaşam sürüp hayatı paylaşmak, çocuk sahibi olmak ve onu yetişkin bir birey haline getirmek amacıyla yaptıkları bir sözleşmedir. Bireyler evlilik yoluyla birtakım roller de kazanmaktadırlar. Kendileri açısından karı - koca olup, çocuklara da belli bir statü sağlamaktadırlar (Kaya, 2016, s. 25-26).

Evlilik, kurumlaşmış bir yol ve ilişkiler dizini olmasının yanı sıra, bir erkek ve bir kadını birbirlerine bağlayan toplumsal açıdan devletin yetki, hak veya kontrolü bulunan yasal bir ilişki biçimini öne sürmektedir. Evlilikte sorumluluklar ve haklar yasalarla olduğu kadar toplumsal kurallar, inançlar ve gelenekler de ortaya konulmaktadır (Özgüven, 2000, s. 19).

Evlilik hayatında, iki insanın sosyal, ekonomik, psikolojik ve biyolojik ihtiyaç ve istekleri doyumayı hedeflediği görülmektedir (Özgüven, 2000, s. 19-20). Evlilik bir yaşam biçimi olarak, çeşitli kültürlere sahip toplumlarda evrensel seviyede ortaya çıkması, evliliğin şahsi ve toplumsal muhtelif işlevleri yerine getirmesinden ve toplumsal bir müessese olmasından ileri gelmektedir. Bu işlevler; bireylere korunma, güven, dayanışma içinde olduklarını hissetme, sevme ve sevilme isteklerine cevap verme fırsatı sunarak duygusal destek sağlar, ekonomik üretim ve tüketim faaliyetlerini düzenler, cinsel yaşamı meşru ve sağlıklı yoldan düzenler, cinsiyet rollerini ve iş bölümünü, soy çizgisini belirler, bireylere toplumsal statü kazandırır (Güleç, 2012, s. 63-64).

Tüm insanlar için güvende hissetmek, temel gereksinim duyguları arasında yer almaktadır, her birey eşinden tüm konularda emin olma ve güven istemektedir. Güven duygusu ancak tutarlı, kestirilebilir, tahmin edilebilir ve sorumluluk duygusu gelişmiş bireylerin sağlayabildiği bir sezgidir (Demiröz, 2014, s. 24). Evlilik ilişkisinde eşe karşı duyulan sevgi, sadakat, güven, kıskançlık evlilik bağına temelden etkileyen duygular olup evliliğin süreğenliği konusunda da önemli yer tutmaktadır. Güven duygusu, evliliklerin ilk zamanlarında ilginin de fazla olmasından dolayı yüksektir. Zamanla ilerleyen iş ve çocuk gibi yeni unsurlar, çiftlerin merkezinin bu hususlara kaymasından dolayı ilgi alanlarının değişmesine neden olmaktadır. Bu da taraflarda aldatmaya dayalı

güven sorunlarının varlığı konusunda kuşku oluşmasına sebep olabilmektedir (Tarhan, 2017, s. 64-65).

Evlilik sürecinin öncesinde ya da evlilik boyunca güven, karşılıklı ilişkilerin temelini oluşturmaktadır ve dolayısıyla da eş adaylarına ve eşlere duyulan güvende olan azalmalar evliliğin gerçekleşmemesi ya da evliliğin aksaması hatta sonlanması ile sonuçlanabilmektedir. Bu sebeple karşılıklı ilişkilerde güven, evliliğin yapı taşlarından birini oluşturmaktadır (Tiryaki ve Karakuş, 2018).

2.1.3.2. Evlilikte Yaşam Doyumu ve Evlilik Uyumu

İnsan yaşamının en önemli unsurlarından biri evlilik olmasına rağmen bu deneyimin vasfı, kişinin yaşam kalitesiyle bire bir ilişkilidir (Hünler ve Gençöz, 2003, s.100). Yaşam kalitesi evlilikle ilgili tecrübeleri etkilemekte ve evlilikten alınan doyum da farklılaştırmaktadır. Evlilik doyumunu, evli kişilerin bu ilişkiden tatmin seviyelerini işaret eder. Bu tatmin de evliliğin kalitesini ortaya koymaktadır. Evlilik doyumundaki kavram, iki taraflı bir ilişki düzeyine ait olmasına rağmen ölçülen doyum eşlerin bireysel tatminleridir. Öteki yandan ise eşlerin cinsiyetine bağlı olarak evlilikle alakalı algıları ve evliliğe yüklenen anlamları da şahsi nitelikte olup değişiklik göstermektedir. Evlilik doyumunu kolaylıkla tanımlanabilecek bir değişken olmamasına rağmen, evlilik doyumunu oluşturan değişkenler alan yazında sıkça çalışılmıştır (Hünler ve Gençöz, 2003, s.100).

Evlilik doyumunu, bireylerin ilişkilerinin tüm cephelerinde hissettikleri subjektif mutluluk ve hoşnutluk duyguları olarak tarif edilmektedir (Güleç, 2012, s. 69).

Evlilik doyumundaki birtakım önemli kavramlar; eşler arasındaki etkili iletişim, destek ve uyumdur. Bu anlamda, evlilik doyumunu ile ilişkili düşünülen değişkenlerden biri de eş desteği olup ailenin, kişiler bakımından sağlıklı fonksiyonlara sahip olmasının önemli belirtilerinden birine ortaya koymakta ve böylece sosyal destek gereksinimi, aile içerisinde giderilmiş olmaktadır (Kabasakal ve Soylu, 2016, s. 209).

Bu desteğin tezahür edebilmesi için eşler arasında iletişimin iyi surette yürütülebilmesi ve empati kurulabilmesi gerekmektedir. Bu yöntemle eşler birbirinin içinde barındırdıkları durumları anlayabileceklerdir. Empatinin evlilik hususunda anlamlı bir değişken olduğu, eşler arası iletişim ve empatiyle ilişkinin boyutu arasında olumlu bağlantının olduğu ortaya çıkmaktadır (Kışlak ve Çabukça, 2002, s. 5).

Eş desteği, evlilik doyumunda hem eşin gösterdiği hem de karşı tarafın algıladığı desteğe bağlı olmaktadır. Eşlerin birbirine destek sağlaması bilişsel ve duygusal olaylar arasındaki ilişkinin daha güçlü olmasını sağlamakta ve ilişkide stresin, çatışmanın ve çözümsüzlüğün önüne geçmektedir (Çağ ve Yıldırım, 2013, s. 14).

Evlilik doyumunu, çiftlerin sosyo- ekonomik durumları da etkilemektedir. Evli kişilerin iyi bir işe sahip olmaları, ekonomik olarak iyi durumda olmaları evlilik doyumuna etki eden faktörler arasında kendini göstermektedir. Evlilik doyumunun eksilmesinin nedenleri arasında evlilik içi çatışmalar önemli yer tutmaktadır. Aktaş'a göre (2009, s.45) Psiko-sosyal açıdan evlilikteki çatışma alanları şöyledir:

Eşlerin karı-koca ilişkileri ile ilgili çatışmaları (rol beklentileri, cinsel yaşam, giyim kuşam), eşlerin bireysel iç çatışmaları, çocukların yetiştirilmesi ile ilgili çatışmalar, aile üyeleri, akrabalar veya arkadaşlar ilgili çatışmalar, boş zaman aktiviteleri ile ilgili çatışmalar, kazancın harcanması ile ilgili çatışmalar, yaşanılacak mekan ve evle ilgili çatışmalar, uyum ve kültürel değişimle ilgili çatışmalar (Aktaş, 2009, s. 45).

Evlilik doyumunun düşük olduğu zamanlarda ise evli çiftler, eşlerini aldatmaya kadar varabilecek davranışlar sergilemektedir. Bireysel psikoloji açısından aldatmayı, ölüm korkusu ve kendini iyi hissetme dürtüsü ile açıklayan kaynaklara rastlanılmaktadır. Aldatmanın cinsiyete göre; ekonomik ve sosyal statü, yaş ve fiziksel güçsüzlük, duygusal açlık ve duygusallık dışı cinsel istekler açısından farklılaştığı görülmektedir (Aktaş 1999, s. 70- 72).

Duygusal yönelimli aldatma için sosyal ağlar elverişli bir ortam sağlamaktadır (Adams, 2017, s. 33- 34). Bazen de evlilik doyumunu az olan kişi için sosyal ağlar bir kaçış fırsatına dönüşebilmektedir. Bu kaçış keyifsiz bir durum veya sınırlamalardan kaçış sebebiyle olabilmektedir. Sosyal medya araçlarının mahremiyeti kapsayan doğası, ilişki veya evlilik doyumunun düşük olmasıyla beraber diğer insanlardan kabul ve ilgi görmek için iyi bir olanak sunmaktadır (Adams, 2017, s. 43).

İnternet kullanımının yükseliş gösterdiği veya internet bağımlılığının olduğu gidişatlarda, internette ve sosyal medyada harcanan zaman artış göstermektedir. Bu zaman da sanal ilişkilerin geliştirilmesine olanak sağlamaktadır. Online ilişkiler, ilerleyen zamanla gerçek ilişkilere dönüşebilmektedir. Bu da evli kişiler için duygusal

veya ruhsal soyut yönelimlerin somut bir hale gelmesi anlamı taşımaktadır (Tiryaki ve Karakuş, 2018).

İnsanların hayatta başına gelen olaylar, duygusal huzursuzluk ve bilişsel yetersizlik durumunda sorun çözme eyleminde kötüleşmeye ve gerilimin yükselmesine sebep olabilir. Bu yetersizlik, düşmanlığa, öfkeye, yetersiz iletişime, üzüntüye ve yetersiz duygusal paylaşımına neden olabilir (Erbek, 2005, s. 43). Bu da çiftlerden birinin duygusal kaçıışı ile sonuçlanabilir. Duygusal kaçışla, internet ve sosyal ağlar üzerinden kurulabilecek ilişkiler bu süreçte bireye anlık keyif sağlayabilir. Kısaca evlilik sürecinde meydana gelen çatışmalar, sosyal medya ve internet kullanımının artmasıyla sonuçlanabilir.

2.1.3.3. Evlilikte Kıskançlık Unsuru ve Sosyal Medya Kullanımı

Kıskançlığın tanımını yapmanın kolay olduğu söylenemez. Bunun sebeplerinden biri kavramın insandan insana farklı şekilde algılanması ve öteki yandan kültürden kültüre kavramın farklı yorumlanmasıdır. İşin hem şahsi hem de sosyal kapsamının olması gidişatı daha da kompleks hale getirmektedir. Konu bu anlamda psikolojinin, sosyolojinin ve sosyal psikolojinin alanına dahil olmaktadır. Bir de bu kavrama aldatma kavramı eklendiğinde kavramın çok kültürlü bir çizgide değerlendirilmesi mecburiyeti ortaya çıkmaktadır. Sadakat kavramı için de benzer husus geçerlidir. Sadakat de kavramsal olarak kültürlere göre çeşitlilik göstermektedir. Kimi topluluklarda, partnerli veya çok eşli kültürün varlığını sürdürdüğü durumlar, kıskançlığa ya da sadakatsizliğe sebep olmadığı gibi bu varlık, güç ve saygınlık belirtisi olarak kabul görmekte ve varlığını devam ettirmektedir (Balaman, 2002, s. 36).

Kıskançlık ise çok değer verilen bir ilişki, duygu veya varlığın kaybedilmesinden veya kaybetme ihtimalinden kaynaklanan bir güvensizlik, kuşku ve kaygı durumunu içerir. Evlilikte kıskançlık, çiftlerin birbirlerinin yaşamlarına önemli müdahalelerde bulunabildiği bir zemin oluşturmaktadır. Kıskançlık, ister eşler bakımından kati bir gerçeğe dayansın isterse kurgu şeklinde taraflardan biri tarafından tasarlansın eşlerin yaşamlarında vahim sonuçlar doğurmaktadır. Kıskançlığın unsurlarından biri de korku bazlı bir duygusal tepki olmasıdır. Bu korku var olan durumun değişmesi ve değerlerin yitirilmesi korkusudur. Bu sebeptendir ki kıskançlıkta bir korumacılık söz konusudur. Burada korunan, eşi, ilişkisi veya kişinin kendisi olabilir.

Kıskançlık yalın ve tek bir kavram veya duygu değil, bir duygular ve tepkiler kompleksidir (Demirtaş, 2004, s. 8-10).

Freud'a göre kıskançlığın kaynaklarından biri duygusal bağlılık duyduğumuz veya aşık olduğumuz birini yitirme fikrinin verdiği üzüntüdür. Ötekisi ise, başarılı rakiplere duyulan haset duygularıdır. Freud'a göre, bireyin sevdiği bir şeyi bir rakibe kaptırdığı veya kaptıracağı fikriyle çektiği acı "Normal Kıskançlık" olarak tanımlanmıştır (Demirtaş, 2004, s. 11-15).

Kıskançlıktaki hususlara bakıldığında, paranoyaklık, bireyin kendisini yetersiz görmesi ve farklı cinsel tercihlerle kurulan sağlam bağlardır. Cinsel farklılıklar yönünden bakıldığında, kıskançlık ve aldatmada kadınların, erkeklere oranla daha çok duygusal anlamda hassasiyet gösterdikleri görülmektedir. Erkeklerde ise bu hassasiyet, eşin cinsel aldatması hususunda artış göstermektedir. Sosyal medya, doğası gereği bireyselci yapısı sebebiyle eşlerden birinin diğerinin hesabına erişimini sınırlı hale getirmektedir. İstenilmesi durumunda öne sürülebilecek sınırlamalar ile başka bir kişinin paylaşımları veya fotoğrafları görmesi engellenebilmektedir. Bu yapısal durumun sonuçları yahut alenen paylaşımlarda bulunulması, Facebook gibi sosyal medya araçlarında eşler arası çatışmaya neden olmaktadır. Facebook'ta, gerek mesajlaşma, gerek fotoğraf paylaşımı, gerekse etiketleme gibi özellikler eşlerde kıskançlığın sebeplerindedir. Facebook, eski karşı cins arkadaş ve sevgililer, eşler açısından risk taşıyan veya rahatsızlık duyulan karakterler, gerekse Facebook'un isteyerek bir kışkırtma aracına dönüştürülmesi gibi unsurlar nedeniyle başlı başına bir kıskançlık faktörü haline gelebilmektedir. Facebook, hem geçmişteki ilişkilerle temas sağlaması, hem de alternatif ilişkilerin inşa edilmesi için uygun bir ortam sunması nedeniyle, günümüzde temel bir 'kıskançlık tetikleyici' olarak değerlendirilmektedir (Madran, 2016, s. 94).

2.1.3.4. Sosyal Medya Kullanımının Aileler Üzerindeki Etkisi

İletişimin her biçiminde, her şeyden önce iletişim kuracak kişilerin birbirlerine yeterli düzeyde zaman ayırması gerekmektedir. Fakat yoğunlaşan iş yaşantıları, teknolojik değişimler ve yaşanan toplum nedeniyle günümüzde aile üyelerinin birbirlerine zaman ayırmakta zorlandıkları görülmektedir. Boş zamanları ailenin birlikte değerlendirme rolü, aile dışına çıkmıştır(Öksüz, 2012, s. 23).

Sosyal medya bireylere sosyalleşme sağlasa da genel anlamda yalnızlığa bireyselliğe maruz bırakmaktadır (Tunalıoğlu, 2013). Gerçek hayattaki iletişime göre sanal ortamda kurulan iletişim daha kolay ve rahat bir şekilde gerçekleşmektedir. Fakat burada değinilmesi gereken nokta sanal ortamda sosyalliğe ulaşılrken fiziksel anlamda bireyselleşmenin fazla olmasıdır. Sanal ortamda 'yalnız değilim' fikri kişiyi her ne kadar tatmin ediyor görünse de hem psikolojik hem fizyolojik olarak ciddi olumsuz etkilerinin olduğu göz ardı edilmemelidir. Çünkü kişilerin toplumsal ilişkilerini sadece ekran aracılığıyla sürdürmesi mümkün değildir (Güleç, 2018, s.116).

Sosyal Medya Ağlarının kullanımı, çiftlerin boşanma yüzdesini arttırıcı yönde etki etmektedir. Bazı durumlarda evli bireyler eşlerinden çok eşlerinin, eskiden birlikte olduğu kişileri takip etmektedirler. Sosyal Medya bağımlılığı özellikle genç kadınlar arasında daha hızlı yükseliş göstermektedir. Yapılan bir araştırmaya göre kadınların üçte biri banyodan önce Sosyal Medya Ağ sayfasını kontrol ettiklerini, %50'si ise tanımadıkları kişileri arkadaş olarak eklemekte bir sakıncanın olmadığını dile getirmiştir. Bu durum da eşler arasındaki güven sorununu ortaya çıkararak tartışmalara sebep olabilmektedir. Ayrıca sürekli sanal ortamda sosyalleşmeye çalışan bireyler eşini ve çocuklarını da ihmal edebilmektedir (Harzadın, 2012, s. 4). Sanal ortamda tanımadığı insanlarla yeni arkadaşlıklar edinmek için iletişim içerisinde olmak evliliklere zarar vermektedir. Günümüzde sosyal medyadan dolayı boşanmalar artış göstermekte, bunun yanı sıra duygusal anlamdaki beraberliklere de sosyal medya zarar vermektedir (Güleç, 2018, s. 117).

2.2. Boşanma Kavramı ve Unsurları

Eşler ayrılık kararını almadan önce birçok aşamadan geçmektedirler. Geçirilen bu süreçler pek çok araştırmacı tarafından çeşitli yönleriyle incelenmiştir: Boşanma süreci;

(a) boşanma sürecinden önce çiftlerin duygusal olarak birbirlerinden yabancılaşması olarak adlandırılan "duygusal boşanma",

(b) ayrılmanın ardından para, mal ve nafaka gibi kısımları içine alan "ekonomik boşanma",

(c) yasal problemlerle alakalı olarak "hukuki boşanma ",

(d) eşler arasında oluşan sosyal değişimler sebebiyle yaşanan " sosyal boşanma",

(e) anne ve babanın çocuklar üzerinde velayet hakkı taleplerinin olduğu "aile boşanması",

(f) yeniden bağımsızlık kazanarak eşlerin kişisel problemleriyle alakalı " psikolojik boşanma" gibi çeşitli süreçlerden geçmektedir (Özgüven, 2001).

Bu sıralamadan da görüleceği üzere boşanma, yaşamın birçok alanında eşlerin ayrışmasını, var olan diğer etkenlerin de değişmesini kapsamaktadır. Boşanmanın; literatürde evliliğin mahkeme kararı ile sona ermesi olarak değerlendirildiğini görmekteyiz. Bu sürece kapsamlı bir biçimde bakıldığında, hem boşanmaya sebep olan nedenler hem de boşanma sonrası oluşan sonuçlar açısından bu süreç pek çok çeşitli unsuru içinde barındırır. Bakıldığında ülkemiz gibi gelenek, görenek ve örf- adetlere bağlılığı devam eden ülkelerde, evliliğe çok fazla değer ile hassas birçok şey yüklenmektedir. Bu açıdan düşünüldüğünde boşanma sürecine de benzer şekilde önem verilmekte ve bu süreç sosyal manada pek çok unsuru da doğal olarak içine sığdırmaktadır (Akkaya, 2010).

2.3. Boşanmanın Sebepleri

Arıkan (1992)'ın, "Yoksulluk, Evlilikte Geçimsizlik ve Boşanma" konulu araştırmasında, evlilikte geçimsizliğe sebep olan nedenler şu şekilde sıralanmıştır: Erkeklerin yüzde 80'inin sıklıkla veya zaman zaman eşine fiziksel şiddet uygulaması, kadınların evlilikleri süresince sözlü ve fiziksel şiddete maruz kalması, kocanın içki ve kumar gibi alışkanlıkları yüzde 48, evlilik dışı ilişki akrabalarla ilişkiler yüzde 44, maddi sıkıntı yüzde 45 ve cinsel sorunların yüzde 27 oranında etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Geçimsizlik konusunda kadınların çoğunlukla akrabalara danıştığı görülmektedir. Akraba ve arkadaşlara danışanların oranı yüzde 26' dır (Arıkan, 1992).

Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü(ASAGM) tarafından 2010 yılında yayınlanan, Aile Yapısı Araştırması 2006'nın sonuçlarına göre, boşanmış erkeklerin yüzde 29'u, kadınların ise yüzde 21'i en önemli boşanma sebebi olarak aldatmayı görmektedir. Boşanmış kadınların yüzde 11'i, erkeklerin ise yüzde 5'i eşi tarafından aldatılmış olmaları nedeniyle boşandıklarını açıklamışlardır. Boşanmış kadınların yüzde 17'si eşleri tarafından dayak ve kötü muameleye maruz kaldıkları için boşandıklarını açıklamıştır. Erkeklerin ise hiçbiri dayak ve kötü muameleyi kendisi için boşanma

nedeni olarak belirtmemiştir. Kadınlarda evliliklerin boşanma ile sonuçlanmasında içki ve kumarı en elzem sebep olarak gösterenlerin oranı yüzde 11'dir. Erkeklerde ise bu oran yüzde 3'tür. Her iki cinsiyette yaklaşık eşit oranlarda görülen "sorumsuz ve ilgisiz davranma" erkeklerde yüzde 17, kadınlarda yüzde 19 olmak üzere boşanmalarda en önemli sebepler arasında yer almaktadır. Akrabalarla kurulan ilişkilere bakıldığında, katılımcıların yüzde 24'ü sorunlarını akrabalarla paylaştıklarını, benzer şekilde kardeşlerle sorunların paylaşılmasının yüzde 39 oranında olduğu, ayrıca komşularla da yüzde 22 oranında sorunların paylaşıldığı sonucu ortaya çıkmıştır (<https://ailevecalisma.gov.tr/uploads/athgm/uploads/pages/arastirmalar/taya2006.pdf>, Erişim Tarihi: 20.12.2018).

Boşanma Nedenleri Araştırması (2009)'na göre; evlilik birlikteliği sürecinde eşlerin kök ailelerinin aile içi durumlara, ilişkilere ve sorunlara karışmaları azımsanmayacak bir orandadır. Bu bulgu doğrultusunda boşananların evliliklerinde aile unsurunun elzem görüldüğü söylenebilir. Geleneksel Türk ailesinde aile içi iletişimde aile büyükleri problemlerin çözümünde ve evliliğin devamlılığı konusunda önemli bir rol üstlenmekte iken, günümüzde ailenin problem çözen ve arabuluculuk yapan rolünden, sorun üreten bir duruma gelmesinde, aileler ve diğer yakın sosyal çevre ile iletişimin seyrekleşmesi ile birlikte bireyselleşmeye doğru giden sürecin, boşanmanın artmasında da ortam hazırlayabileceği göz önüne alınmalıdır. Araştırmada tespit edilen başka bir sonuç; cinsiyete göre bireylerin çocuk sayılarının birbirine yakın oranlarda olmak üzere çoğunlukla (Kadınlar %46, erkekler %54) bir çocuğu bulunmaktadır. İki çocuğu bulunan kadınların oranı %43 iken erkeklerin oranı % 32'sinin iki çocuğu bulunmaktadır. Araştırmaya dâhil olanların %71'inin boşanma kararını daha önce düşündüğü ortaya çıkmıştır. Kadınların %58'i erkeklerinde %57'si bu kararlarını erteleme nedeni olarak çocuklarını öne sürmüşlerdir.

Özüğurlu (2006) yaptığı araştırmasında, eşlerin ilişkilerini sekteye uğratan ve çatışmalara sebebiyet veren konuları şöyle belirlemiştir: Araştırmaya katılan 300 evli kadının yüzde 86'sı, kocaları tarafından kişiliklerine değer verilmediğini ve bunu önemli bir problem olarak gördüğünü, iletişim yetersizliğinden kaynaklanan bazı problemlerin çözüme ulaşmadan devam ettiğini ve yüzde 96'sının sorunu ortaya koyamadığı, müşterek bir amaç uğrunda birlik ve beraberlik kuramayanların oranının yüzde 90 olduğu, eşler istemediği halde aile büyüklerinden araya girmesinden şikayetçi olanlar yüzde 56, evdeki iş paylaşımı konusunda anlaşmazlık yaşayanlar yüzde 93,

eşlerden birisinin ya da her ikisinin topluluk içinde birbirlerine karşı ilgisizlik ve kırıcı davranışlarını ciddi bir sorun olarak görme oranı yüzde 96, eşlerinin dışarıda geçirdikleri zamanı kendileriyle paylaşmamasını önemli bir problem olarak görenlerin oranı yüzde 96 olduğu sonucu ortaya çıkmıştır (Özügürlü, 2006).

Kayma-Güneş (2007) tarafından ortaya koyulan çalışmada, eşleri boşanma aşamasına getiren faktörler sırasıyla iletişim çatışması, aile içi şiddet, aldatılma, eşin ailesi ile olan çatışma, cinsel sorunlar, madde veya alkol kullanma alışkanlıkları, kumar oynama, ekonomik sorunlar olduğu öne sürülmüştür. Boşanma nedenleri olarak, kadınların fiziksel şiddete maruz kalmayı öne sürdüğü, erkeklerin ise eşleri ile yaşadıkları iletişim çatışmalarını sorun olarak ifade ettiği görülmektedir.

Evlilik kurumunun işlevleri dramatik bir biçimde değişime uğrarken; evli olan bireyler daha az sayıda çocuk sahibi olmayı isterken ailenin yerine getirmesi gereken birçok rolü toplumun başka kurumları üstlenmektedir. Ailenin odağı, üretimden bağımsızlığa ve duygusal doyuma doğru karışık bir durum içerisindedir. Çiftlerin, evin dışında çalışması tüm dengeleri değiştirmektedir. Ait olunan etnik grup, sosyo-ekonomik düzey, evlilik yaşı, dindarlık seviyesi ve çocuk sahibi olma gibi demografik etkenler ve kişiler arası iletişim çiftlerin boşanma riskini arttırmakta; zayıf iletişim veya alkolün kötüye kullanımı gibi belirgin davranış ve kişilik özellikleri evli olan bireyleri giderek istikrarsızlaştırmaktadır (Stewart, Brentano, 2006, s. 50-51'den akt; Alptekin, 2011, s. 39; Taylan ve Danış, 2016, s. 48).

2.3.1. Boşanmanın Özel Sebepleri

Türk Medeni Kanununun 161. ile 165. maddeleri arasında özel boşanma sebepleri düzenlenmiştir. Özel boşanma sebepleri, zina (MK. m 161) , hayata kast, pek kötü veya onur kırıcı davranış (MK. m 162), suç işleme ve haysiyetsiz hayat sürme (MK. m. 163), terk (MK. m. 164) ve akıl hastalığı (MK. m. 165) dır.

2.3.1.1. Zina

Türk Medeni Kanunu'nda zina eyleminin bir tanımlaması yapılmamıştır. Genel anlamıyla zina; evli bir erkeğin karısından başka bir kadınla, evli bir kadının da kocasından başka bir erkekle cinsel ilişkiye girmesi olarak tanımlanabilir. Medeni kanunumuz hem kadının hem de erkeğin zinasını boşanma nedeni olarak saymış olup, eşlerin arasında hiçbir fark gözetmemiştir (Velidedeoğlu, 1965, s.168). Dava hakkı olan

eş zina edeni affetmişse veya zinayı öğrendiği tarihten itibaren altı ay ve en geç zinanın işlendiği tarihten itibaren beş yıl içinde dava açmış değilse zina nedeniyle boşanma davası açma hakkı düşmektedir. Bu hükmün temel mantığı zina sebebiyle ortaya çıkan boşanma hakkının eşlerden biri tarafından diğer eşe karşı ömür boyu aleyhte bir tehdit ögesi olarak kullanılmasına engel olmaktır (Battal, 2008). Çiftlerin birbirlerine zina iddiasına dayanarak boşanma davası açabilmesi için üç koşulun birlikte oluşması şarttır. Bunlar; evlilik birliğinin hala devam ediyor olması, çiftlerden birinin kendi eşi dışında karşı cinsten biri ile cinsel bir ilişki yaşaması ve zina yapan tarafın kusurlu olmasıdır.

2.3.1.2. Cana Kast ve Pek Fena Muamele

“Hayata kast” veya “pek kötü veya onur kırıcı davranış” üç farklı boşanma nedeni sayılmasına karşın, her üçü de Medeni Kanununun 162. maddesinde düzenlenmiştir. Şöyle ki ; “Eşlerden her biri diğeri tarafından hayatına kast edilmesi veya kendisine pek kötü davranılması ya da ağır derecede onur kırıcı bir davranışta bulunulması sebebiyle boşanma davası açabilir. Hayata kast, pek kötü veya onur kırıcı davranışa dayanılarak açılacak boşanma davasında, hayatına kastedilen ya da pek kötü veya onur kırıcı davranışa maruz kalan eş, bu davranışlardan haberdar olduğu tarihten itibaren altı ay ve bu davranışların yapılmasından itibaren de beş yıl içinde davayı açmalıdır. Bu süreler hak düşürücü süreler olup, sürelerin kaçırılması durumunda artık dava açılmaz (MK. m. 162/II).

2.3.1.3. Cürüm ve Haysiyetsizlik

Medeni Kanununun 163. maddesinde düzenlendiği gibi, eşlerden birinin küçük düşürücü bir suç işlemiş olması durumunda diğer eş boşanma davası açabilir. İlgili kanun maddesine etraflıca bakıldığında zaman tüm suçların değil, yalnızca utanç verici, küçük düşürücü yahut yüz kızartıcı mahiyetteki suçlar boşanma sebebi olarak kabul edildiği görülecektir (Akıntürk, 2004 s. 243). Hangi suçların küçük düşürücü suç olup olmadığını saptama görevi ise hâkime verilmiştir. Hâkim bu görevi yerine getirirken, suça verilen cezaya göre değil, toplumdaki genel tutuma göre karar verecektir (Dural ve ark., 2005). Hırsızlık, hileli iflas, dolandırıcılık, ırza geçme, zimmet, kaçakçılık, gasp, sahtekârlık gibi suçlar küçük düşürücü suçlar olarak kabul edilir (Öztürk, 2010).

2.3.1.4.Terk

Terk, eşlerden birinin, şuurlu bir biçimde, evlilik birliğinin kendisine yüklediği mesuliyetleri yerine getirmemek amacıyla, yasalara karşıt bir şekilde ve mütemadiyen müşterek yaşamı terk etmesi veya haklı bir sebep olmadan devamlı olarak ayrı yaşaması olarak tanımlanır. Öztan, 2004'ün belirttiği şekli ile boşanma davası açabilmek için aşağıda değinilen koşullara uygun bir terkin meydana gelmiş olması yeterlidir. Ayrıca diğer eş için müşterek yaşamın çekilmez hâle gelmiş olması aranmaz. Bu sebeple terk de mutlak boşanma sebeplerindedir.

1) Eşlerden Birinin Ortak Hayata Son Vermesi

2) Evlilik Birliğinden Doğan Yükümlülükleri Yerine Getirmeme Maksadının Bulunması

3) Ayrı Yaşamının En Az Altı Ay Sürmüş Olması

4) Terk Eden Eşe İhtarda Bulunulması (Öztan,2004).

2.3.1.5. Akıl Hastalığı

Akıl hastalığı sebebiyle boşanma Medeni Kanun m. 165'de "Evlilik birliği içerisinde eşlerden birinin akıl hastası olup, bu yüzden ortak hayat diğer eş için çekilmez hâle gelirse, hastalığın geçmesine olanak bulunmadığı resmî sağlık kurulu raporuyla tespit edilmek koşuluyla bu eş boşanma davası açabilir" şeklinde düzenlenmiştir. İlgili kanun maddesinde akıl hastalığının ayrılık nedeni olabilmesi için oluşturduğu şartlar net bir biçimde ortaya konulmuştur. Ancak boşanma sebebi olan akıl hastalığı, eğer evlenmeye engel olacak türden bir akıl hastalığı ise, evlenmeden sonra meydana gelmiş olmalıdır. Evlenmeden önceki akıl hastalığı zaten kesin evlenme engellerinden biridir (MK. m. 145).

2.3.2. Boşanmanın Genel Sebepleri

Genel boşanma nedenleri Medeni Kanunumuzun 166. maddesinde "evlilik birliğinin sarsılması" kenar başlığı altında düzenlenmiştir. Medeni Kanun'umuzda düzenlenmiş olan genel boşanma nedenleri; evlilik birliğinin temelinden sarsılması, eşlerin boşanma konusunda anlaşması ve ortak hayatın yeniden kurulamamasıdır.

2.3.2.1. Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması (Şiddetli Geçimsizlik)

Evlilik birliğinin temelinden sarsılması, Türk Medeni Kanunu'nun 166. maddesinde ilk iki fıkrada düzenlenmiştir. Buna göre boşanma davasında evlilik birliğini temelinden sarsan bir olay var olmalı ve bu olayın eşlerden biri için ortak hayatı çekilmez hale getirmelidir.

Genel boşanma nedeni olarak MK m. 166/I "evlilik birliği müşterek hayatı sürdürmeleri kendilerinden beklenmeyecek derecede temelinden sarsılmış olursa eşlerden her biri boşanma davası açabilir" diyerek, evlilik birliğinin temelinden sarsılması hususunun ortaya konması ve hâkimde de eşlerin boşanmasına yönelik, yeterli görüşün oluşması durumunda, evlilik birliğinin sona erdirebileceği düzenlenmektedir (Ergün, 2001).

2.3.2.2. Eşlerin Boşanma Konusunda Anlaşması

Hayatın beraber sürdürülmesi hususunda isteklerini ve inançlarını yitirmiş eşlerin, karşılıklı olarak anlaşmaları ile evliliklerini bitirmek istediklerini dair dava açmaları sonucunda, diğer tüm koşullar da yerinde ise hâkimin boşanma kararı vermesi zorunludur (Kırbaş, 1994, s.21).

Bu yönüyle bakıldığı zaman eşlerin anlaşarak boşanması aslında bir boşanma nedeni değil bir boşanma (dava açma) biçimidir. İncelendiğinde de bu konuyu düzenleyen MK. 134/3'te de "evlilik en az bir yıl sürmüştü, eşlerin birlikte başvurması veya bir eşin diğerinin davasını kabul etmesi halinde evlilik birliği temelinden sarsılmış sayılır." açıklaması özünde evlilik birliğinin temelden sarsılması yani şiddetli geçimsizlik sebebiyle dava açılması hakkı öngörülmektedir. Bir başka ifade ile evliliğin 1 yıl sürmesine karşın eşlerin karşılıklı bir biçimde boşanmayı istemeleri üzerine, şiddetli bir geçimsizlik olması durumunda bir karine (hukuki hipotez) olması öngörülmüştür (Kırbaş, 1994, s. 23).

Medeni Kanun'a göre eşlerin, anlaşarak boşanabilmeleri için, evlilik birliğinin sağlanmasının ardından en az bir yıl geçmiş olmalıdır (Öztañ, 1979). Bunun yanı sıra boşanmak için eşler beraber mahkemeye başvurmalı veya bir eşin açtığı boşanma davasını öteki eş kabul etmelidir (Dural, Ögüz, Gümüş, 2005).

Hâkim boşanma kararı verebilmek için tarafları bizzat dinlemek zorundadır. Hâkim tarafları dinledikten sonra, boşanma hususunda tarafların iradelerini serbestçe

açıkladığına kanaat getirmelidir. Bu durumda hâkimin boşanma kararı alabilmesi için, çiftleri aracısız olarak dinleyerek iradelerini özgür bir şekilde dile getirdiklerine kanaat oluşturmalı ve boşanmanın ardından oluşacak maddi sonuçları kabullenmelerinin yanında çocukların velayet ve diğer hakları konularında daha önceden eşlerin mutabık gördükleri çözümü uygun bulması gerekir. Hâkimin bu çözüm yolunu uygun bulmaması durumunda davayı reddetmek yerine, yeni bir çözüm yolu önermesi gerekmekte eğer verilen teklif eşler tarafından kabul edilirse de boşanmayı gerçekleştirmek durumundadır. Bu kurala bakıldığı zaman kanun sadece tarafların anlaşmasını değil hakim ve taraflardan oluşan üçlünün tümünün uzlaşmaya varmasını istemekte bu maddeyle hem varsa mağdur bireyi korumayı hem de mahkemenin ehemmiyetini ve pozisyonunu arttırmayı öngörmektedir (Oğuzman, Dural, 2001, s. 129).

2.3.2.3. Ortak Hayatın Yeniden Kurulamaması Nedeniyle Boşanma

TMK 166/4 hükmüne göre: “Boşanma sebeplerinden herhangi biriyle açılmış bulunan davanın reddine karar verilmesi ve bu kararın kesinleştiği tarihten başlayarak üç yıl geçmesi halinde, her ne sebeple olursa olsun ortak hayat yeniden kurulamamışsa evlilik birliği temelden sarsılmış sayılır ve eşlerden birinin istemi üzerine boşanmaya karar verilir”.

Ortak hayatın yeniden kurulamaması olgusu (Oğuzman ve Dural, 2001, s.129; Gençcan, 2010, s.629; Tutumlu, 2009, s.1078)., EMK'nin 134. maddesinde 1988 yılında 3444 sayılı Kanun'la yapılan değişiklik sonucu genel boşanma sebepleri arasında yer almıştır. Kanun koyucu fiilen ayrılmış olan çiftlerin evliliklerini zorlayarak devam ettirmenin bir anlamı olmayacağını düşünerek bu hükmü getirmiş, “maddesel olarak çökmüş evliliklerin hukuksal yönden de sona ermesine olanak sağlamıştır (Oğuzman/Dural, 2001, s. 130). Bu hükme göre boşanma nedenlerinden herhangi biriyle açılan davanın reddi, red kararının kesinleşmesi üzerinden üç yıl geçmesine rağmen müşterek hayatın kurulamaması ve taraflardan birinin mahkemeye başvurusu üzerine boşanma kararı verilecektir. Burada hâkimin boşanma kararı verebilmesi için eşlerin kusur durumlarının belirlenmesi gerekmemektedir. Zira, nasıl eşlerin boşanma konusunda anlaşmaya varmaları evlilik birliğinin temelinden sarsıldığına ilişkin net bir karine teşkil ediyorsa, eşlerin üç yılı fiili olarak ayrı geçirmeleri de evlilik birliğinin temelinden sarsıldığı yönünde net bir karine oluşturmaktadır (Tutumlu, 2009, s. 1097).

2.4. Türkiye’de Boşanma İstatistikleri

Ülkemizde son yıllarda artış gösteren boşanma olgusu dikkat çekmektedir. Evlenme ve boşanma sayıları; TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) tarafından Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü MERNİS (Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi) veri tabanından elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1: Yıl bazında boşanma sayıları

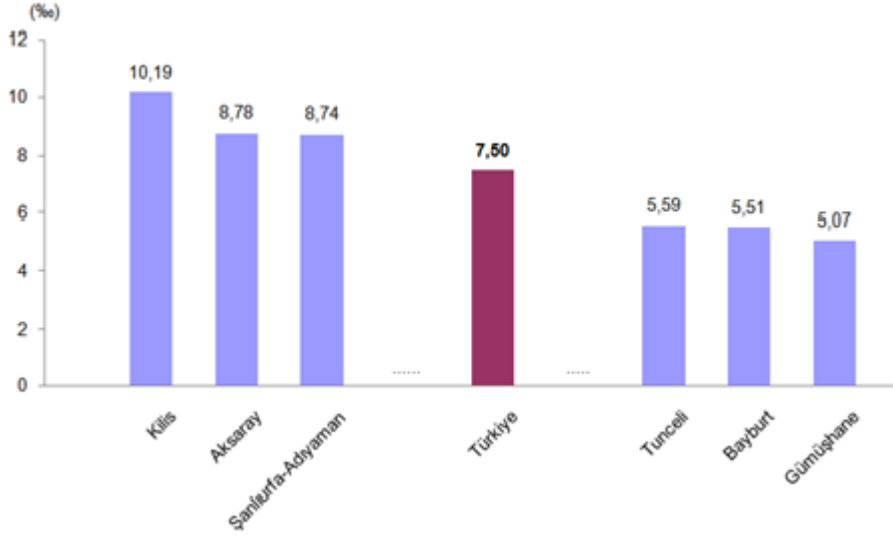
Evlenme sayısı, kaba evlenme hızı, boşanma sayısı ve kaba boşanma hızı

Yıl	Evlenme sayısı Number of marriages	Kaba evlenme hızı Crude marriage rate (%)	Boşanma Sayısı Number of Divorces	Kaba boşanma hızı Crude divorce rate (%)
2001	544 322	8,35	91 994	1,41
2002	510 155	7,73	95 323	1,44
2003	565 468	8,47	92 637	1,39
2004	615 357	9,10	91 022	1,35
2005	641 241	9,37	95 895	1,40
2006	636 121	9,18	93 489	1,35
2007	638 311	9,10	94 219	1,34
2008	641 973	9,04	99 663	1,40
2009	591 742	8,21	114 162	1,58
2010	582 715	7,97	118 568	1,62
2011	592 775	7,99	120 117	1,62
2012	603 751	8,03	123 325	1,64
2013	600 138	7,88	125 305	1,65
2014	599 704	7,77	130 913	1,70
2015	602 982	7,71	131 830	1,69
2016	594 493	7,50	126 164	1,59
2017	569 459	7,09	128 411	1,60
2018	553 202	6,80	142 448	1,75

**Kaynak: TÜİK(2018). Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü,
Erişim Tarihi: 25.01.2019**

Evlenen çiftlerin sayısı 2018 yılında 553 bin 202 olurken, boşanan çiftlerin sayısı ise 142 bin 448 olarak gerçekleştiği, kaba evlenme hızının bir önceki yıla göre %0,29 azaldığı, boşanma hızının ise %0,15 arttığı görülmektedir.

Şekil -1. İllere göre kaba evlenme hızı

Kaynak: TÜİK(2018).TÜİK Haber Bülteni, Erişim Tarihi: 25.01.2019

Kaba evlenme hızınının 2018 yılında en yüksek olduğu il, binde 8,55 ile Kilis'in olduğu, bu ili binde 8,29 ile Adıyaman, binde 8,05 ile Aksaray'ın izlediği, kaba evlenme hızınının en düşük olduğu ilin ise binde 4,43 ile Gümüşhane olduğu, bu ili binde 4,91 ile Bayburt, binde 5,13 ile Kastamonu'nun izlediği görülmektedir.

Ortalama ilk evlenme yaşı, 2018 yılında erkekler için 27,8, kadınlar için 24,8 olduğu, erkek ile kadın arasındaki ortalama ilk evlenme yaş farkı ise 3 yaş olarak gerçekleştiği, ortalama ilk evlenme yaş farkının en yüksek olduğu il 4,5 yaş ile Kars olduğu, bu ili 4,4 yaş ile Ağrı, 4,3 yaş ile Muş'un izlediği, ortalama ilk evlenme yaş farkının en düşük olduğu ilin ise 2,3 yaş ile Kastamonu'nun olduğu, bu ili 2,5 yaş ile Karabük, 2,6 yaş ile Zonguldak, Malatya, Elazığ, Ankara, Hakkari, Samsun, Şırnak ve Eskişehir'in izlediği görülmektedir.

Kaba boşanma hızınının 2018 yılında en yüksek olduğu il, binde 2,79 ile İzmir'in olduğu, bu ili binde 2,77 ile Muğla, binde 2,69 ile Antalya'nın izlediği, kaba boşanma hızınının en düşük olduğu il ise binde 0,16 ile Hakkari'nin olduğu, bu ili binde 0,28 ile Şırnak, binde 0,31 ile Siirt'in izlediği görülmektedir.

Evlilik süresi (yıl)	2017		2018	
	Sayı	(%)	Sayı	(%)
Toplam	128 411	100,0	142 448	100,0
1 yıldan az	4 074	3,2	4 205	3,0
1-5	45 647	35,5	49 307	34,6
6-10	26 599	20,7	29 099	20,4
11-15	18 485	14,4	21 378	15,0
16-20	14 229	11,1	15 910	11,2
21-25	9 131	7,1	10 602	7,4
26+	10 107	7,9	11 778	8,3
Bilinmeyen	139	0,1	169	0,1

Tablo 2: Yıllara göre evlilik süresi

Kaynak: TÜİK(2018).TÜİK Haber Bülteni, Erişim Tarihi: 25.01.2019

Boşanmaların 2018 yılında %37,6'sı evliliğin ilk 5 yılı, %20,4'ü ise evliliğin 6-10 yılı içinde gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

2.5. Boşanma Olgusunun Toplumun Bakış Açısına Göre Değerlendirilmesi

Boşanma olgusu, oluşma biçimi ve ortaya çıkarttığı neticeler bakımından örf adet, dini inançlar ve hukuki düzenlemelerle etkileşim içindedir (Arıkan, 1996). Sonuç olarak bazı toplumlarda boşanma olgusu hiçbir zaman kabul görmemiş, fakat birtakım toplumlarda da bu durum olagelen bir süreç olarak idrak edilmektedir.

Ülkemizde toplumun boşanma hususundaki fikirlerini detaylarıyla inceleyen bir bilimsel çalışma olan “Halkın Boşanmaya İlişkin Tutumları Araştırması”nın sonuçlarına göre (Arıkan, 1996), kültürel olarak farklılaşmaya karşı tavrı katı olmayan kişilerin aileye ve bununla birlikte evlilik içinde eşlerin birbirlerine olan pozisyonlarına olan bakış açılarında değişimler yaşanmaktadır. “Bağımlılık” kavramı değil “sadakat” ön plana çıkmakta, cinsiyetleri temel alarak teşekkül eden evlilik içi mesuliyet ve roller farklılık göstermekte ve dolayısıyla bu husus boşanmaya olan bakışı da etkilemektedir.

Giderek değişen tutumların başında iyi gitmeyen evliliğe karşın "ne olursa olsun" fikriyle evliliği sürdürmenin ailedeki kişilere daha çok zarar vereceği düşüncesi ortaya çıkmaktadır. Çocukların olması da evliliğin sürdürülmesi için gereken niteliği taşımamaktadır (Bilir, Dabanlı, 1991).

Toplumdaki bireylerin eğitim seviyesindeki yükselişe bağlı olarak boşanma olgusuna ve boşanan insanlara karşı olan tutumlarda olumluya giden bir ivme görülmektedir. Tüm çabalara rağmen evliliğin sürdürülemeyeceği fikri oluştuktan sonra

eşler boşanmayı hayatlarındaki bir sorunun giderilmesi olarak görmektedir. Eşlerin eğitim seviyesinin düşük olduğu durumlarda ise boşanma olgusuna ve boşanmış kişilere karşı olan tutumun – önyargı ve hatalı bilgilenme vb. durumlardan ötürü rasyonel değerlendirmeler biçiminde değil, daha çok tiksinti, acıma, öfke gibi duygusal değerlendirmeler üstün gelmektedir (Mert, 2018).

Boşanma olgusu perspektifindeki olumsuzluklarda kültürel etmenler öne çıkmaktadır. İlk olarak boşanan eşler bir evliliği sürdürme ehliyetini barındırmayan ve eşini çekip çeviremeyecek kişiler olarak nitelendirilmektedirler. Bu bakış açısının bir başka hususu boşanmayı ortadan kaldıran bir durum meydana getirmesidir. Bunların yanı sıra boşanmış bir kadının toplumsal anlamda tahakküm altında olması, çocuklarının da bu gelişen olaylar sonunda babasını veya annesini kaybedeceği fikri gibi olumsuz düşünceler belirli sosyal kaynaklar olarak gösterilebilir (Akyüz, 1983).

2.6. Aile Mahkemelerinde Çalışan Meslek Elemanları

Aile mahkemeleri ile ilgili kanunda bu alanda çalışacak uzmanlar psikolog, pedagoğ ve sosyal çalışmacı olarak ortaya konmuştur. Her aile mahkemesinde bu üç uzmanın da bulunması gerekmektedir (Karagülmez ve Ural, 2003; akt: Kayma Güneş, 2007).

Yukarıda sayılan görevlilerin (uzmanların) olmaması, iş durumlarının uygun olmaması ya da görevin bu çalışanlar ile yapılmasında yasal veya fiili herhangi bir engelin bulunması ya da farklı bir uzmanlık branşına ihtiyaç duyulması halinde, başka kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanlar veya serbest meslek çalışanlardan yararlanılır (Aile Mahkemeleri, 2003).

Aile mahkemesi bünyesinde görev yapmak üzere sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğ, uzman olarak görevlendirilir. Görevlendirme yapılırken, evli ve çocuk sahibi olmak ve aile sorunları alanında yüksek lisans yapmış olmak tercih sebebidir (Adalet Bakanlığı, Sosyal Çalışma Görevlisinin El Kitabı, 2015, s. 59).

Uzmanların görevleri dava görülmeden önce veya dava sürecinde, mahkemenin hakimi tarafından tayin edilir. Uzmanların, mahkemelerdeki işlev ve sorumluluklarını şu şekilde sayabiliriz;

1-)Mahkemenin istediği hususlarla alakalı olarak taraflar arasındaki uyuşmazlıkların nedenleri hususunda zaruri incelemeleri yapmak ve sonucu hâkime yazılı olarak aktarmak

2-) Zaruri vaziyette duruşmada hazır olmak ve görüşlerini bildirmek

3-)Hâkimin aldığı eğitici, koruyucu ve sosyal tedbirlerin tatbikinin takibini yapmak ve bu yönde hakimi bilgilendirmektir (Karagülmez ve Ural, 2003; akt: Kayma Güneş, 2007).

Açılan her davayı aile mahkemesinde görev yapan uzmanlar incelememektedir. Dosyalar uzmana tevdi edilirken uzmanların mesleki sınırlılıkları göz önüne alınarak seçilir. Bu davaların başında anlaşmalı olmayan davalar gelmektedir. Aile mahkemesinde çalışan uzmanlara yönlendirilmiş dosyalarda tarafların ekonomik açıdan, boşanma veya ortak çocukların velayetleri konularında uzlaşa sağlayamadıkları ve bu zorlu süreçteki hızlı değişimler sonucu problemler konusunda birlikte çözüme ulaşamadıkları görülmektedir. Yine bakıldığı zaman aile mahkemesi uzmanlarına yönlendirilen diğer görevlendirmelerin, velayetin değiştirilmesi, evlat edinme, vasi tayini, şahsi ilişki kurulması, ailenin korunması, değişik iş (nafakanın belirlenmesi, çocukların koruma altına alınması, aile üyesinin uygun sosyal hizmet kuruluşuna yönlendirilmesinin yapılması) gibi davalardır. Yapılan tüm bu çalışmaların esas amacı sorunları çözüme kavuşturmaktır. Diğer planlı sosyal hizmet müdahale metotlarında olduğu gibi aileler ile çalışırken benzer biçimde tanışma, ön değerlendirme, planlama, uygulama ve son değerlendirme aşamalarından geçilmektedir (Kayma Güneş, 2007).

Aile mahkemesinde, uzmanın görevlendirilmesi, görevlendirme yazısı ile yapılır. Mahkemece yapılan görevlendirmeler, uzmanın Ulusal Yargı Ağı (UYAP) ekranında yer alır. Görevlendirilen dosya incelenmeye başlamadan önce mahkemenin görevlendirme yazısı ve oradaki talep incelenmelidir. Mahkeme; 6284- Aile içi şiddet, boşanma, ayrılık, velayet, vasi tayini, şahsi ilişki, evlenme izni, çocuk mallarının korunması, evlat edinme, anne-baba rızasının aranması ve nafaka gibi konulardan bir ya da birkaçı hususunda rapor düzenlenmesini talep etmiş olabilmektedir. Bilgi toplama ve görüşmeye hazırlık safhaları tamamlandıktan sonra taraflar ve çocuklar ile istenilen konularda gerekli görüşmeler yapılmaktadır. Davacı, davalı ve çocukla yapılan görüşme sonucunda çocuğun yararını belirleme noktasında çocuğun yaşadığı ya da yaşayacağı ortamı da incelemek gerekmektedir. Elde edilen bilgiler değerlendirildikten sonra

görevlendirilen uzman tarafından sosyal inceleme raporu düzenlenmekte ve hazırlanan rapor mahkemeye sunulmaktadır (Adalet Bakanlığı, Sosyal Çalışma Görevlisinin El Kitabı, 2015, s.70-84).

2.6.1. Psikolog

Kişilerin, davranışlarını, düşünce ve duygularını, yetenek ve zekalarını anlamaya çalışarak, davranışlarının düzeltilmesine ve ilerletilmesine katkı sağlamaktadır. İnsan davranışlarıyla meydana gelen sosyal olayları, kişinin çevreye uyum sürecini, çevresiyle ilişkilerini ve bu ilişkilerdeki uyumsuzlukları inceler; problemleri belirleyerek, çözüm yolları üretir.

- 1- Psikolojik sorunu olan bireyi araştırma metotlarını da kullanarak inceler, sorunun kaynağını bulmaya çalışır,
- 2- Çalıştığı kurumdaki ele alınacak bireylerin sosyal durumlarını göz önünde bulundurarak sağlığını iyileştirici, geliştirici ve koruyucu çalışmalar yapar,
- 3- Çeşitli görüşme tekniklerini kullanarak bireylerin problemlerinin sebeplerini görmesini sağlayarak, çözüm geliştirmesine yardım eder,
- 4- Çalıştığı kurumlarda kanunlarla verilen görevleri yapar (Baktır, 2003, s. 212).

2.6.2. Pedagog

Pedagog, eğitim bilimi uzmanı olarak tanımlanmaktadır. Çoğunlukla çocuklarla ilgili çalışmalar yürütmektedirler. Çocukların sosyal sorunlarının çözümüyle ilgilenmektedirler.

- 1- Çocuğun problemleriyle ilgili olarak sebepleri araştırır ve bu sorunlara yönelik çözümler üretir,
- 2- Ele aldığı çocuk grubunun yaş ve gelişim düzeyine uygun çalışmalar yürütür,
- 3- Alanı ile ilgili gelişmeleri takip ederek, yeni çözüm metotlarını göz önünde bulundurur,
- 4- Çalıştığı kurumlarda kanunlarla verilen görevleri yapar (Aras, 2002, s.89).

2.6.3. Sosyal Çalışmacı

Aile mahkemelerinde çalışan sosyal çalışmacıların görevleri:

1. Boşanma davasına konu ailedeki, uyuşmazlık nedenlerine ilişkin davanın esasına girilmeden önce ya da dava sürecinde hâkim tarafından talep edilen konular hususunda taraflar arasındaki anlaşmazlık sebeplerine ilişkin araştırma ve inceleme yaparak rapor hazırlamak,

2. Duruşmalarda zaruri durumlarda hazır bulunmak,

3. Tedbir kararlarının uygulanıp uygulanmadığını takip etmek,

4. Mahkemece verilecek diğer görevleri yapmak şeklinde belirlenmiştir (4787 Sayılı Aile Mahkemeleri'nin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun, 2003 M/6).

6284 Sayılı Ailenin Korunmasına Yönelik Kanun'da, aile mahkemesi bünyesinde sosyal çalışmacı olarak bir uzmanın çalışması ve bu uzmanın hangi görevleri yapması gerektiği işaret edilmesine karşın, görev verilen bu uzmanların yargılama süresince mevkilerinin nasıl olduğu eksiksiz bir şekilde açıklanmamıştır. Sosyal çalışmacı olarak yetkilendirilen bu çalışanların, aile mahkemesinde çalışmalarını ve bu mahkemelerin ihtisas mahkemesi olarak bulunması düşünüldüğünde, mahkemede görevli uzmanların yasal konularının bilirkişi olmayıp hâkimin karar almasında yardımcı olabilecek bir müşavir statüsünde oldukları düşünülmektedir.

2.7. Boşanma Sürecinde Sosyal Hizmet Uzmanının Roller ve Ailelerle Sosyal Hizmet

Bir aile problemler baş gösterdiği zaman, sosyal hizmete duyulan gereksinim önem kazanmaktadır. Sorun yaşayan ailelere sosyal hizmet uzmanının sağlamış olduğu hizmetlerin cinsi ve türü değişiklik göstermektedir. Bu hizmetler, sosyal çalışmacının çeşitli rolleri (eğitimci, arabulucu, vaka yöneticisi, savunucu vb.) uygulamaya geçirmesini gerektirmektedir (Zastrow, 2014, s. 105-106).

Risk altındaki ailelerle çalışma yürütmek için ailelerle sosyal hizmet şemsiye kavramdır. Ailelerle sosyal hizmetin temel amacı, aile fertlerinin, duygusal ve gelişimsel ihtiyaçlarını gerekli olgunluğa erişmiş olarak karşılayabilmeyi öğrenebilmeleri yönünden ailelere hizmet sunmaktır (Duyan, 2010, s. 259-260).

Makro boyutta aileyle çalışma konusunu oluşturan ögelerin tanımı sosyal hizmet bakış açısıyla şu şekilde anlatılabilir; Makro açıdan aileler ile çalışan sosyal hizmet uzmanlarının ailenin geçmiş öyküsü, bugünü ve gelecekle ilgili beklentilerini iyi çözümlemesi ve bu durumların tamamı göz önüne alınarak en uygun programı seçmesi, bu programlarda psiko-sosyal desteğin yanında sorunlar ile baş etme becerisini arttırıp, koruyucu-önleyici hizmetlerle beraber rehabilite edecek çalışmaları gerçekleştirmesi şarttır. Sosyal hizmet uzmanının bu süreçleri hayata geçirirken gerekli donanıma sahip olması, sürecin verimliliği yönünden çok önemli bir öge olarak dikkat çekmektedir. Öncelikle müracaatçı, gönüllü kayıt olduğu bir aile danışma merkezi ile ortak bir biçimde çalışarak oluşturulan uygulamalı bir programa dahil edilmelidir. Bu danışma merkezlerinde aileler istedikleri zaman birlikte çalışma yürüttükleri uzmanı değiştirme hakkını elinde tutabilmelidirler (Güran, 1983).

Aile mahkemesi uzmanlarının, boşanma davası süresince çiftlere yönelik desteği, boşanma aşamasındaki eşlerin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durumları incelenerek, bozulan ilişkilerinin tekrar düzeltilmesine katkı sağlanması ve çiftlerin çocukları ile olan iletişim bozukluklarının yeniden bir önceki haline dönüştürülmesi bakımından elzem bir yere sahiptir (Demirtaş, 2012).

Sosyal hizmet uzmanının boşanma aşamasındaki çiftlerle çalışmasında, ilkeleri açısından makro boyutta ailelere yönelik müdahaleyi ortaya koyan öğeleriyle birlikte şu şekilde yer alabilir: Evliliklerinde sorunlar baş göstermeye başlamış bir çiftin kendi isteği yönünde kayıt yaptırdığı aile danışmanlığı merkezinde uzman desteğiyle beraber uygulamalı bir çalışma yürütülmelidir. Burada eşlere istedikleri zaman, birlikte süreci yürüttükleri uzmanı değiştirme hakkı tanınır. Bakıldığı zaman makro boyutta çiftler ile çalışan uzmanlar kendilerine müracaatta bulunanlara yönelik psiko-sosyal destek ile en uygun çalışmaları aktarırken, ailenin karşılaşacağı sorunları göz önünde bulundurarak koruyucu, önleyici, rehabilite edici rollerini de kullanması gerekmektedir (Güran, 1983).

2.8. Satir'in Aile Terapisi Yaklaşımı

Aile terapisi, ailelere sağlanan en önemli sosyal hizmetlerden biridir (aile danışmanlığı da denilmektedir). Aile terapisi için farklı teorik yapılar öne sürülmüştür. Bunlardan en önemlilerinden biri psikiyatrik sosyal hizmet uzmanı Virginia Satir tarafından ileri sürülmüştür. Satir'in aile terapisi yaklaşımı kısaca şu biçimde

özetlenebilir. Satir, aile iletişim örneklerinin açıklığa kavuşturulmasının önemini vurgulamaktadır. Özellikle sorunlu aileler arasındaki iletişim örneklerinin belirsiz ve dolaylı olmaya yatkın olduğunu öne sürmektedir. Farklı bir söylemle, onlar adına net ve açıkça konuşmaktansa evli bireylerin birbirlerine istekleri ve gereksinimleri hususunda konuşmaktan sakınabilir veya çocukları aracılığıyla aralarındaki iletişimi sağlayabilmektedirler. Ancak, çocuklar açısından bakılacak olunursa, çocukların ebeveynlerinin lehinde konuşma yapmaları sonucunda diğer ebeveyni kaybetme endişesi ile karşı karşıya gelebilmektedirler (Zastrow, 2014, s.106).

Ayrıca Satir, kullanılan iletişimde kelimelerin anlamlarından daha fazlasını ifade ettiklerini açıklamaktadır. İlk olarak, çoğu iletişim biçimi sözsüz iletişim şeklindedir. – ses tonu, jest ve mimikler, duruş gibi-. Alıcı birey doğrudan mesajı veren bireyin açıklamasını istemezse yanlış anlaşılmalara yol açabilmektedir (Zastrow, 2014, s.107).

Satir, aileyi bir sistem olarak değerlendirmektedir. Aileyle bir bütün olarak çalışmak göze çarpan müracaatçı sorununu veya müracaatçının bariz davranış bozukluklarından etkilenen ailenin problemini çözüme kavuşturmak demektir. Sistem olarak aileye dahil olmada Satir'in en belirgin vurgusu iletişim örneklerini açıklığa kavuşturmak ve aracısız olarak, uyumlu iletişim içerisinde olmalarını sağlamaktır. Esas olarak, Satir'in tedavi edici iletişimi geliştirici yöntemleri üç sonucu da doğurmaktadır:

(a) Her kişi açık bir biçimde ve tamamen bunun, onun veya başkasının hakkında duyduğunu, gördüğünü, düşündüğünü ve hissettiğini uyumlu iletişim yoluyla belirtmelidir.

(b) Her kişi özgün oluşuyla ilişkili olmalıdır, böylelikle güç kullanmaktansa görüşme ve keşfetme yöntemleriyle kararlar alınır.

(c) Farklılıklar alenen benimsenmeli ve gelişim için kullanılmalıdır (Zastrow, 2014, s.107).

2.9. Medya

Medya günümüzde yaşamın her alanında etkili olmaktadır. Özellikle internet ve televizyon birçok açıdan aile üzerindeki etkisini göstermektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde televizyon diğer medya araçlarından daha yaygın ve yoğun bir etkiye sahiptir. Küçükcan'ın yaptığı araştırmada; katılımcıların %78,9'un en çok

televizyon izledikleri, %17'nin ise internet kullandıkları ortaya konulmuştur. Gazete okuyanların oranı %1,9 iken radyo dinleyenlerin oranı ise %1,7'dir. Fazlasıyla yaygın kullanımı sonucunda televizyon (evlendirme programları, diziler, kadın programları ve yarışmalar), aileyi çeşitli yönlerden etkilemektedir. Katılımcıların %78,9'u televizyon dizilerinde kadınların, çoğunlukla reyting amacıyla cinsel obje olarak sunulduğuna inanmakta, %13,7'si ise bu fikre katılmamaktadır. Benzer şekilde katılımcıların %79,1'i televizyonlardaki evlilik programlarının, Türk aile yapısı ve evlilik ilişkilerini olumsuz etkileyeceğini düşündüğünü belirtirken, %14,5'i bu gibi programların olumsuz etkisi olacağı fikrine katılmadıklarını belirtmiştir. Evlilik programları ve dizilerdeki benzer sonuçlar izleyicilerin medyaya olan güvensizliği olarak yorumlanabilmektedir (Küçükcan, 2011, s. 77-115).

2.10. İnternet Kavramı

Kökene İngilizce olan internet kavramı, birbirine bağlı ağlar olarak açıklanmakla beraber (Ünsal, 2016), bulunuşu 1960'lı yıllara kadar gitmektedir. Türk Dil Kurumu ise internet kavramını, dünya üzerinde çeşitli bilgisayar ağlarını herhangi bir sınırlama ve idareci olmaksızın, birbirine bağlayabilen küresel ağ olarak tanımlamaktadır (Türk Dil Kurumu, 2017).

Fiziki olarak farklı yerlerde olan iki bilgisayar arasında ortak bir ağ bağlantısı kurabilmek için, Robert Taylor ve Levi Finch çeşitli yöntemler aramışlardır. Bu doğrultuda, öncelikle 1969 yılında Amerika Savunma Departmanı aracılığıyla ARPANET kullanılmaya başlanılmış ve günümüzde de dünya üzerinde kullanım sıklığı günden güne artış gösteren, internetin de atası olarak kabul edilmiştir (Çayırılı, 2017).

İnternetin, ülkemizdeki ilerleme ve yaygınlaşma sürecine bakıldığında, TÜBİTAK-ODTÜ iş birliği ile ülkemizde 1993 yılında global internet ağı ile tanışılmış olup, uzun bir süre ODTÜ, internetin tek çıkış noktası olmuş ve süreç içerisinde de Ege (1994), Boğaziçi ve Bilkent Üniversiteleri (1995) ile İTÜ (1996) ağ bağlantıları elde edilmiştir (Bozkur, 2013).

İngilizce olarak “Network” ve “İnternational” sözcüklerinden meydana gelen internet kavramı gerek bireylerin gerekse kamu kurum ve kuruluşlarının yanı sıra özel sektör kuruluşlarının da hazırladıkları belge ve bilgileri yayınlayabilecekleri ve de

gereksinim duyabilecekleri her türlü bilgiye kullanışlı ve seri bir şekilde ulaşabilecekleri bir araç olarak tanımlanabilir (Taçyıldız, 2010).

Bireylerin internetten yararlanma hedef ve nedenleri birbirlerinden farklı olmakla birlikte, kişilerin kullanım seviyeleri de insandan insana farklılaşmaktadır. Bazı kişiler, interneti yalnızca ihtiyaç amacı ile kullanırken, bazıları boş zamanları değerlendirmek üzere sistemli ve yoğun bir biçimde kullanabilmektedir. İnternette bazı kişiler, fonksiyonelliklerini etkileyecek kadar derinlemesine bir zaman geçirirken, kimileri de patolojik düzeyde internete bağımlı bir vaziyete gelmiş olabilirler (Derin, 2013).

1996 yılında internet konutlarda da yararlanılmaya başlanmış (Yücelten, 2016) ve hali hazırda gerek ülkemizde gerekse global dünyada, internet ve bilgisayar kullanım yaygınlığında da günden güne ciddi bir yükselişin olduğu, tartışılmaz bir hakikattir. Nitekim TÜİK tarafından 16-74 yaş grubu arasındaki kişilerle, 2016 yılında gerçekleştirilen “Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması” kapsamında, bilgisayar teknolojisinden yararlanma oranlarının ortalama % 54, internet teknolojisinden yararlanma oranlarının ise ortalama % 61 olduğu saptanmış olmakla beraber, erkeklerde internet ve bilgisayar kullanım oranlarının, kadınlara oranla daha yüksek seviyede olduğu ve ayrıca, 2015 yılına oranla da gerek bilgisayar gerekse internet kullanım oranlarında önemli bir yükseliş olduğu saptanmıştır. Bunun yanı sıra aynı araştırmada, yaklaşık on haneden sekizinin internet erişim olanağını elinde bulundurduğu, evlerin yaklaşık %96’sında cep telefonu kullanıldığı, internet kullanım amaçları arasında sosyal medyanın en yaygın kullanılan platform olduğu, internet üzerinden alışveriş yapma ve düzenli internet kullanım oranının 2015 yılına oranla artış gösterdiği ortaya konulmuştur (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2016, www.brandingturkiye.com/hanehalki-bilism-teknolojileri-kullanim-arastirmasi/ Erişim Tarihi: 25.03.2019).

Günden güne hızla ilerleyen teknolojinin en elzem aracı halini alan internetin, gerek seri ve kolay bir biçimde bilgi elde edilmesi ve yayılması hususunda büyük kolaylık sağladığı gerekse kişinin bulunduğu yerden küresel dünya ile güçlükle karşılaşmadan iletişim kurmasına imkan tanıdığı bir gerçek olmakla beraber, kişiler arasında mesafe oluşmasına, yüz yüze iletişim yerine sanal ilişkilerin kurulmasına, sosyal hayatta alışagelmışin dışında ilişkilerin vuku bulmasına ve de kişinin gündelik

işlerinde aksaklıkların yaşanması gibi olumsuz sonuçlara sebebiyet verebileceği unutulmamalıdır (Yalçın, 2015).

Bunların yanı sıra, kişinin, internet kullanım sıklığında aşırıya kaçması durumunda, kimi psikolojik sorunlar yaşayabileceği olasılığının yanında, psikiyatrik problemleri olan bireylerin de internet kullanım sıklığında aşırıya kaçmaları, sosyal arkadaşlık platformlarına katılmak ve internet üzerinden oyun oynamak sureti ile deneyimledikleri sorunlarla baş etmeye çalıştıkları ve zaman içerisinde de, internetin kontrolü altına girdikleri gerçeği de göz önüne alınmalıdır (Gencer, 2017).

2.11. Sosyal Medya Kavramı

Sosyal medyanın içerisinde barındırdığı vasıflar incelendiğinde çok geniş bir çeşitlilikle karşı karşıya gelmekte, bu nitelikler de sosyal medyanın kavramsal tanımının yapılmasını zorlaştırmaktadır (Çiftçi, 2015). Genelleyecek olursak sosyal medya, kişiler arası etkileşimi sağlamak olarak açıklanabilir. İnsanlar, Web 2.0 teknolojisi ile zaruri gördüğü hususlarda müdahalelerde, farklı amaçlar doğrultusunda paylaşımlarda ve sanal olarak dahi olsa geri bildirimlerde bulunabilme ve geri bildirim alabilme imkanını elde etmişlerdir (Aksak, 2017).

Sosyal medya, bireylerin gereksinim duyulabilecekleri neredeyse bütün alanlara pratik, seri ve yaygın bir biçimde ulaşılabilmesine imkan tanımakta ve global dünyada da hem yaygınlığı hem de önemi günden güne artış göstermektedir (Çayırılı, 2017).

Özetle sosyal medya kavramı, internet teknolojisinin hızlı bir şekilde genişlediği ve günden güne yaygınlığını arttırdığı günümüzde, bireylerin duygu, düşünce ve fikirlerini özgürce paylaşabilmelerine, birbirleri ile iletişim kurmalarına olanak sunan bir alan olarak tanımlanabilir (Aksak, 2017).

Günümüzde, sosyal medya araçları, önem verilen iletişim sağlama aracı olarak kabul edilmekle beraber, kişiler de müşterek düşünce ve duygularını sosyal medya aracılığıyla paylaşabilmektedir. Bireylerin, sosyal bağlarını, sosyal medya vasıtası ile sürdürebilmesi ve aynı hareket ortamında bulunmasa dahi, diğer kişilere kolay ve hızlı bir biçimde ulaşabilir olması, sosyal medyanın bu ölçüde tanınan ve bilinen bir platform durumuna gelmesinde etkili olmuştur (Aktaş, 2017).

Sosyal medyayı, internet teknolojisinin, küresel dünyada yaygınlaşması sonucunda ortaya çıkarılan bir platform olarak görmenin dışında, içeriğinin kişiler aracılığıyla doldurulduğu ve aynı zamanda başka bireyler tarafından takip edildiği göz önüne alınarak, sosyal bilimlerle ilişkilendiren fikirler de bulunmaktadır. Sosyal medya günümüzde bir gereksinim durumuna gelmiş olup, dünyanın çeşitli yerlerinden farklı eğitim seviyesine ve kültüre sahip bireyleri bir buluşturan ve onların hemen hemen her türlü ihtiyaçlarına cevap verebilen ve de kişilerin hızlı ve kolay bir biçimde farklı aktarımlarda bulunabilecekleri bir keşiftir (Eni, 2017).

Türkiye’de, sosyal medya platformları arasında en yaygın kullanılan sosyal medya sitesinin 20 milyon kullanıcısı ile Facebook olduğu, Facebook’u da 10 milyon takipçi ile Twitter’ın takip ettiği, bu kullanıcıların yaş ortalamasının ise 25 yaş ve altı yaş aralığında olduğu saptanmıştır. Kendi içinde her bireyin özel olduğu düşünüldüğünde, kişilerin her birinin sosyal medya platformlarını kullanım amaçlarının çeşitlilik gösterebileceği ve bununla birlikte bu kişilerin bu sitelerden sağladıkları hoşnutluk ve zevkin birbirinden farklı olacağı düşünülebilir (Düşünceli, 2016). We Are Social 2016 yılı ilk çeyreğine dair kapsamlı bir dijital kullanım raporu na göre, Türkiye’de aktif internet kullanıcısı 46 milyon; sosyal medya kullanıcı sayısı 42 milyondur. Bu da gösteriyor ki, Türkiye’de internet kullananların büyük bir kısmı aynı zamanda sosyal medya kullanıcısıdır (Taylan, 2016, s.1094).

Sosyal medyanın, içeriğinde medya kelimesini bulundurmasına rağmen, alışagelmış medyaya göre farklılık kazanmış bazı özellikleri de bulunmaktadır. Sosyal medyanın, alışagelmış medyadan en özgün çeşitliliği ise, bireylerin, kullanıcısı olduğu sosyal medya platformlarının içeriğini kendilerinin oluşturabilmesi, katkıda bulunabilmesi ve yorum yapabilmesidir (Solmaz ve ark., 2013, s. 4).

Sosyal medya platformlarının meydana getirdiği etkiler pek çok etmene bağlı olarak çeşitlilik gösterebilir. Kolay ve çabuk bir biçimde, yer ve zaman sınırlaması olmadan istenilen her şeye erişebilir olma niteliği, sosyal medyanın güçlendirici özellikleri arasında gösterilebilirken; kişilerin alışagelmış sosyal ilişkilerle arasına mesafe koyarak içe dönmesi, sanal ilişkiler yaşamak sureti ile yalnızlaşmaya başlaması, sosyal medyanın güçsüz özellikleri olarak kabul edilmektedir. Ancak sosyal medyanın, alışagelmış sosyal ilişkilerle birlikte kullanılmasının, bütüncü etkileri ortaya koyacağı da unutulmamalıdır (Yanar, 2015).

Bir internet sitesinin, sosyal medya platformu olarak kabul görebilmesi için (Ağırbaş, 2012),

- Kullanıcılarının, birbirleri ile etkileşim halinde olması,
- Kullanıcıları için yer ve zaman kısıtlamasının bulunmaması, gibi niteliklere sahip olması gerekmektedir.
- Sosyal medya platform yöneticisinden ayrı olarak kullanıcı portföyünün bulunması,
- Kullanıcılarından kaynaklı bir içeriğe sahip olması,

Sosyal medya terimi, son 10 yıl içerisinde yaşamımızda mühim bir yer edinen kavram olmakla beraber, geçmişi 1970'li senelere kadar dayanmaktadır. 1978 yılında Ward Christensen ve Randy Suees isimli iki bilgisayar düşkünü kişi, arkadaşları ile sürekliliği olan bir iletişim kurma çabası ve bilgi alışverişi sağlamak adına BBS adında bir yazılım ortaya çıkarmış olup bu yazılım günümüzdeki sosyal medya platformlarının atası olarak kabul edilmiştir. Daha sonra da sırasıyla 1997 yılında Six Degress, 1998 yılında IRG, 1999 yılında LiveJournal, 2002 yılında Fotolog ve Friendster (Friendster, günümüz modern sosyal medya platformlarının atası olarak kabul görmektedir.) bulunmuş olup, söz edilen sosyal medya platformlarını sırası ile LinkedIn (2003), Facebook (2004), Youtube (2005), Twitter (2006), Instagram (2010) ve Whatsapp Messenger (2010) ve de Snapchat (2011)'in takip etmesi sureti ile genişlemesini sürdürmüştür (Eni, 2017).

2.11.1. Sosyal Medya Platformları

2.11.1.1. Facebook

Harvard Üniversitesi'nde 2004 yılında Mark Zuckerberg ve arkadaşları tarafından, öğrenci oldukları dönemde keşfedilen Facebook (Albayrak ve İşman, 2014), kullanıcıları olabilmek için ilk zamanlarda Harvard Üniversitesi öğrencisi olmak koşulu aranırken, zamanla ülkedeki birçok üniversite öğrencisi tarafından kullanılan ve bir süre geçtikten sonra da 13 yaş üzeri her bireyin kullanımına sunulan bir ağ sitesi konumunu almış ve kullanıcılarına, oluşturacakları şahsi profillerinde, sevdikleri müzik tarzından siyasi görüşlerine, mesleklerinden dini görüşlerine kadar pek çok alanda kendileri hakkında bilgi verebilmeleri olanağı tanımıştır (Çap, 2017).

Facebook'un ilk kuruluş amacı, üniversite öğrencileri arasındaki iletişimi artırmak ve korumaktı. Facebook kullanım hedeflerinin saptanmasına yönelik gerçekleştirilen araştırmalarda, kullanıcıların, Facebook'u kullanma amaçlarını; daha çok yeni bir arkadaş edinmek yerine, sahip oldukları arkadaşları ile olan iletişimlerinin devamlılığını sağlamak ve güçlendirebilmek olduğunu ortaya koymuştur. Kuruluşundan 3 yıl sonra 21 milyon kullanıcıya ulaşan bu platformun, 2017 yılı itibari ile de kullanıcı sayısını 1,86 milyara yükselttiği ve kullanıcılarının yaş aralığını 25 ila 34 yaş grubu bireylerin oluşturduğu, aynı zamanda bu yaş grubu bireylerin %94'lük bir bölümünün Facebook'ta 10 ila 30 dakika arasında farklılaşan sürelerde, vakit geçirdiği saptanmıştır (Çayırılı, 2017).

Facebook'un bu kadar yaygın bir biçimde kullanılmasını sağlayan en önemli hususları arasında, güvenlik hususunda özenli davranması, muntazam bir şekilde kendini güncelleyen bir yazılımının olması, bilgi alışverişine olanak sağlaması, cinsel içerikli paylaşımlara izin verilmemesi, eski arkadaşlarına ulaşabilme imkânı tanınması ve de farklı paylaşım seçeneklerinin bulunması söylenebilir (Aksak, 2017). Facebook kullanıcılarının, şahsi sayfalarında arkadaş listeleri ve kendileri hakkındaki bilgiler bulunmaktadır. Bireyler, bu sosyal medya platformu sayesinde diğer arkadaşları ile mesajlaşabilmekte, video ve resim gibi paylaşımlarda bulunabilmekte, kendilerini ait hissettikleri gruplara dâhil olabilmekte veya kendileri grup kurabilmektedir. Facebook'ta arkadaş edinme eylemi; arkadaşlık kurmak istenilen kişiye gönderilen arkadaşlık daveti ile başlayıp karşı tarafında bu daveti onaylaması ile sonlanmaktadır. Karşılıklı talep ve onay sürecinden itibaren kullanıcılar, birbirleri ile mesajlaşabilmekte ve paylaşımlarını takip edebilmektedirler (Ülgen, 2014).

2.11.1.2. Twitter

Microbloggin adına bir blog çeşidi olan Twitter, kullanıcılarına 140 karakterlik sınırlı bir güncelleme yapma imkanı tanıyan bir sosyal medya platformudur. 2006 yılında Jack Dorsey ve arkadaşları tarafından keşfedilmiş olmasının yanı sıra zamanla kendini geliştirmeye devam etmiş ve günümüzde video ve GIF gibi paylaşımlar yapabilme olanağı sağlayan bir sosyal ağ sitesi konumunu almıştır. San Francisco merkezli bir sosyal medya platformu olan Twitter'in günümüzde dünya genelinde 25'den fazla ofisi bulunmaktadır. 2017 yılı itibari ile 319 milyon kullanıcıya hizmet

sağlayan Twitter, günden güne kullanıcı sayısını yükseltmeye devam etmektedir (Çayırılı, 2017).

Twitter, öteki sosyal medya platformları gibi kullanıcılar arasındaki sosyal etkileşim odaklı olmaktan ziyade kişiler arasında fikir ve bilgi paylaşımı temellidir ve bu özelliği ile de diğer sosyal medya platformlarından farklılık göstermektedir. Ayrıca kullanıcılarına, web, SMS gibi istemciler aracılığı ile doğru zamanlı mesajlar göndermesine imkan sağlamaktadır (Çap, 2017).

Twitter hesabına sahip olan birey, bu platformu kullanan herhangi bir kişiyi takip edebilmesinin yanı sıra, kendisi de herhangi bir kullanıcı tarafından takip edilebilir. Bunun için karşılıklı talep ve onay işlemine ihtiyaç duyulmamaktadır. Bu platformu kullanan kişi, takip ettiği kullanıcının her tweetini görebilmekte ve cevap yazmak istediği zaman da RT yazan kısma tıklayarak cevabını iletebilmektedir. Ancak kayıtlı olmayan Twitter kullanıcıları sadece tweetleri okuyabilmektedir (Düşünceli, 2016).

Twitter'ın, sosyal medya platformları arasında en yaygın kullanılan sosyal ağlar arasında bulunmasında, güncellenmesini oldukça pratik olması ve aynı anda yüzlerce kişiyi takip etmeye imkan sağlaması gibi unsurları etkili olmuştur (Ünür, 2016). Dünya genelinde, Twitter kullanım oranları incelendiğinde; 33 dili desteklediği, %77'lik bölümünün ABD dışındaki kullanıcılardan oluştuğu, kullanıcılarının, %80'lik bölümünün Twitter'ı akıllı telefonlar üzerinden takip ettiği ve de günlük atılan Tweet'in 500 milyondan fazla olduğu ve bu miktarın günden güne yükseldiği saptanmıştır (Yanar, 2015).

2.11.1.3. Instagram

İngilizce'de anlık anlamına gelen "instant" kelimesi ile telgraf anlamına gelen "telegram" kelimelerinin birleşmesi ile ortaya çıkan instagram (Yeniçıktı, 2013), Mike Kreiger ve Kevin Systrom tarafından 6 Ekim 2010 tarihinde kurulmuş olan fotoğraf ve video paylaşım sitesidir. Kuruluş yılı olan 2010'dan günümüze diğer sosyal medya platformları arasındaki tanınırlığı ve kullanıcı sayısı her geçen gün yükselmekle birlikte, 2016 yılı itibari ile hali hazırda 600 milyon kullanıcısı bulunmaktadır. Kullanıcılar tarafından takip edilen başka kullanıcıların paylaşımları ile ilgili beğeni ve yorum yapma olanağı ve 2016 yılı itibari ile "hikâye" olarak isimlendirilen yeni uygulama

sistemi ile kullanıcılarına kısa süreli videolar paylaşma imkanı tanımaktadır (Çayırılı, 2017).

İnstagramı günlük aktif olarak kullanan kişi sayısı 100 milyona varmış olmakla beraber, kurulduğu yıldan günümüze kadar 40 milyarın üzerinde fotoğraf paylaşımı olmuş olmasının yanı sıra her gün 80 milyon fotoğraf paylaşılmaya devam etmekte olup, kullanıcıların %51'lik bölümünü erkekler, %49'luk bölümünü de kadınlar oluşturmaktadır (Aktaş, 2017).

İnstagramı, diğer sosyal medya platformlarından ayıran en önemli özelliklerinden birisini de, kullanıcıların paylaşılan fotoğraflar üzerindeki renk gibi özelliklerine müdahalede bulunabilmesine olanak sağlamasıdır. Ayrıca İnstagram'ın telefon kaynaklı bir sosyal paylaşım platformu olduğu da göz önüne alınmalıdır (Düşünceli, 2016).

2.11.1.4. Youtube

Medya paylaşım platformlarının en popülerleri olma özelliğine sahip Youtube (Dondurucu ve Uluçay, 2015), 2005 yılında Chad Hurley ve arkadaşları tarafından kurulmuş olup, kullanıcılarına video paylaşımı, yüklenen videoları izleme ve videolara yorum yapma olanağı sağlayan bir sosyal medya platformudur. Youtube, bir ay içerisinde kullanıcıları tarafından 6 milyardan fazla video izlenme sayısı ile dünyanın en çok takip edilen üç sosyal medya sitesinden birisi konumuna ulaşmış olup, her saat başı 100 saatlik yeni videoların yüklendiği bir internet sitesidir (Düşünceli, 2016).

2006 yılında Google tarafından satın alınan Youtube'u, diğer sosyal medya platformlarından farklılaştıran en etkin unsuru, diğer platformlara yüklenemeyecek boyuta sahip videoların, Youtube'a rahatlıkla eklenebilir olmasıdır (Aksak, 2017). Kullanıcılar, Youtube'a, Google hesapları yoluyla abone olup, ana sayfalarını, olmalarını arzuladıkları içeriğe uygun bir şekilde bireyselleştirebilmektedirler (Yanar, 2015).

2.11.1.5. Whatsapp

Etkin bir biçimde kullanıcı sayısı aylık olarak 300 milyona ulaşan ve anlık mesajlaşma imkanı tanıyan uygulamalar arasında birinci sırada bulunan Whatsapp (Yazıcı, 2015), 2009 yılında Yahoo'nun eski çalışanlarından olan Brian Acton ile Jan Koum isimli kişiler tarafından, herhangi bir ücret karşılığı olmadan arama, mesajlaşma,

dosya gönderimi ve görüntülü görüşme amacı ile geliştirilen ve 2G'den 4,5G'ye kadar bağlantı özelliği sağlanan akıllı telefonlarda kullanılan bir sosyal medya platformu olup, dünya üzerinde en fazla kullanıcı portföyüne sahip olan araçtır. 2014 yılında Facebook tarafından 22 milyar dolara satın alınan Whatsapp, hali hazırda 1 milyardan fazla kullanıcısı olan ve her geçen gün kullanıcı sayısını genişleten bir sosyal medya platformudur (Aksak, 2017).

2.11.1.6. Snapchat

Snapchat, Stanford Üniversitesi öğrencisi olan Evan Spiegel ve arkadaşları tarafından 2011 yılında kurulan (Kara, 2016) ve Daniel Smith ve arkadaşları tarafından geliştirilen bir sosyal medya platformudur. Snapcaht, açık ve net bir zaman kısıtlaması ile Türkçe karşılığı “Bir anda olan, gelişen” anlamı taşıyan ve snap olarak tanımlanan uygulaması ile kullanıcılarına, fotoğraf ve video paylaşımlarına, bu paylaşımlarına metin ekleyebilmelerine imkan sağlayan ayrıca 24 saat içerisinde de paylaşımların kendiliğinden silindiği bir sosyal medya aracıdır. Ayrıca, teknoloji alanında gerçekleştirilen araştırmalar sonucunda, akıllı telefon kullanan bireylerin %17'lik kısmının takip ettikleri sosyal medya platformunun Snapchat olduğu, bu platformu kullanan kişilerinde % 41'ini 18-19 yaş aralığındaki genç erişkinlerin oluşturduğu saptanmıştır (Çayırılı, 2017).

2.11.1.7. Swarm

2014 yılında Dennis Crowley tarafından kurulan, Foursquare isimli başka bir sosyal medya platformunun kendi içerisinde ayrılarak keşfedilen Swarm, bir sosyal medya paylaşım aracıdır. Bu platform aracılığıyla, bulunduğunuz yeri başka kullanıcılar ile paylaşabilmekte ve sizinle aynı yerde olan kullanıcıların kimler olduğunu görerek, onlarla iletişim kurabilmenin yanında, uygulamayı kullanan tanıdığınız veya tanımadığınız herhangi bir kişinin, nerede olduğunu öğrenebilme olanağı elde edilebilmektedir (Çayırılı, 2017).

Türkiye’de 7,2 milyon kullanıcıya sahip olan Swarm, günlük 1,8 milyon check-in yapılan bir platform haline gelmiş olmanın yanında, kullanıcıların en sık ziyaret ettiği mekânlar arasında, restoranlar, kafeler ve alışveriş merkezleri bulunmaktadır. Bunun yanı sıra kullanıcılar tarafından en yaygın olarak ziyaret edilen semtler arasında Kadıköy, Alsancak bulunurken, yoğun olarak paylaşımında bulunulan alışveriş merkezleri arasında da Cevahir, Forum Bornova yer almaktadır. Kullanıcıların en çok bildirimde

buldukları yollar arasında da Bağdat Caddesi ve İstiklal Caddesi bulunmaktadır (Özcan, 2015).

Swarm kullanım amacının saptanması doğrultusunda gerçekleştirilen bir araştırmada, swarm kullanıcıların %42'sinin, bu platformu kullanım amacının oyun amaçlı olduğu ve bu bireylerin %52'sinin de öğrenci olduğu ortaya konulmuştur (Büyükdemirci ve Ercoşkun, 2017, s:33-54).

3- GEREÇ ve YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu bölümde katılımcılar, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve veri analizi üzerinde durulmuştur. Bu araştırmada öncelikli olarak İstanbul ilinde boşanmak üzere başvuran çiftlerin boşanma sebepleri arasında sosyal medya faktörünün etkili olup olmadığını incelemek amacıyla nicel bir araştırma yapılmıştır.

Araştırmalar genel olarak nicel araştırmalar ve nitel araştırmalar olarak ikiye ayrılmaktadır. Nitel araştırma insanların yaşam tarzlarını, öykülerini, davranışlarını, örgütsel yapıları ve toplumsal değişmeyi anlamaya dönük bilgi üretme süreçlerinden biridir (Strauss ve Corbin, 1990, akt: Özdemir, 2010). Nicel araştırmalarda ise genelleştirilebilir sonuçlar üretilir, farklı gruplar arasında karşılaştırma yapılabilir, kuramların doğruluk derecesi test edilir ve belirli bir yapı içindeki ilişkilerin incelenmesine yarar (Büyüköztürk ve ark., 2012). Bu araştırma nicel bir araştırma olup, araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modelleri; “fazla sayıda elemanlardan meydana gelen bir evrende, evren hususunda genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir” (Karasar,1994, s.79).

3.2. Araştırma Grubu

İstanbul Anadolu Adalet Sarayı'nda 23 tane Aile mahkemesi olmakla birlikte, mahkeme hakimlerinin izin vermemesi nedeniyle, izin verilen 7 adet Aile Mahkemesi'nde çalışma yürütülmüş olup, araştırmanın evreni; uzmanlara yönlendirilen yıl bazında 490 adet boşanma davası dosyası olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini İstanbul Anadolu Adalet Sarayı'ndaki aile mahkemelerine başvuran 122 kadın, 78 erkek) olmak üzere toplam 200 kişi oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada katılımcılara sosyodemografik bilgi formu ve Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği uygulanmıştır.

3.3.1. Sosyodemografik Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından geliştirilen sosyodemografik bilgi formu 17 sorudan oluşmaktadır ve sırasıyla katılımcıların cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim, meslekler, kaç yaşında evlendikleri, nasıl evlendikleri, kaç yıllık evli oldukları, çocuklarının olup olmadığı, evde en çok kimin sözünün geçtiği, sosyal medya denilince akıllarına ne geldiği, sosyal medya araçlarından günde ne kadar faydalandıkları, sosyal medya araçlarından hangisine daha çok zaman ayırdıkları, sosyal medyayı en çok hangi amaçla kullandıkları, boşanmalarındaki en önemli dört nedenin ne olduğu ile ilgili bilgileri içeren veriler toplamak amaçıyla hazırlanmıştır. Kişisel bilgi formunda yer verilen maddeler belirlenirken ilgili literatür doğrultusunda araştırmada ele alınan kavramlarda etkili olan faktörler dikkate alınmıştır.

3.3.2. Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutumlar: Boşanmayı Artırıcı veya Engelleyci Faktörlere Yönelik Tutum lği

Doğan tarafından 2016 yılında geliştirilen lğin temel amaı, halkın boşanma nedenlerine yönelik tutumlarının araştırılmasıdır. Ölçek için Likert tipi beşli cevap kategorileri kullanan sorular kullanılmıştır. Bunlar “kesinlikle katılıyorum”, “katılıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum”, “kesinlikle katılmıyorum” şeklindedir. “Kesinlikle katılıyorum” beş puan , “Katılıyorum” dört puan, “Kararsızım”  puan, “Katılmıyorum” iki puan ve “Kesinlikle katılmıyorum” bir puan üzerinden değerlendirilmiştir.

Boşanma nedenlerine yönelik tutum lğinde, 18 soru bulunmaktadır. Yapılan faktör analizinde dört faktör ortaya çıkmıştır. Bunlardan 1. Faktörde 9 soru, 2. faktörde 3, soru, 3. faktörde 3 soru ve 4. faktörde de 3 soru bulunmaktadır. Birinci faktör uyumlu (conformist) tutum, ikinci faktör, dindar, nc faktör şiddet karşıtı ve dördüncü faktör medya etkisine tepkili olarak adlandırılmıştır.

Boşanma nedenlerine yönelik tutum lğinin güvenirlik derecesini ölçmek için “güvenirlik testi” uygulanmıştır. Yapılan test sonucunda “Cronbach Alpha” güvenirlik katsayısı 0,89 olarak bulunmuştur. Alpha katsayısının yüksek olması sorular arasındaki iç tutarlılık ve homojenliğin göstergesi anlamına gelir. Uyumlu(conformist) tutumun güvenilirliği 0,91 dindar tutumun güvenilirliği 0,82, şiddet karşıtı tutumun güvenilirliği 0,87 ve medya etkisine tepki tutumunun güvenilirliği 0,80 olarak tespit edilmiştir (Doğan, 2016, s. 1004-1008).

3.4. Veri Toplama Aşaması

Yapılan değerlendirmeler ile araştırma konusunun belirlenmesinden sonra, araştırma konusu ile ilgili gerekli literatür taraması için kaynak toplanmıştır, elde edilen kaynakların taranmasından sonra araştırmanın amacına uygun olarak bir envanter belirlenmiş ve bir soru kâğıdı oluşturulmuştur.

Uygulamanın yapıldığı kurumdan gerekli izinler alındıktan sonra Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutumlar: Boşanmayı Artırıcı veya Engelleyici Faktörlere Yönelik Tutum Ölçeği ve soru kâğıdı, araştırma kapsamında yer alan İstanbul Anadolu Adalet Sarayı'ndaki aile mahkemelerine başvuran 122 kadın, 78 erkek olmak üzere toplam 200 kişiye uygulanmıştır.

Uygulamaya başlamadan önce katılımcıya araştırma, envanter ve soru kâğıdı ile ilgili ön bilgi verilmiş ve soru kâğıdı, envanteri nasıl doldurması gerekli olduğu anlatılmıştır. Ölçek ve sosyodemografik bilgi formu 200 kişiye uygulanarak veri toplama süreci sonlandırılmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi ve İncelenmesi

Verilerin analizinde araştırma grubunun özelliklerinin tanımlanması için betimsel istatistik analizi (standart sapma, ortalama, yüzde ve frekans) yapılmıştır. Verilerin analizine ve bulguların yorumlanmasına geçilmeden önce verilerin parametrik testlerden normallik ve varyansların homojenliği ön şartlarının kontrolü One Sample Kolomogorov Smirnov Testi yapılmıştır. Veriler normal dağıldığı ve varyanslar homojen olduğu durumlarda parametrik istatistik analiz yöntemleri, aksi durumlarda ise parametrik olmayan istatistik analiz yöntemleri kullanılmıştır.

Araştırma kullanılan ölçeğin genel ve alt boyut puanlarından elde edilen verilerin normal dağılım özelliği sergileyip sergilemediğini test etmek için yapılan normalite testi (One-Sample Kolomogorov-Smirnov Testi) elde edilen verilerin genel dağılımına bakıldığında kullanılan ölçeklerin % 100'ü normal dağılım özelliği sergilemediği görülmüştür.

Bu sonuca göre verilerin analizinde non-parametrik teknikler kullanılmıştır. Yani ikili grupların karşılaştırılmasında bağımsız grup t-testinin non parametrik karşılığı olan "Mann Whitney U Testi" tekniği, üç ve üçten fazla grupların karşılaştırılmasında

ise yek yönlü varyans analizinin non parametrik karşılığı olan “Kruskal-Wallis H Testi” tekniği kullanılmıştır. “Kruskal Wallis H Testi” sonuçları anlamlı çıktığında ise hangi gruplar arasında anlamlı farklılıklar vardır sorusunun test etmek içinde “Mann Whitney U Testi” tekniği kullanılmıştır.

Ayrıca iki sürekli değişkenin karşılaştırmasında ise “Pearson Çarpım Korelasyon Katsayısı” tekniğinin non-parametrik karşılığı olan “Spearman Rho Korelasyon Katsayısı” tekniği kullanılmıştır.

3.5.1. Normalite Testi Sonuçları

Araştırma kullanılan ölçeğin genel ve alt boyut puanlarından elde edilen verilerin normal dağılım özelliği sergileyip sergilemediğini test etmek için yapılan normalite testi (**One-Sample Kolomogorov-Smirnov Testi**) sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3: Araştırmada kullanılan ölçek alt boyutlarına ait normalite testi sonuçları

Ölçekler	N	z Değeri	P Değeri
Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği Genel Puan	200	,164	,000
Sosyal Medya Alt Boyutu	200	,407	,000

Tablo 3’de görüldüğü gibi araştırmada kullanılan ölçeğin genel ve alt boyutlarından elde edilen verilerin genel dağılımına bakıldığında kullanılan ölçeklerin % 100’ü normal dağılım özelliği sergilemediği görülmüştür.

3.5.2. Betimsel İstatistik Sonuçları

Araştırma kullanılan ölçeğin genel puan ve alt boyut puanlarından elde edilen verilere ait betimsel istatistik sonuçları aşağıdaki tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 4: Araştırmada kullanılan ölçeğin genel puan ve alt boyutlarına ait betimsel istatistik sonuçları

Ölçekler	Aritmetik Ortalama	Medyan	Standart Sapma	Min. Değer	Max. Değer	Toplam Puan
Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği Genel Puan	76,72	78,00	9,27	30,0	89,0	15345,0

Sosyal Medya Alt Boyutu	14,05	15,00	1,94	3,00	15,0	2810,0
-------------------------	-------	-------	------	------	------	--------

3.5.3. Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Genel ve Alt Boyutlarına Ait İç Tutarlılık Sonuçları

İç tutarlılık sonuçlarını hesaplamak için cronbach's alpha katsayısı tekniği kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar tabloda verilmiştir.

Tablo 5: Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Genel ve Alt Boyutlarına Ait İç Tutarlılık (Cronbach's Alpha) Katsayıları Sonuçları

Ölçekler	N	Soru Sayısı	Cronbach's Alpha Değeri
Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği Genel Puan	200	18	,866
Sosyal Medya Alt Boyutu	200	3	,844

3.6. Maliyet ve Süre

Araştırmanın veri toplama süreci Ocak 2019'da başlayıp Haziran 2019'da sonlandırılmıştır, araştırma kapsamında toplam 200 bireye ulaşılarak Sosyodemografik bilgi formu ve Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutumlar: Boşanmayı Artırıcı veya Engelleyici Faktörlere Yönelik Tutum Ölçeği uygulanmıştır. Araştırma uygulaması araştırmacı tarafından yapılmıştır. Yapılan araştırmanın tüm giderleri ve bütçesi araştırmacı tarafından karşılanmış olup, bu açıdan araştırma rakamsal bir bütçe miktarı taşımamaktadır.

4-BULGULAR

Araştırma verilerinden elde edilen bulgular aşağıdaki tablolar ile birlikte açıklanmıştır.

4.1. Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Sosyo-Demografik Özellikleri İle İlgili Dağılım Sonuçları

Bu bölümde araştırmaya gönüllü olarak katılan bireylerin sosyo-demografik özelliklerine yer verilmiştir.

Tablo 6: Boşanma sürecinde olan bireylerin sosyo-demografik özellikleri ile ilgili dağılım sonuçları (n:200)

Değişkenler	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	122	61,0
Erkek	78	39,0
Yaş		
30 Yaş Ve Altı	58	29,0
31-40 Yaş Arası	102	51,0
41 Yaş Ve Üstü	40	20,0
Eğitim Durumu		
Okuma Yazma Biliyor	4	2,0
İlkokul Mezunu	23	11,5
Ortaokul Mezunu	26	13,0
Lise Mezunu	74	37,0
Üniversite Mezunu	62	31,0
Yüksek Lisans/Doktora	11	5,5
Meslek Durumu		
Ev Hanımı	64	32,0
Emekli	6	3,0
Esnaf	15	7,5
Memur	61	30,5
İşçi	40	20,0
Öğrenci	6	3,0
Diğer	8	4,0
Eşin Meslek Durumu		
Ev Hanımı	48	24,0
Emekli	4	2,0
Esnaf	10	5,0
Memur	79	39,5
İşçi	43	21,5
Öğrenci	1	0,5
Diğer	15	7,5

Tablo 6’da görüldüğü gibi araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin % 61,0’i kadın, % 39,0’u ise erkektir. Boşanma sürecinde olan bireylerin % 29,0’u 30 yaş ve altında, % 51,0’i 31-40 yaş arasında, % 20,0’si ise 41 yaş ve üstü grupta yer almaktadır. Boşanma sürecinde olan bireylerin % 24,5’i evli ve birlikte yaşarken, % 24,0’ü evli ama ayrı, % 51,5’i ise boşanmıştır.

Boşanma sürecinde olan bireylerin % 2,0’si okuma yazma bilmezken, % 11,5’i ilkokul mezunu, % 13,0’ü ortaokul mezunu, % 37,0’si lise mezunu, % 31,0’i üniversite, % 5,5’i ise yüksek lisans veya doktora mezunudur.

Boşanma sürecinde olan bireylerin % 32,0’si ev hanımı, % 3,0’ü emekli, % 7,5’i esnaf, % 30,5’i memur, % 20,0’si işçi, % 3,0’ü öğrenci, % 4,0’ü de diğer mesleklere sahiptir. Boşanma sürecinde olan bireylerin eşlerinin % 24,0’ü ev hanımı, % 2,0’si emekli, % 5,0’i esnaf, % 39,5’i memur, % 21,5’i işçi, % 0,5’i öğrenci, % 7,5’i de diğer mesleklere sahiptir.

4.2. Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Evlenme Süreçleri İle İlgili Özelliklerine Ait Dağılım Sonuçları

Aşağıdaki tabloda boşanma sürecinde olan bireylerin evlenme süreçleri ile ilgili; evlenilen yaş, evlenme şekli, evlilik süresi durumlarına ait bulgular verilmiştir.

Tablo 7: Boşanma sürecinde olan bireylerin evlenme süreçleri ile ilgili özelliklerine ait dağılım sonuçları (n:200)

Değişkenler	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evlenilen Yaş Durumu		
18 Yaş Ve Altı	15	7,5
19-21 Yaş Arası	40	20,0
22-24 Yaş Arası	38	19,0
25-27 Yaş Arası	57	28,5
28-30 Yaş Arası	40	20,0
31 Yaş Ve Üstü	10	5,0
Evlenme Şekli		
Eşimle Anlaşarak	99	49,5
Görücü Usulü	60	30,0
Kaçırarak/Kaçarak	33	16,5
İnternet/Sosyal Medya Üzerinden Tanışarak	8	4,0
Evlilik Süresi Durumu		
1-3 Yıl Arası	25	12,5
4-7 Yıl Arası	68	34,0

8-11 Yıl Arası	40	20,0
12 Yıl Ve Üzeri	67	33,5

Tablo 7’de görüldüğü gibi boşanma sürecinde olan bireylerin % 7,5’i 18 yaş altında bir yaş da evlenmişken, % 20,0’si 19-21 yaş arasında, % 19,0’u 22-24 yaş arasında, % 28,5’i 25-27 yaş arasında, % 20,0’si 28-30 yaş arasında, % 5,0’i 31 yaş ve üstü yaşlarda evlenmişlerdir.

Boşanma sürecinde olan bireylerin % 49,5’i eşi ile anlaşarak evlenmişken, % 30,0’u görücü usulü ile % 16,5’i kaçırarak/kaçarak, % 4,0’ü ise internet/sosyal medya üzerinden tanışarak evlenmişlerdir.

Boşanma sürecinde olan bireylerin % 12,5’i 1-3 yıl süredir evliyken, % 34,0’ü 4-7 yıl arasında, % 20,0’si 8-11 yıl arasında, % 33,5’i ise 12 yıl ve üzeri bir süredir evlidirler.

Boşanma sürecinde olan bireylerin % 44,5’inin çocukları yokken, % 55,5’inin ise çocukları vardır. Boşanma sürecinde olan ve çocuk sahibi olan bireylerin % 61,3’ünün iki çocuğu varken, % 38,7’sinin ise üç çocuk ve üstü sayıda çocukları vardır.

Boşanma sürecinde olan bireylerin % 58,5’inin ev ortamlarında erkek bireyin sözü geçerken, % 9,5’inde kadının, % 27,0’sinin eşler birlikte, % 3,0’ünde aile büyüklerinin, % 2,0’sinde ise tüm aile hep birlikte kararlar almaktadır.

4.3. Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Sosyal Medya Kullanma Durumları İlgili Özelliklerine Ait Dağılımları

Tablo 8: Boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya kullanma durumları ilgili özelliklerine ait dağılım sonuçları (n:200)

Değişkenler	Sayı (n)	Yüzde (%)
Sosyal Medya Araçlarını Gün İçinde Kullanma Durumu		
Bir Saatten Az	23	11,5
Bir Saat	34	17,0
İki Saat	97	48,5
Üç Saat	30	15,0
Dört Saat Ve Üstü	16	8,0
Sosyal Medyayı En Çok Hangi Amaç İçin Kullanma Durumu		
Eğlence	93	46,5
Araştırma	11	5,5

Sosyal İletişim	64	32,0
Haber Almak	20	10,0
Bilgi Edinmek	4	2,0
Siyasi Olayları Takip Etmek	4	2,0
Yeni Birisi İle Tanışmak	4	2,0

Boşanma sürecinde olan bireylerin % 11,5'i sosyal medyayı gün içinde bir saatten az kullanırken, % 17,0'si bir saat, % 48,5'i iki saat, % 15,0'i üç saat, % 8,0'i ise dört saat ve üstü süre sosyal medyayı kullanmaktadır.

Boşanma sürecinde olan bireylerin % 46,5'i sosyal medyayı eğlence amacı ile kullanırken, % 5,5'i araştırma amacı ile, % 32,0'si sosyal iletişim amacı ile, % 10,0'u haber almak amacı ile, % 2,0'si bilgi edinmek, % 2,0'si siyasi olayları takip etmek, % 2,0'si ise yeni birisi ile tanışmak için kullanmaktadırlar.

Tablo 9: Boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine ait dağılım sonuçları (n:200)

Değişkenler	Boşanmadaki Nedenlerin Sıralanması							
	Birinci Sıra		İkinci Sıra		Üçüncü Sıra		Dördüncü Sıra	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Eşimin Ailesi İle Aramdaki Geçimsizlik	37	18,5	13	6,5	12	6,0	16	8,0
Eşimin, Ailele Arasındaki Geçimsizlik	12	6,0	24	12,0	5	2,5	14	7,0
Çocukla/Çocuklarla İlişkili Sorunlar	9	4,5	16	8,0	19	9,5	14	7,0
Cinsel Problemler	21	10,5	9	4,5	15	7,5	9	4,5
Psikolojik Şiddet	**	**	**	**	**	**	**	**
Fiziksel Şiddet	30	15,0	17	8,5	31	15,5	19	9,5
Alkol Kullanımı	16	8,0	23	11,5	17	8,5	29	14,5
Maddi Sorunlar	6	3,0	7	3,5	8	4,0	1	,5
Sağlık Problemleri	20	10,0	14	7,0	18	9,0	17	8,5
İletişim Problemleri	2	1,0	1	,5	2	1,0	14	7,0
Eşimin Sosyal Medyada Fazla Zaman Geçirmesi	6	3,0	23	11,5	22	11,0	29	14,5
Eşimin Sosyal Medyada Tanıştığı Biriyle Beni Aldatması	2	1,0	9	4,5	14	7,0	8	4,0

Eşimin Tanımadığım Biriyle Beni Aldatması	27	13,5	22	11,0	21	10,5	13	6,5
Diğer	12	6,0	22	11,0	16	8,0	17	8,5

Tablo 9’da görüldüğü gibi boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedeni olarak birinci sırada; % 18,5’i eşimin ailesi ile aramdaki geçimsizlik, % 15,0’i fiziksel şiddet, % 13,5’i eşimin tanımadığım biriyle beni aldatması, % 10,5’i cinsel problemler, % 10,0’u ise sağlık problemleri olduğunu belirtmişlerdir.

Yine Tablo 9’da görüldüğü gibi boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedeni olarak ikinci sırada; % 12,0’si eşimin, ailemle arasındaki geçimsizlik, % 11,5’i alkol kullanımı, % 11,5’i eşimin sosyal medyada fazla zaman geçirmesi, % 11,0’i eşimin tanımadığım biriyle beni aldatması, % 11,0’i diğer nedenler olduğunu belirtmişlerdir.

Yine Tablo 9’da görüldüğü gibi boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedeni olarak üçüncü sırada; % 15,5’i fiziksel şiddet, % 11,0’i eşimin sosyal medyada fazla zaman geçirmesi, % 10,5’i eşimin tanımadığım biriyle beni aldatması, % 9,5’i çocukla/çocuklarla ilişkili sorunlar olduğunu belirtmişlerdir.

Yine Tablo 9’da görüldüğü gibi boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedeni olarak dördüncü sırada; % 14,5’i alkol kullanımı, % 14,5’i eşimin sosyal medyada fazla zaman geçirmesi, % 8,5’i diğer nedenlerin, % 8,5’i sağlık problemleri olduğunu belirtmişlerdir.

4.4.Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Genel ve Alt Boyutları İle İlgili Düzeylerine İlişkin Frekans ve Yüzde Sonuçları:

Araştırmanın bir başka amacı da “boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutum ölçeği genel ve sosyal medya alt boyut düzeyleri nasıl bir dağılım sergilemektedir?” Bu amacı test etmek için araştırmadan elde edilen puanların aritmetik ortalaması ve standart sapmaları alınarak bir normal dağılım eğrisi oluşturulmuştur. Bu dağılıma göre veriler “düşük, orta ve yüksek” olarak üç ayrı gruba ayrılmıştır. Elde edilen sonuçlar tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 10: Boşanma nedenlerine yönelik tutum ölçeği genel ve sosyal medya alt boyutları düzeylerine ait frekans ve yüzde sonuçları (n:200)

Değişkenler	Düşük		Orta		Yüksek	
	F	%	f	%	f	%
Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği Genel Puan	20	10,0	154	77,0	26	13,0
Sosyal Medya Alt Boyutu	15	7,5	185	92,5	**	**

Tablo 10’da görüldüğü gibi araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin genel anlamda boşanma nedenlerine yönelik tutumlarının % 10,0’u düşük düzeyde, % 77,0’sinin orta düzeyde, % 13,0’ünün ise yüksek düzeydedir.

Yine Tablo 10’da görüldüğü gibi araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlarının sosyal medya boyutuna bakıldığında bireylerin % 7,5’i düşük düzeyde, % 92,5’i ise orta düzeyde bir tutum geliştirmişlerdir.

4.5. Boşanma Sürecinde Olan Bireylerin Çeşitli Değişkenler İle Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği (BNYTÖ) Genel ve Sosyal Medya Alt Puanlarına Ait Karşılaştırma Sonuçları

Boşanma sürecinde olan bireylerin, "cinsiyet, eğitim, evlilik süresi, sosyal medya denildiğinde akıllarına ne geldiği, sosyal medya araçlarını gün içinde kullanma durumları, sosyal medya araçlarını kullanma amaçları" değişkenleri ile boşanma nedenlerine yönelik tutum ölçeği genel ve sosyal medya alt puanları karşılaştırılmış olup, sonuçlar aşağıdaki tablolar ile açıklanmıştır.

4.5.1. Cinsiyet Değişkeni Karşılaştırma Sonuçları:

Tablo 11: Boşanma sürecinde olan bireylerin cinsiyet değişkenine göre bnytö genel ve sosyal medya puanlarına ait mann whitney-u testi sonuçları (n:200)

Değişkenler	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	İstatistiksel Analiz		
Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği	Cinsiyet			U değeri: 3728,5 p değeri: ,010 p<.05		
BNYTÖ Genel Toplam	a	Kadın	122	108,94	13290,5	

Puan	b	Erkek	78	87,30	6809,5	
						U değeri: 3928,5 p değeri: ,009 p<.05
Sosyal Medya Alt Boyutu	a	Kadın	122	93,70	11431,5	
	b	Erkek	78	111,13	8668,5	

Tablo 11’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanları ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel açıdan 0.010 düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır (U: 3728,5; p: ,010; p<.05). Bu sonuca göre boşanmak sürecinde olan kadınların boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanları, boşanmak sürecinde olan erkeklerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanlarından daha yüksektir.

Tablo’da görüldüğü gibi araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel açıdan 0.009 düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır (U: 3928,5; p: ,009; p<.05). Bu sonuca göre boşanmak sürecinde olan kadınların boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları, boşanmak sürecinde olan erkeklerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanlarından daha yüksektir.

4.5.2. Eğitim Durumu Karşılaştırma Sonuçları:

Tablo 12: Boşanma sürecinde olan bireylerin eğitim durumlarına göre bnytö genel ve sosyal medya alt boyut puanlarına ait kruskal wallis h testi sonuçları (n:200)

Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutumlar Ölçeği	Özellikler		N	Sıra Ort.	İstatistiksel Analiz
	Eğitim Durumu				
BNYTÖ Genel Toplam Puan	A	Okuma Yazma Biliyor	4	62,63	X²= 8,52 Sd= 5 p değeri= ,129 P>.05
	B	İlkokul Mezunu	23	122,61	
	C	Ortaokul Mezunu	26	99,60	
	D	Lise Mezunu	74	105,18	
	E	Üniversite Mezunu	62	88,29	
		Yüksek Lisans/Doktora	11	107,50	
Fark Sonuçları: ---					

Sosyal Medya Alt Boyutu	Eğitim Durumu				X²: 7,29 Sd:5 p değeri: ,200 P>.05
	a	Okuma Yazma Biliyor	4	71,38	
	b	İlkokul Mezunu	23	90,30	
	c	Ortaokul Mezunu	26	85,94	
	d	Lise Mezunu	74	104,93	
	e	Üniversite Mezunu	62	105,14	
		Yüksek Lisans/Doktora	11	110,86	
Fark Sonuçları: ---					

Not: Bonferroni düzeltmesi uygulanmıştır.

Tablo 12’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel ve sosyal medya alt boyut puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda; boşanma sürecinde olan bireylerin eğitim durumu gruplarının sıralama ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunamamıştır.

4.5.3. Evlilik Süresi Durumu Karşılaştırma Sonuçları:

Tablo 13: Boşanma sürecinde olan bireylerin evlilik süresi durumlarına göre bnytö genel ve sosyal medya alt boyut puanlarına ait kruskal wallis h testi sonuçları (n:200)

Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutumlar Ölçeği	Özellikler		N	Sıra Ort.	İstatistiksel Analiz
	Evlilik Süresi Durum				
					X²= 11,33 Sd= 3 p değeri= ,010 P<.05
BNYTÖ Genel Toplam Puan	a	1-3 Yıl Arası	25	69,66	
	b	4-7 Yıl Arası	68	105,85	
	c	8-11 Yıl Arası	40	91,50	
	d	12 Yıl ve Üzeri	67	111,96	
	Fark Sonuçları: a<b - a<d				
Sosyal Medya Alt Boyutu					X²: 1,49 Sd:3 p değeri: ,683 P>.05
	a	1-3 Yıl Arası	25	106,56	
	b	4-7 Yıl Arası	68	101,38	
	c	8-11 Yıl Arası	40	103,75	
	d	12 Yıl ve Üzeri	67	95,40	

	Üzeri			
Fark Sonuçları: ---				

Not: Bonferroni düzeltmesi uygulanmıştır.

Tablo 13' te görüldüğü gibi araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin evlilik süresi durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda boşanma sürecinde olan bireylerin evlilik süresi durumu gruplarının sıralama ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($x^2=11,33$; $sd=3$; 010). Daha sonra farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için Mann Whitney U testi tekniği kullanılmıştır.

Yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve evlilik süresi 1-3 yıl arası olan bireyler ile evlilik süresi 4-7 yıl arası olan bireyler arasındadır (U:538,5 – p: ,007 - .05). Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve evlilik süresi 4-7 yıl arası olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanları, boşanma sürecinde olan ve evlilik süresi 1-3 yıl arası olan bireylere göre daha yüksektir.

Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve evlilik süresi 1-3 yıl arası olan bireyler ile evlilik süresi 12 yıl ve üzeri olan bireyler arasındadır (U:508,5 – p: ,004 - .05). Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve evlilik süresi 12 yıl ve üzeri olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanları, boşanma sürecinde olan ve evlilik süresi 1-3 yıl arası olan bireylere göre daha yüksektir.

BNYTÖ' nün genel toplam puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin evlilik süresi durumu değişkenine göre incelendiğinde 1-3 yıl arası evli kalanlar ile 4-7 yıl arası evli kalanlar ve 1-3 yıl arası evli kalanlar ile 12 yıl ve üzeri evli kalanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Tablo'da görüldüğü gibi araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyutu puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin evlilik süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda;

boşanma sürecinde olan bireylerin evlilik süresi durumu gruplarının sıralama ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunamamıştır.

4.5.4. Sosyal Medya Denilince Aklınıza Gelen Nedir Sorusuna Ait Karşılaştırma Sonuçları:

Tablo 14: Boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya denilince aklınıza gelen sorusuna göre bnytö genel ve sosyal medya alt boyut puanlarına ait kruskal wallis h testi sonuçları (n:200)

Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutumlar Ölçeği	Özellikler		N	Sıra Ort.	İstatistiksel Analiz
	Sosyal Medya Denilince Aklınıza Gelen Nedir Soru				
BNYTÖ Genel Toplam Puan	a	Facebook	58	95,22	X²= 3,02 Sd= 4 p değeri= ,544 P>.05
	b	İnstagram	108	101,39	
	c	Twitter	11	108,09	
	d	Whatsapp	19	114,03	
	e	Youtube	4	67,88	
	Fark Sonuçları: ---				
Sosyal Medya Alt Boyutu	Sosyal Medya Denilince Aklınıza Gelen Nedir Soru				X²: 706 Sd:4 p değeri:,951 P>.05
	a	Facebook	58	99,26	
	b	İnstagram	108	101,14	
	c	Twitter	11	109,45	
	d	Whatsapp	19	95,58	
	e	Youtube	4	99,88	
Fark Sonuçları: ---					

Not: Bonferroni düzeltmesi uygulanmıştır.

Tablo 14'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel ve sosyal medya alt boyutu puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya denilince aklınıza gelen nedir soru değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda; boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya denilince aklınıza gelen nedir soru durumu gruplarının sıralama ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunamamıştır.

4.5.5. Sosyal Medya Araçlarını Gün İçerisinde Kullanma Durumu Karşılaştırma Sonuçları:

Tablo 15: Boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya araçlarını gün içerisinde kullanma durumlarına göre bnytö genel ve sosyal medya alt boyut puanlarına ait kruskal wallis h testi sonuçları (n:200)

Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutumlar Ölçeği	Özellikler	N	Sıra Ort.	İstatistiksel Analiz
	Sosyal Medya Araçlarını Gün İçerisinde Kullanma Durumu			X²= 17,61 Sd= 4 p değeri= ,001 P<.05
BNYTÖ Genel Toplam Puan	A Bir Saatten Az	23	76,37	
	B Bir Saat	34	85,40	
	C İki Saat	97	117,78	
	D Üç Saat	30	89,70	
	E Dört Saat Ve Üstü	16	82,75	
	Fark Sonuçları: a<c – b<c			
	Sosyal Medya Araçlarını Gün İçerisinde Kullanma Durumu			X²: 17,56 Sd:4 p değeri:,002 P<.05
Sosyal Medya Alt Boyutu	A Bir Saatten Az	23	86,54	
	B Bir Saat	34	91,94	
	C İki Saat	97	113,20	
	D Üç Saat	30	95,20	
	E Dört Saat Ve Üstü	16	71,69	
	Fark Sonuçları: a<c – b<c – c>e			

Not: Bonferroni düzeltmesi uygulanmıştır.

Tablo 15’ te görüldüğü gibi araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya araçlarını gün içerisinde kullanma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya araçlarını gün içerisinde kullanma durumu gruplarının sıralama ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($x^2=17,61$; $sd=4$; 001). Daha sonra farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için Mann Whitney U testi tekniği kullanılmıştır.

Yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı bir saatten az kullanan bireyler ile günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireyler arasındadır (U:649,0 – p: ,002 - .05). Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanları, boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı bir saatten az kullanan bireylere göre daha yüksektir.

Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı bir saat kullanan bireyler ile günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireyler arasındadır (U:1109,0 – p: ,002 - .05). Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanları, boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı bir saat kullanan bireylere göre daha yüksektir.

BNYTÖ' nün genel toplam puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medyayı kullanma durumu değişkenine göre incelendiğinde sosyal medyayı bir saatten az kullanan bireyler ile iki saat kullananlar ve bir saat kullananlar ile iki saat kullananlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Tablo'da görüldüğü gibi araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya araçlarını gün içerisinde kullanma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya araçlarını gün içerisinde kullanma durumu gruplarının sıralama ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=17,56$; $sd=4$; 002). Daha sonra farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için Mann Whitney U testi tekniği kullanılmıştır.

Yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı bir saatten az kullanan bireyler ile günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireyler arasındadır (U:818,0 – p: ,005 - .05). Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları, boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı bir saatten az kullanan bireylere göre daha yüksektir.

Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı bir saat kullanan bireyler ile günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireyler arasındadır (U:1289,0 – p: ,009 - .05). Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları, boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı bir saat kullanan bireylere göre daha yüksektir.

Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireyler ile günlük sosyal medyayı dört saat ve üstü kullanan bireyler arasındadır (U:470,0 – p: ,000 - .05). Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları, boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı dört saat ve üstü kullanan bireylere göre daha yüksektir.

Araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya araçlarını gün içerisinde kullanma durumu değişkenine göre incelendiğinde sosyal medyayı bir saatten az kullanan bireyler ile iki saat kullananlar ve bir saat kullananlar ile iki saat kullananlar ve bununla birlikte iki saat kullananlar ile dört saat ve üstü kullananlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

4.5.6. Sosyal Medya Araçlarını Kullanma Amaçları Durumu Karşılaştırma Sonuçları:

Tablo 16: Boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya araçlarını kullanma amaçları durumlarına göre bnytö genel ve sosyal medya alt boyut puanlarına ait kruskal wallis h testi sonuçları (n:200)

Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutumlar Ölçeği	Özellikler		N	Sıra Ort.	İstatistiksel Analiz
	Sosyal Medya Araçlarını Kullanma Amaçları Durumu				
BNYTÖ Genel Toplam Puan	A	Eğlence	93	93,57	$X^2= 33,69$ $Sd= 6$ $p \text{ değeri}= ,000$ $P<.05$
	B	Araştırma	11	48,77	
	C	Sosyal İletişim	64	126,5	
	D	Haber Almak	20	103,6	
	E	Bilgi Edinmek	4	19,63	
	F	Siyasi Olayları Takip	4	54,75	

		Etmek			
	G	Yeni Birisi İle Tanışmak	4	97,38	
Fark Sonuçları: a>b – a<c – a>e – b<c – c>e					
Sosyal Medya Alt Boyutu	Sosyal Medya Araçlarını Kullanan Amaçları Durumu				X²: 13,76 Sd:6 p değeri: ,032 P<.05
	A	Eğlence	93	103,06	
	B	Araştırma	11	73,55	
	C	Sosyal İletişim	64	106,87	
	D	Haber Almak	20	100,35	
	E	Bilgi Edinmek	4	37,50	
	F	Siyasi Olayları Takip Etmek	4	97,50	
	G	Yeni Birisi İle Tanışmak	4	80,00	
	Fark Sonuçları: a>e – b<c – c>e				

Not: Bonferroni düzeltmesi uygulanmıştır.

Tablo 16’ da görüldüğü gibi araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya araçlarını kullanan amaçları durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya araçlarını kullanma amaçları durumu gruplarının sıralama ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($x^2=33,69$; $sd=6$; 000). Daha sonra farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için Mann Whitney U testi tekniği kullanılmıştır.

Yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı eğlence amacı için kullanan bireyler ile sosyal medyayı araştırma amacı için kullanan bireyler arasındadır ($U:239,5$ – $p: ,004$ - $.05$). Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı eğlence amacı için kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanları, boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı araştırma amacı için kullanan bireylere göre daha yüksektir.

Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı eğlence amacı için kullanan bireyler ile sosyal medyayı sosyal iletişim amacı için kullanan bireyler arasındadır ($U:1911,0$ – $p: ,000$ - $.05$). Bu sonuca göre boşanma

sürecinde olan ve sosyal medyayı sosyal iletişim amacı için kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanları, boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı eğlence amacı için kullanan bireylere göre daha yüksektir.

Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı eğlence amacı için kullanan bireyler ile sosyal medyayı bilgi edinmek amacı için kullanan bireyler arasındadır (U:24,5 – p: ,003 - .05). Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı eğlence amacı için kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanları, boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı bilgi edinmek amacı için kullanan bireylere göre daha yüksektir.

Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı araştırma amacı için kullanan bireyler ile sosyal medyayı sosyal iletişim amacı için kullanan bireyler arasındadır (U:115,5 – p: ,000 - .05). Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı sosyal iletişim amacı için kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanları, boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı araştırma amacı için kullanan bireylere göre daha yüksektir.

Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı sosyal iletişim amacı için kullanan bireyler ile sosyal medyayı bilgi edinmek amacı için kullanan bireyler arasındadır (U:16,0 – p: ,003 - .05). Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı sosyal iletişim amacı için kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanları, boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı bilgi edinmek amacı için kullanan bireylere göre daha yüksektir.

Araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya araçlarını kullana amaçları durumu değişkenine göre incelendiğinde sosyal medyayı eğlence amacıyla kullananlar ile araştırma amacı için kullananlar ve eğlence için kullananlar ile sosyal iletişim amacı ile kullananlar ve eğlence ile kullananlar ile bilgi edinmek için kullananlar ve araştırma için kullananlar ile sosyal iletişim amacı için kullananlar ve sosyal iletişim için kullananlar ile bilgi edinmek amacı ile kullananlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Tablo'da görüldüğü gibi araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya araçlarını kullanma amaçları durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya araçlarını kullana amaçları durumu gruplarının sıralama ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($x^2=13,76$; $sd=6$; 032). Daha sonra farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için Mann Whitney U testi tekniği kullanılmıştır.

Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı eğlence amacı için kullanan bireyler ile sosyal medyayı bilgi edinmek amacı için kullanan bireyler arasındadır ($U:66,5$ – $p: ,006$ - $.05$). Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı eğlence amacı için kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları, boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı bilgi edinmek amacı için kullanan bireylere göre daha yüksektir.

Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı araştırma amacı için kullanan bireyler ile sosyal medyayı sosyal iletişim amacı için kullanan bireyler arasındadır ($U:233,0$ – $p: ,012$ - $.05$). Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı sosyal iletişim amacı için kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları, boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı araştırma amacı için kullanan bireylere göre daha yüksektir.

Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı sosyal iletişim amacı için kullanan bireyler ile sosyal medyayı bilgi edinmek amacı için kullanan bireyler arasındadır ($U:42,5$ – $p: ,003$ - $.05$). Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı sosyal iletişim amacı için kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları, boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı bilgi edinmek amacı için kullanan bireylere göre daha yüksektir.

Boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal

medya araularını kullanma amaçları durumu değişkenine göre incelendiğinde sosyal medyayı eğlence amaçıyla kullananlar ile bilgi edinmek amaı için kullananlar ve araştırma için kullananlar ile sosyal iletişim amaı ile kullananlar ve sosyal iletişim için kullananlar ile bilgi edinmek için kullananlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

5-TARTIŞMA

Ülkemizde boşanma olgusu ve sebepleri üzerine birçok araştırma yürütülmüş olmakla birlikte, boşanma sebebi olarak sosyal medya faktörünü ele alan çalışmalar; sosyal medya kavramının son yıllarda önem kazanması ile birlikte dikkat çeken boyutlara ulaşmamıştır. Aile üyelerinin, etkili iletişim kurma, birlikte zaman geçirme gibi özelliklerini azaltarak bireylerin daha çok sanal ortamda ilişkiler kurduğu, aile birliğini ve bütünlüğünü olumsuz etkileyen bir kavram olarak sosyal medyanın etkisinden bahsetmek mümkündür.

Bu araştırmanın amacı; İstanbul Anadolu Adalet Sarayı'nda bulunan aile mahkemelerine başvuran çiftlerin boşanma sebepleri arasında sosyal medya faktörünün etkisini ortaya koymaktır. Bu bölümde çalışmadan elde edilen bulgulara ilişkin tartışmalara yer verilmiştir.

Bu araştırmanın sonuçlarına göre, boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedeni olarak birinci sırada; % 18,5'i eşimin ailesi ile aramdaki geçimsizlik, % 15,0'i fiziksel şiddet, % 13,5'i eşimin tanımadığım biriyle beni aldatması, % 10,5'i cinsel problemler, % 10,0'u ise sağlık problemleri olduğunu belirtmişlerdir. Battal(2008) araştırmasında 722 boşanmış birey ile görüşme yapmış ve genel olarak boşanma nedenleri şu şekilde sıralanmıştır. Görüşülen 722 aileden % 17,9'unda uyumsuzluk, a % 3,3'ünde otorite tartışması, 27,6'nda genel yanlış davranış, % 27,6'nda eşe veya genel aile fertlerine yönelik yanlış davranış, % 10,5'inde ahlaksızca sayılan haller ve % 13,2'sinde kusursuz haller olarak bulunmuştur. Demir (1988) tarafından İzmir'de boşanmış 55 kadın ile yapılan çalışmada; boşanmayla sonuçlanan evliliklerde kayınvalide-kayınpederlerin boşanmada önemli rol oynadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Arıkan (1992)'in "Yoksulluk, Evlilikte Geçimsizlik ve Boşanma" konulu çalışmasında, evlilikte geçimsizliğe neden olan faktörler arasında %44 oranında akrabalarla ilişkilerin belirtildiği sonucu çıkmıştır.

Araştırmada, boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedeni olarak ikinci sırada; % 12,0'si eşimin, ailemle arasındaki geçimsizlik, % 11,5'i alkol kullanımı, % 11,5'i eşimin sosyal medyada fazla zaman geçirmesi, % 11,0'i eşimin tanımadığım biriyle beni aldatması, % 11,0'i diğer nedenler olduğunu belirtmişlerdir. Boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedeni olarak üçüncü sırada; % 15,5'i fiziksel

şiddet, % 11,0'i eşimin sosyal medyada fazla zaman geçirmesi, % 10,5'i eşimin tanımadığım biriyle beni aldatması, % 9,5'i çocukla/çocuklarla ilişkili sorunlar olduğunu belirtmişlerdir. Dördüncü sırada ise; % 14,5'i alkol kullanımı, % 14,5'i eşimin sosyal medyada fazla zaman geçirmesi, % 8,5'i diğer nedenlerin, % 8,5'i sağlık problemleri olduğunu belirtmişlerdir. ASAGEM (2011:229-232) tarafından Türkiye genelinde yapılan son yılların en kapsamlı Türkiye'de Aile Yapısı Araştırması'na göre Diğer boşanma nedenleri ise şu şekilde sıralanmıştır; dayak/kötü muamele % 11,4, içki ve kumar % 8,8, eşlerin ailelerine karşı saygısız davranması % 7,6, terketme/terkedilme % 6,6, eşin ailesinin aile içi ilişkilere karışması % 5,8 vb. boşanma nedenleri cinsiyet açısından kıyaslandığında yine birbirine benzer oranlarda erkekler % 28,2 kadınlar % 26,6'lık oranlarla en önemli boşanma nedeni olarak sorumsuz ve ilgisiz davranma olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmalar, aile içi şiddetin en önemli nedenlerinden birisinin alkol olduğunu göstermektedir. Toplumdaki genel şiddet olaylarında, alkol kullanımı % 67 oranında etkilidir (Tarhan, 2008).

Araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel açıdan 0.009 düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan kadınların boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları, boşanma sürecinde olan erkeklerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanlarından daha yüksektir. Cafrı ve Özdemir Çukadar (2018)'in yaptığı araştırmada; erkeklerin evlilikten memnun olmaması veya hiç memnun olmaması boşanma hızını arttırırken; kadının evlilikten memnun olmaması ya da hiç memnun olmaması boşanma hızını istatistiki olarak anlamlı bir şekilde etkilememektedir. Evlilikten memnuniyetsiz olan erkeklerin kadınlara oranla daha rahat bir şekilde boşanma kararı almaları, erkekler ve kadınlar arasındaki toplumsal cinsiyet algısının yansıması olarak ekonomik ve kültürel faktörlere bağlı olabilmektedir. Aktaş Akoğlu ve Küçükkaragöz (2018)'ün Araştırmada, “zina”yı, “sözlü ve/veya fiziksel şiddet”i, “kötü alışkanlıklar”ı ve “maddi konular”ı boşanma nedeni olarak gösterme oranı kadınlarda daha yüksektir. Erkeklerde ise “evi terk etme” ve “akrabaların karışması”nı boşanma nedeni olarak gösterme oranı ise erkeklerde kadınlardan daha yüksektir. Bilka Kadın Araştırma Merkezi (1998) tarafından yapılan bir araştırmaya göre; incelenmiş olan 240 dosyadan, 150 dosyada kadınlar, 90 dosyada da erkekler davacı olmuş ve konusu şiddet olan 16 dosyada kadınlar davacı olurken, 7

dosyada da erkekler davacı olmuştur (Sezen, 1998). Cinsiyet değişkinine bakıldığında kadınların yüzde 76,7'si ve erkeklerin yüzde 81,5'i televizyonlardaki evlilik programlarının, Türk aile dinamiği ve evlilik ilişkilerini olumsuz etkileyeceği düşüncesindedirler. Buna karşılık kadınların yüzde 16'sı ile erkeklerin yüzde 12,9'u bu gibi programların Türk aile yapısı ve evlilik ilişkilerini olumsuz etkileyeceği düşüncesine sahip değillerdir. Cinsiyet temelli kıyaslandığında erkekler, kadınlara göre medyanın aileyi olumsuz etkileyeceği düşüncesine daha fazla katılmaktadırlar (Küçükcan, 2011, s.115).

Araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel ve sosyal medya alt boyut puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin eğitim durumu değişkenine göre incelendiğinde fark istatistiksel olarak anlamlı bulunamamıştır. ASAGEM (2011, s.101) tarafından Türkiye genelinde yapılan Türkiye'de Aile Yapısı Araştırması'na göre Öğrenim durumu yükseldikçe araştırmada sorgulanan konuları boşanma gerekçesi olarak görenlerin oranı da yükselmektedir. En büyük farklılaşma ise “erkeğin eve, eşe ve çocuklara sorumsuz ve ilgisiz davranması” ve “erkeğin karısına kötü muamelede (dayak, hakaret vb.) bulunması” ile ilgilidir. Erkeğin sorumsuz davranması, herhangi bir okul bitirmemiş olanların %44'ü tarafından kesin boşanma gerekçesi sayılırken, bu oran üniversite mezunları nazarında %69'dur. Herhangi bir okul bitirmemiş olanların %63'ü, üniversite mezunlarının ise %88'i kadına karşı kötü muameleyi boşanma gerekçesi göstermektedir.

Araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin evlilik süresi değişkenine göre arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Farklılık boşanma sürecinde olan ve evlilik süresi 1-3 yıl arası olan bireyler ile evlilik süresi 4-7 yıl arası olan bireyler arasındadır. Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve evlilik süresi 4-7 yıl arası olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanları, boşanma sürecinde olan ve evlilik süresi 1-3 yıl arası olan bireylere göre daha yüksektir. Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve evlilik süresi 1-3 yıl arası olan bireyler ile evlilik süresi 12 yıl ve üzeri olan bireyler arasındadır. Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve evlilik süresi 12 yıl ve üzeri olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanları, boşanma sürecinde olan ve evlilik süresi 1-3 yıl arası olan bireylere göre daha yüksektir. Clayton (2014) Twitter ile ilgili çalışmasında, aktif Twitter kullanımı ile romantik ilişki

süresi arasında negatif yönde bir sonuç tespit etmiştir. Bu çalışmanın sonuçları, aktif Twitter kullanımının çiftler arasında Twitter ile ilgili ihtilaflara yol açacağını ve bunun sonucunda aldatma, ayrılma ve boşanmaya yol açtığını göstermektedir. Bu dolaylı etki, romantik ilişkinin süresine bağlı değildir. Tiryaki ve Karakuş (2018)'un yaptığı araştırma sonucunda elde edilen bulgularda; evlilik yaşam doyumu konusunda, 15-20 yıl arası evli olan çiftlerin görüşleri diğer evlilik yıllarındaki çiftlerden farklı olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre evli kalma yılı arttıkça evlilik yaşam doyumu artmaktadır. 10-15 yıl arası evli olan çiftler ile 15-20 yıl arası evli olan çiftlerin görüşlerinde farklılık olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre evlilik yılı 15 yıldan fazla olduğunda yaşam doyumlarında azalma olmaktadır.

Araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya kullanım süreleri arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı bir saatten az kullanan bireyler ile günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireyler arasındadır. Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları, boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı bir saatten az kullanan bireylere göre daha yüksektir. Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı bir saat kullanan bireyler ile günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireyler arasındadır. Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları, boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı bir saat kullanan bireylere göre daha yüksektir. Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireyler ile günlük sosyal medyayı dört saat ve üstü kullanan bireyler arasındadır. Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı iki saat kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları, boşanma sürecinde olan ve günlük sosyal medyayı dört saat ve üstü kullanan bireylere göre daha yüksektir. Günümüzde yükseliş gösteren boşanma oranlarının sebepleri araştırıldığında, bu sebeplerin altında sosyal medyanın önemli bir etken olduğu görülmektedir. Uzmanlar Facebook, Twitter ve sosyal medyanın hayatımıza girmesiyle aile kavramını etkisi altına aldığını ve iletişimsizliğe yol açan sosyal medyanın boşanmayı tetiklediğini

öne sürmektedirler (Meclis Araştırma Komisyon Raporu, 2016, akt: Öngören, 2017, s. 75).

Boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel toplam puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin sosyal medya araçlarını kullanma amaçları durumu gruplarının sıralama ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı eğlence amacı için kullanan bireyler ile sosyal medyayı bilgi edinmek amacı için kullanan bireyler arasındadır. Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı eğlence amacı için kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları, boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı bilgi edinmek amacı için kullanan bireylere göre daha yüksektir. Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı araştırma amacı için kullanan bireyler ile sosyal medyayı sosyal iletişim amacı için kullanan bireyler arasındadır. Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı sosyal iletişim amacı için kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları, boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı araştırma amacı için kullanan bireylere göre daha yüksektir. Yine yapılan analizlerin sonucunda farklılık; boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı sosyal iletişim amacı için kullanan bireyler ile sosyal medyayı bilgi edinmek amacı için kullanan bireyler arasındadır. Bu sonuca göre boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı sosyal iletişim amacı için kullanan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği sosyal medya alt boyut puanları, boşanma sürecinde olan ve sosyal medyayı bilgi edinmek amacı için kullanan bireylere göre daha yüksektir. Cafrı ve Özdemir Çukadar (2018)'ın yaptıkları araştırmada internetin yoğun kullanımının evlilik dışı ilişkilere yeni bir boyut kazandırarak eşler arasındaki sadakatsizliği arttırdığı ileri sürüldüğünden modellere internet değişkeni dahil edilmiştir. İnternet değişkeni pozitif bulunmuştur. İnternet kullananların sayısının artması boşanma hızını arttırmaktadır. Valenzuela vd. (2014)'nın Amerika'da yaptığı araştırmada ABD genelinde, Facebook'un 2008 ve 2010 yılları arasındaki dağılımı ile aynı dönemde artan boşanma oranlarıyla pozitif yönde ilişki bulmuşlardır.

6-SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Boşanma, aşamaları ve sonuçları bakımından birçok kişiyi etkileyen bir olgu olması sebebiyle, bireysel ve toplumsal düzeyde oluşabilecek zararı en az seviyeye indirebilmek için, destekleyici, koruyucu ve önleyici çalışmalar multidisipliner bir şekilde yapılmalıdır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre; boşanma sürecinde olan bireyler, boşanma nedeni olarak birinci sırada; eşimin ailesi ile aramdaki geçimsizlik, ikinci sırada; eşimin, ailemle arasındaki geçimsizlik, üçüncü sırada; fiziksel şiddet ve aldatma, dördüncü sırada ise; alkol kullanımı, eşimin sosyal medyada fazla zaman geçirmesi ve sağlık problemleri olduğunu belirtmişlerdir.

Araştırmada; çiftlerin boşanmalarında sosyal medya faktörünün etkisinin olup olmadığı ortaya konulmak istenmişse de, ortaya çıkan veriler değerlendirildiğinde boşanma sebebi olarak birinci sırada 'eşimin ailesi ile aramadaki geçimsizlik' yer almıştır.

Araştırmaya katılan boşanma sürecinde olan bireylerin boşanma nedenlerine yönelik tutumlar ölçeği genel ve sosyal medya alt boyut puanlarının boşanma sürecinde olan bireylerin eğitim durumu değişkenine karşılaştırıldığında; boşanma sürecinde olan bireylerin eğitim durumu gruplarının sıralama ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Ancak daha önce yapılan bazı araştırmalarda eğitim düzeyi boşanma üzerinde etkili olduğu, eğitim seviyesi yüksek kadınların boşanmaya yönelik tutumlarının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Yapılan araştırma sonucunda üçüncü sebep olarak eşlerin sosyal medyada fazla zaman geçirmesi olarak tespit edilmiş, sosyal medya kavramı araştırmanın konusunu belirlemiş olsa da birinci sebep olarak karşımıza çıkmamıştır. Ancak yine de araştırma sonuçlarına göre sosyal medyada fazla zaman geçirilmesi evli çiftler arasında boşanma sebebi olarak görülmüştür. Bu da araştırmanın 'sosyal medyada geçirilen zamanın fazla olması evlilik birliğinin ortadan kalkmasına neden olabilir mi? ' hipotezini cevaplar niteliktedir.

Sosyal medyaya geçirilen zamanın niceliğine bakıldığında bazı çiftlerin günde birkaç saatten fazla sosyal medyada zaman geçirdiği ortaya çıkmış, bu faktörün de eşler arasındaki iletişimsizliği arttırdığı, birlikte zaman geçirmelerini kısalttığı vb. nedenlere bağlı olarak eşleri boşanmaya kadar götürdüğü sonucu elde edilmiştir. Bu sonuca bağlı olarak araştırmanın bir diğer hipotezi olan 'sosyal medyanın yanlış kullanılması aile bağlarını zedeler mi? Ve ' sosyal medya kullanımı boşanma sebebi olabilir mi? ' sorularına cevap vermektedir.

Araştırmanın alt boyutlarına bakıldığında cinsiyet faktöründe anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. Kadınların boşanmaya yönelik tutum ölçeği genel toplam puanları erkeklere göre daha yüksek çıkmıştır. Bu da kadınların, erkeklere oranla aile, fiziksel şiddet, sosyal medyada fazla zaman geçirilmesi, alkol kullanımı gibi konuları boşanma sebebi olarak görme eğiliminde oldukları sonucuna varılmıştır.

Araştırmanın bir başka alt boyutu olan eğitim faktörüne bakıldığında araştırmada anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

6.2. Öneriler

Boşanma sürecindeki bireyler pek çok sorunla karşılaşmaktadırlar. Kişiler bu sorunlarla karşı karşıya geldiklerinde kendilerine verilecek sosyal ve ekonomik destekle birlikte profesyonel anlamda sağlanacak bir psikolojik desteğin de olması önem arz etmektedir.

Aile kurumunu korumak amacıyla boşanma sebepleri bilimsel bir şekilde araştırılmalı ve ailedeki çatışmaları ortadan kaldıracak çalışmalar yapılmalıdır. Boşanma aşamasındaki çiftlerin iletişim becerilerinin artırılması, sosyal medya kullanımının yaygınlaşması ile daha çok sanal ortamda ilişkiler yürütmeleri, aileleri parçalanmaya götüren bir sebep olarak nitelendirildiğinde; bu konuyla ilgili başka çalışmaların yapılmasıyla ortaya çıkan bilgilerin pekiştirilmesi ve daha başka sonuçların da detaylı bir şekilde incelenmesi, bu süreci daha iyi bir hale getirebilmek için yararlı olacaktır.

Yaşantımızı önemli bir parçası haline gelen sosyal medya, bireysel ve toplumsal hayatımızı hızla etkilemektedir. Bu araştırmada sosyal medya kullanımı nedeniyle boşanma, boşanma nedenleri arasında birinci sırada olmasa da yüksek bir oranla boşanma sebebi olarak görülen nedenler arasına girmiştir. Bu etkiyi de öncelikle aile

üyeleri hissetmektedir. Sosyal medyanın özellikleri sebebiyle yadsınamayacak bir hızla artan sanal ilişkiler sorumluluk almaktan kaçınan kişilerin evlilik fikrinden uzaklaşmalarına ve eşlerin ayrılmasına sebebiyet vermektedir. Bunun yanı sıra bağımlılığa yol açması psikolojik rahatsızlıklara neden olmakta ve asosyalleşme sorununu ortaya çıkarmaktadır.

Boşanmış ailelerin çocukları da kırılğan grup içinde değerlendirilmekte olup bu çocukların da boşanmanın ortaya çıkarttığı olumsuz etkilerin üstesinden en iyi şekilde gelmeleri için gerekli önlemler alınmalı, çocukların sağlıklı, çevreleriyle olan diyalogların iyi, insanları anlayabilen şekilde yetiştirilmesine katkıda bulunulmalıdır.

Evli çiftlere de evliliklerinin kalitelerini arttırmak, aile bütünlüğünü sağlamak için bu konularla ilgili eğitimler sunulmalı ve bu düzenli bir hale getirilerek toplumun her kesimine verilmelidir. Bu eğitimle kişilerin birbirlerini anlayabilmesi daha iyi hale geleceği düşünülmektedir. Bu eğitimle birlikte çiftlerin içtenlik, kendisini açabilme ve mesajların doğru iletimi gibi konularda da becerileri arttırılacak ve bu durum beraberinde aile üyelerinin daha da iyi iletişim kurmalarına sebep olacaktır.

Bunların yanı sıra ülkemizde bireylerin evlilikleri sonlandırmasına neden olan sorunlar değişkenlere göre incelenmeli bireylere gerekli psikolojik destek verilmelidir. Bununla birlikte kanunda değişiklikler yaparken evliliklerin nitelikleri saptamalı ve boşanmalar yalnızca adli yoldan ilerlememelidir.

Birey hızlı sosyal değişimlere ayak uydurmakta zorlanmaktadır. Sosyal yaşamda ilişkilerin çeşitliliği ve içeriğinin fazla olması insanlarla olan etkileşimi yüzeyselleştirmektedir. Birey bu yüzeyselliğin bedelini topluma yabancılaşmakla ödemektedir. Bireylerin daha fazla sosyal faaliyetlere yönlendirilmesi sağlanarak, hem bireyin kendini tanıması hem de ailesi ile çeşitli aktiviteler geliştirmesi noktasında önem arz edeceği düşünülmektedir.

Boşanma aşamasındaki bireylerle çalışırken, adliye ortamında uygulama yapmanın, kişilerin boşanma aşamasında olmalarından kaynaklı olarak kaygılı olmalarından dolayı, kendisine verilen form ve ölçeği uygulamaktan kaçındığı, bazılarının ölçeği zaman zaman yarım bıraktıkları gözlenmiştir. Bundan sonraki benzer çalışma grubu ile yapılacak araştırmalarda buna benzer tutumlar göz önünde bulundurularak çalışmaların yapılandırılması gerektiği düşünülmektedir.

Sonuç olarak, sosyal medyanın boşanma üzerinde ki etkisi artmaya devam etmektedir. Bu noktada toplum ve bireye bazı görevler düşmektedir. Toplum ve birey olarak öncelikle yapılması gerekenler; sosyal medya kullanıcılarını çocukluktan itibaren bu konuda bilinçlendirmek ve farklı yetenekler geliştirmelerine yardımcı olarak sosyal medyada fazla vakit geçirmelerini önüne geçilerek aile iletişimini artırmaya yönelik çalışmalar yürütmektir. Sosyal hizmetin koruyucu önleyici basamağı dikkate alındığında, bireylerle, ailelerle, gruplarla ve toplumla çalışan sosyal hizmet uzmanlarının bu konuda farkındalık çalışmaları yürütebilecekleri düşünülmektedir. Kamu kurumlarının aile danışmanlığı alanında hizmetlerinin artırılması, her bireyin ulaşabileceği Aile Danışma Merkezlerinin kurulması önem teşkil etmektedir.

7. KAYNAKLAR

- ADALET BAKANLIĞI. (2019). Sosyal Çalışma Görevlisinin El Kitabı, Ankara:Aydoğdu Ofset Matbaacılık.
- ADAMS, A. N. (2017). Social Networking Sites and Online Infidelity, Walden Universty, Psychology, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- AİLE VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ.,(2009). Aile Yapısı Araştırması, Erişim Tarihi: 18 Aralık 2018, <http://www.aile.gov.tr>.
- AİLE VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ.,(2011). Aile Yapısı Araştırması, Erişim Tarihi: 25 Aralık 2018, <http://www.aile.gov.tr>.
- AĞIRBAŞ, V., (2012). Sosyal Medya Araç ve Ortamları ile Zihin Kontrolü, Ufuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Uluslararası İlişkiler Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- AKKAYA M. (2010). Bağlanma Stilleri, Stresle Başa çıkma Tarzları, Problem Çözme Becerileri ve iletişim Tarzlarının Boşanma Süreci Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- AKINTÜRK, T.(2004). Türk Medeni Hukuku, Yeni Medeni Kanuna Uyarlanmış Aile Hukuku, C.II, İstanbul: Beta Yayıncılık.
- AKSAK, M., (2017). Farklı Lise Türlerine Devam Eden Lise Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları ile Yalnızlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Gaziosmanpaşa İlçesi Örneği), Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- AKTAŞ, A. (2009). Evlilik ve Sadakatsizlik, Ankara: Kanguru.
- AKTAŞ, H., & YILMAZ, N. (2017). Üniversite Gençlerinin Yalnızlık ve Utangaçlık Unsurları Açısından Akıllı Telefon Bağımlılığı. International Journal of Social Sciences and Education Research, 3(1), 85-100.
- AKTAŞ AKOĞLU, Ö , KÜÇÜKKARAGÖZ, H . (2018). Boşanma Nedenleri ve Boşanma Sonrasında Karşılaşılan Güçlüklere İlişkin Bir Araştırma: İzmir İli Örneği. Toplum ve Sosyal Hizmet, 29 (1), 153-172.
- AKYÜZ, E. (1998). Uluslararası Belgeler, Anayasalar ve Medeni Kanuna Göre Ailenin Korunması. Ankara: III. Aile Şurası Tebliğ Yayınları, s.: 4-6.
- ALİKILIÇ, Ö., ALİKILIÇ İ. ve ÖZER, A. (2019). Dijital Romantizm: Y Kuşağının Romantik İlişkilerinde Sosyal Medyanın Rolü Üzerine Bir Araştırma. Erciyes İletişim Dergisi Uluslararası Dijital Çağda İletişim Sempozyumu Özel Sayısı, 1, 57-80.
- ALPTEKİN,K. (2011). 'Düzce İl Merkezindeki Boşanmalar Üzerine Bir Çalışma'. Toplum ve Sosyal Hizmet, Cilt 22, Sayı:2.
- ARAS, B. (2004). Aile Mahkemelerinde Tarafların Sulh Yoluyla Çözümüne Teşviki. Yayın Kurulu Hakkı DİNÇ, 303.
- ARIKAN, Ç. (1992). Yoksulluk, Evlilikte Geçimsizlik ve Boşanma (1. Baskı). Ankara: Şafak Matbaacılık.
- ARIKAN, Ç. (1996). Halkın Boşanmaya İlişkin Tutumları. Ankara: Aile Araştırma Kurumu Matbaası.
- AYCANOĞLU, C. ve ÜNSAL, G. (2017). 'Bağlanma Tarzları ve İnternet Bağımlılığının Evlilik Uyumuna Etkisi', JAREN 3(3), 163-168.

- BALAMAN, A. (2002). Evlilik Akrabalık Türleri, Ankara: Kültür Bakanlığı.
- BATTAL, A. (2008). Boşanma Sebepleri, TC Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, İstanbul.
- BİLİR,Ş., DABANLI, D. (1991) Ailelerde Boşanma Vakaları Sonucu Çocukların Geliştirdikleri Tepkiler Etkisinin Araştırılması, Aile Yazıları 3, Birey, Kişilik ve Toplum, Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, 2.Bs. 5/3:143-157.
- BOZKUR, B., (2013). İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- BULUT I. (1993). Ruh Hastalığının Aile İşlevlerine Etkisi, Başbakanlık Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı Yayınları, Ankara 1993.
- BÜYÜKDEMİRCİ H.İ., ERCOŞKUN Ö. (2017). 'Coğrafi Tabanlı Sosyal Medya Kullanımı: Ankara'da En Çok Yer Bildirimi Yapılan Kahve Mekanları'. Süleyman Demirel Üniversitesi Mimarlık Bilimleri ve Uygulamaları Dergisi, 2(1):33-54.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., KILIÇ ÇAKMAK, E., AKGÜN, Ö. E., KARADENİZ, Ş., & DEMİRELİ, F. (2012). Örnekleme yöntemleri. Erişim tarihi:03.05.2019, <http://w3.balikesir.edu.tr>.
- CAFRI, R., ÖZDEMİR - ÇUKADAR, P., (2018), 'Boşanmanın Sosyo-Ekonomik Nedenleri Üzerine Mekânsal Ekonometrik Bir İnceleme', International Journal of Economic and Administrative Studies, (Prof. Dr. Harun Terzi Özel Sayısı):407-424.
- CAN, F. ve HOVARDAOĞLU S. (2015). Romantik İlişkilerde Sosyal Ağ Etkileri. Nesne, 3(5), 43-65.
- CLAYTON, R. B., NAGURNEY, A., & SMİTH, J. R. (2013). Cheating, Breakup, And Divorce: Is Facebook Use To Blame?.Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking,16(10), 717-720.
- ÇAĞ, P., YILDIRIM, İ. (2013), Evlilik Doyumunu Yordayan İlişkisel ve Kişisel Değişkenler, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 4 (39), 13-23.
- ÇAP, E., (2017). Lise Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumları ile Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- ÇAYIRLI, E., (2014). Sosyal Medya Kullanım Özelliklerinin Kişilik Yapılanmaları, Yaşam Doyumu ve Depresyon Açısından İncelenmesi, Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul. 87.
- DELLALOĞLU, B. F. (2015). Mesafeli Yakınlık: Facebook ve Twitter Çağının Yeni Toplumsallığı. In Ö. Oğuzhan (Ed.), İletişimde Sosyal Medya Sosyal Medyada Etkileşim (pp. 21-27). İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- DEMİR, G. (1988). Boşanma Yoluyla Parçalanmış Aile'de Kadının Rol ve Statüsündeki Değişmeler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi.
- DEMİRÖZ, T. (2014). 'Evlilikte Güven Duygusunun Önemi', Aile ve Toplum Dergisi, Sayı: 278, 23-25.
- DEMİRTAŞ, İ. (2012) Adalet Bakanlığı İç Denetim Birimi Başkanlığı; İç Denetim Raporu, Ankara.
- DERİN, S., (2013). Lise Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Öznel İyi Oluş, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- DIZMAN ŞENTÜRK, Z. (2019). 'Sosyal Medyanın Boşanmaya Etkileri', Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD), Cilt:6, sayı:4:548-555.

- DOĞAN, Ş. (2016). 'Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutumlar: Boşanmayı Artırıcı veya Engelleyici Faktörlere Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirme Çalışması', I. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 5(4), 991-1011.
- DONDURUCU, Z. B., & ULUÇAY, A. P. (2015). Yeni Medya Ortamlarında Nefret Söylemi: Eşcinsellere Yönelik Nefret Söylemi İçeren Videoların Youtube Üzerinden İncelenmesi. International Journal of Social Sciences and Education Research, 1(3), 875-902.
- DURAL M., ÖĞÜZ T., GÜMÜŞ M.A. (2005). T Cilt: 3 - Aile Hukuku, Filiz Kitapevi, s.: 120.
- DUYAN, V. (2010). Sosyal Hizmet Temelleri Yaklaşımları Müdahale Yöntemleri. Ankara: Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Genel Merkezi, Yayın No: 16, s:259-260.
- DÜŞÜNCELİ, M.Y., (2016). Özel Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Tutumları ile İçedönüklük-Dışadönüklük Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, Uygulamalı Psikoloji Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- ENİ, Ş., (2017). Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanma Sıklığının Yalnızlık Algılarına Etkisi, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, Klinik Psikoloji Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- ERBEK, E., BEŞTEPE, E., AKAR, H., ALPKAN, L., ERADAMLAR, N., (2005), 'Cinsellik ve Çift Uyum Arasındaki İlişki: Üç Grup Evli Çifte Karşılaştırmalı Bir Çalışma', Düşünen Adam;18(2): 72-81.
- ERKAN, S. (2010). Aile ve Aile Eğitimi İle İlgili Temel Kavramlar. (Editör: F. Temel). Aile Eğitimi ve Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılım Çalışmaları, Ankara: Anı Yayıncılık.
- GENCER, H., (2017). Ortaokul Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı ve Siber Zorbalık Davranışları ile İlişkili Değişkenlerin İncelenmesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Sivas.
- GENÇCAN, Ö. (2010). "Boşanma Davalarında Delillerin Değerlendirilmesi Sorunu", Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C. 1, Ankara, s. 1017- 1039.
- GÜLEÇ, G. (2012). 'Aile ve Evlilik', Aile Yapısı ve İlişkileri, Ed. Çınar Yenilmez, Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2542, 63-79, Eskişehir.
- GÜLEÇ, V.(2018). 'Aile İlişkilerinin Sosyal Medyayla Birlikte Çöküşü'. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 2.2: 105-120.
- GÜRAN, N. (1983). 'Aile Hizmetleri'. H.Ü. Sosyal Hizmetler Yüksek Okulu Dergisi, 1(1), 15-21.
- HÜNLER, O.S., & GENÇÖZ, T. (2003). Submissive Behaviors and Marital Satisfaction Relation: Mediator Role of Perceived Marital Problem Solving. Turkish Journal of Psychology, 18, 98-108.
- KABASAKAL, Z., SOYLU, Y., (2016). 'Evli Bireylerin Evlilik Doyumunun Cinsiyet Ve Eş Desteğine Göre İncelenmesi', Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 5;4.
- KALAMAN, S., ÇELİK, F.(2019). 'Türkiye'deki Evli Bireylerin Sosyal Medya Kullanımlarının Evlilikleri Üzerine Etkisi: Nitel Bir Araştırma'. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 13.19: 1-1.
- KARA T. (2016). "Gençler Neden Snapchat Kullanıyor: Kullanımlar ve Doyumlar Yaklaşımı Üzerinde Bir Araştırma." *Intermedia International e-Journal*, 3(5):262-277.
- KARASAR, N. (1994) Bilimsel Araştırma Yöntemi.5. Basım, Ankara: 3A Araştırma ve Eğitim Danışmanlık Ltd.
- KAYA, N. (2017). Kırsal ve Kentsel Alanda Yaşayan Evli Kadınların, Evlilik Uyumunu, Evlilik Doyumunu ve İlişkilerde Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması ve İncelenmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- KAYMA-GÜNEŞ, D.(2007), Boşanma Sürecindeki Eşlerin Aile İçi İlişkileri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- KESKİN, A.(2015).Türk Medeni Hukuku'nda Boşanma Davası', İstanbul Barosu Dergisi, Cilt:89, sayı:6:189.
- KIRBAŞ Ö. (1994). Türk Hukukunda Eşlerin Anlaşmasına Dayalı Boşanma, (MK. 134/3) G. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- KÜÇÜKCAN, T.(2011) Toplumun Kültür Politikaları ve Medyanın Kültürel Süreçlere Etki Algısı Araştırması, Ankara:SETA.
- MADRAN, A. (2016). Facebook Kıskançlığı Ölçeğinin Türkçe formu: 'Üniversite Öğrencileri Üzerinde Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması', Anadolu Psikiyatri Dergisi 17, 93-99.
- MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONU. (2016). Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Unsurlar İle Boşanma Olaylarının Araştırılması ve Aile Kurumunun Güçlendirilmesi İçin Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyon Raporu. <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss399.pdf>. Erişim: 24.04.2019.
- ONUR, B. (2000). Gelişim Psikolojisi: Yetişkinlik-Yaşlılık- Ölüm (5. Baskı). Ankara: İmge Yayınları.
- OĞUZMAN, M. K., DURAL, M., (2001). Aile Hukuku, İstanbul. s.115.
- ÖKSÜZ, E., (2012), Yüksek Öğretim Yurtlar Kurumu İle Özel Yurtlarda İkamet Eden Öğrencilerin Boş Zaman Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi: Balıkesir İli Örneği, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir
- ÖNGÖREN, S. (2017). 'Boşanma ve Boşanmanın Erken Çocukluk Dönemi Çocuklar Üzerindeki Etkileri'. Uluslararası Eğitim Bilimler Dergisi, 4(13), 73-87.
- ÖZGÜL, G. E. (2015). Yanılsamalar Labirentinde Bir Yanılsama Olarak Özne. In Ö. Oğuzhan (Ed.), İletişimde Sosyal Medya - Sosyal Medyada İletişim (pp. 83-107). İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- ÖZGÜVEN, A. D.(2009). 'Ceza Muhakemesi Kanunu Çerçevesinde Adli Kontrol'. Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S; 81.
- ÖZGÜVEN, İ.E. (2009), Evlilik ve Aile Terapisi, Ankara: Pdrem Yayınları.
- ÖZGÜVEN, İ, E. (2001), Ailede iletişim ve Yaşam, Ankara: Pdrem Yayınları
- ÖZDEMİR, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntem Bilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma,*Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,11(1), 323-343.
- ÖZUĞURLU, K. (2006). Eşlerde Problem Çözme. Ana – Baba Okulu (12. Baskı). İçinde (201-219). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- ÖZTAN B., (1995). 'Türk Medeni Kanunu'nun Kabulününün 70. Yılında Aile Hukuku', Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 44, S. 1-4, Ankara.
- ÖZTÜRK, E. (2010). 'Türkiye'de Aile, Şiddet ve Kadın Sığınma Evleri'. Aile İçi Şiddet. İstanbul: Birey Yayıncılık, 5, 43.
- ÖZTÜRK, M, F, and TALAS, M. (2015)."Sosyal Medya ve Eğitim Etkileşimi." Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks 7.1: 101-120.
- PELTEKOĞLU, F. B. (2012). Sosyal Medya, Sosyal Değişim. In E. Özgen, & T. Kara (Eds.), Sosyal Medya Akademi (pp. 3-8). İstanbul: Beta Basım.
- SEZEN, S. (1999). Devletçilikten Özelleştirmeye Türkiye'de Planlama. Ankara: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Yayın No: 293.

- SOLMAZ, B., TEKİN, G., HERZEM, Z., DEMİR, M., (2013). 'İnternet Ve Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Bir Uygulama', Selçuk İletişim Dergisi, 7;4.
- STRAUSS, A., CORBİN, J. (1990). Basics of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques. New Delhi: SAGE Publications.
- TAĊYILDIZ, Ö., (2010). Lise Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre Yordanması, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim 91 Bilimleri Anabilim Dalı, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- TARHAN, N. (2008). Evlilik Psikolojisi (5. Baskı). İstanbul, Timaş Yayınları.
- TARHAN, N. (2017). Mutlu Evlilik Psikolojisi, İstanbul: Timaş Yayınları, s:64-65.
- TAYLAN, H. H., & DANIŞ, Y. (2016). Sosyal Değişme ve Türkiye’de Boşanma Olgusu [Divorce in Turkey and Social Change]. Mehir Aile, 3, 41-57.
- TAYLAN, H. H. (2016). ‘Yükseköğretim Öğrencilerinde Akıllı Telefon Bağımlılığı’, International Conference on Quality in Higher Education, November 24-25, s:1093-1100.
- T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü. (2013). Türkiye’de Aile Yapısı Araştırması Tespitler ve Öneriler (TAYA) Araştırma ve Sosyal Politika Serisi 07 Birinci Basım, 2014, İstanbul.
- TİRYAKİ, S., KARAKUŞ, M. (2018), 'Evli Bireylerin Sosyal Medya Kullanımları Üzerine Bir Araştırma', Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt: 26 Sayı: 3.
- TOSUN, C., YAZICI, H., & ALTUN, F. (2015). 'Evlilik Öncesindeki Ve Evli Bireylerin İlişki Nitelikleri, Benlik Kurguları Ve Özgeci Davranış Düzeyleri'. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 17(38), 73-94.
- TUNALIOĞLU, Z., (2013), "İnternet Bağımlılığı", <http://ebeveynlikakademisi.wordpress.com/2013/03/08/internet-bagimliliği/>, (30.08.2019).
- TUTAREL-KIŞLAK, Ş., ÇABUKÇA, F. (2002), 'Empati ve Demografik Değişkenlerin Evlilik Uyumu İle İlişkisi, Aile ve Toplum Dergisi, 2;5.
- TUTUMLU, M. (2009)., Teorik ve Pratik Boşanma Yargılaması Hukuku, Ankara 2009.
- TÜİK (TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU) (2018), Evlenme ve Boşanma İstatistikleri. Erişim Tarihi: 25 Ocak 2019, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24642>.
- TÜİK. (2014). Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması. Türkiye İstatistik Kurumu. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni.
- TÜRK DİL KURUMU (2006), Güncel Türkçe Sözlük, Çevrimiçi.
- ÜLGEN, V., (2014). 12-18 Yaş Arası Ergenlerde İnternet Bağımlılığında Sosyal Karşılıklık ve Yordayıcı Faktörlerin Değerlendirilmesi, Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Tıpta Uzmanlık Tezi, İstanbul.
- VALENZUELA, S., HALPERN, D., & KATZ, J. E. (2014). Social Network Sites, Marriage Well-Being and Divorce: Survey and State-Level Evidence From The United States. Computers in Human Behavior, 36, 94-101.
- VELİDEDEOĞLU, H. V., (1965). Türk Medeni Hukuku, C.II, Aile Hukuku, İstanbul.
- YALÇIN, G., (2015). Sosyal Medyanın Yoğun Kullanımının İleri Ergenlikte Yalnızlık ve Depresyona Etkisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

- YANAR, E.,(2015). Ergenlerin Sosyal Medya Tutumlarının Kişisel Gelişimleri Üzerine Etkileri, Nişantaşı Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul
- YAVUZER, H. KÖKNEL, Ö., KULAKSIZOĞLU, A., AYHAN, H., DODURGALI, A. VE EKŞİ, H. (2013). Çocuk ve Ergen Eğitiminde Anne Baba Tutumları, İstanbul: Timaş Yayınları.
- YENİÇIKTI N.T., (2013). “Halkla İlişkiler Aracı Olarak Instagram: Sosyal Medya Kullanan 50 Şirket Üzerine Bir Araştırma”. Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 9(2):92-115.
- ZARE, B. (2011). Review of studies on infidelity. 3rd International Conference on Advanced Management Science IPEDR vol.19 IACSIT Press, Singapore. <http://www.ipedr.com/vol19/34-ICAMS2011-A10054.pdf>. Erişim: 11.04.2019.
- ZASTROW, C. (2014). Sosyal Hizmete Giriş, 2. Baskı, Nika Yayınevi:Ankara,s:106-108.

EKLER

EK-1 DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

Değerli katılımcı,

Bu çalışmada, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Hizmet Yüksek Lisans programında yürüttüğüm tez çalışması için boşanma sürecindeki bireylerin; boşanma nedenleri arasında sosyal medya kullanımının etkili olup olmadığını daha iyi anlamak amacıyla, kişisel bilgilerinizle ilgili bir form ve ölçek bulunmaktadır. Araştırmanın geçerli ve güvenilir olması için vereceğiniz samimi cevaplar çok önemlidir, lütfen anketlerin başındaki yönergelerde belirtildiği biçimde maddeleri değerlendiriniz. Bu anketlere vereceğiniz cevaplar yalnızca araştırmacı tarafından bilinecektir ve gizli kalacaktır. Cevaplar bireysel değerlendirme amacıyla değil, araştırma amacıyla kullanılacağı için isim vermeniz gerekmemektedir.

İlginiz ve yardımınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Pınar GÜNEŞ
Sosyal Hizmet Uzmanı

1. Cinsiyetiniz

Kadın Erkek

2. Yaşınız:.....

3- Medeni durum

1. Evli birlikte yaşıyor [] 2. Evli ayrı yaşıyor [] 3. Boşanmış [] 4. Eşi ölmüş []
5. Diğer [].....

4. Eğitim Durumunuz

Okuma yazma bilmiyor İlkokul Mezunu Ortaokul Mezunu Lise Mezunu Üniversite Mezunu
Yüksek Lisans Doktora

5- Mesleğiniz

Ev Hanımı Emekli Esnaf Memur İşçi Öğrenci Diğer

6. Eşinizin Mesleği

Ev Hanımı Emekli Esnaf Memur İşçi Öğrenci Diğer

7. Kaç yaşında evlendiniz?.....

8. Eşinizle nasıl evlendiniz?

1. Eşimle anlaşarak() 2. Görücü usulüyle() 3. Kaçırarak, kaçarak ()
4. İnternet/sosyal medya üzerinden tanışarak ()

9- Kaç yıllık evlisiniz?

10- Çocuğunuz var mı? Varsa kaç çocuğunuz var?

1. Hayır, yok [] 2. Evet var ve :.....

12- Evde en çok kimin sözü geçer?

1. Erkek [] 2. Kadın [] 3. Eşler birlikte [] 4. Aile büyükleri [] 5. Tüm aile hep birlikte []

13- Sosyal medya denilince aklınıza gelen nedir?

Facebook Instagram Twitter Whatsapp Youtube Snapchat Swarm

14- Sosyal medya araçlarından günde ne kadar faydalanıyorsunuz?

Bir saatten az 1 saat 2 saat 3 saat 4 saat ve üstü

15. Sosyal medya araçlarından hangisine daha fazla vakit ayırıyorsunuz?

Facebook Instagram Twitter Whatsapp Youtube Snapchat Swarm

16. Sosyal medyayı en çok hangi amaçla kullanıyorsunuz?

Eğlence Araştırma Sosyal İletişim Haber almak Bilgi edinmek
 Siyasi olayları takip etmek Yeni biriyle tanışmak Diğer

17. Sizce boşanmanızdaki en önemli nedenler nelerdir, önem sırasına göre ilk dörde girenleri birden dörde kadar sıralayınız.

Eşimin ailesi ile aramdaki geçimsizlik () Maddi sorunlar ()
Eşimin, ailemle arasındaki geçimsizlik () Sağlık Problemleri ()
Çocukla/ çocuklarla ilgili sorunlar () İletişim Problemleri ()
Cinsel problemler () Eşimin sosyal medyada fazla zaman geçirmesi ()79

Psikolojik şiddet
Fiziksel şiddet
Alkol kullanımı

() Eşimin sosyal medyada tanıştığı biriyle beni aldatması ()
() Eşimin tanımadığım biriyle beni aldatması ()
() Diğer

EK-2 BOŞANMA NEDENLERİNE YÖNELİK TUTUMLAR ÖLÇEĞİ

Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutumlar Ölçeği

Değerli Katılımcı;

Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeğinde toplam 18 soru bulunmaktadır. Vereceğiniz cevaba göre 'Kesinlikle Katılmıyorum', 'Katılmıyorum', 'Kararsızım', 'Katılıyorum' ve 'Kesinlikle Katılıyorum' seçeneklerinden birini işaretleyiniz.

Ankette işinizle ilgili tutumları yansıtan ifadeler yer almaktadır. Size uygun olan kutuya X işareti koyunuz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Erkeğin evini ihmal etmesi, eşine ve çocuklarına karşı sorumluluklarını yerine getirmemesi boşanmaya neden olmaktadır.					
2. Kadının evini ihmal etmesi eşine ve çocuklarına karşı sorumsuz ve ilgisiz davranması boşanmaya neden olmaktadır.					
3. İçki, kumar gibi alışkanlıklar önemli boşanma nedenlerindedir.					
4. Evliliğin devamı için bütün imkânlar kullanıldıktan sonra boşanma son çare olarak düşünülmelidir.					
5. Erkeğin işsiz olması boşanmaya neden olmaktadır.					
6. Eşler ev içi problemlerini her yerde konuşmamalı aile mahremiyeti korunmalıdır.					
7. Eşlerin birbirlerinin fikirlerine saygı göstermemesi boşanmaya götüren tartışmaların başlamasına neden olmaktadır.					
8. Aile bütçesini aşan harcamalar ev içinde tartışmalara, hatta zaman zaman boşanmalara neden olmaktadır.					
9. Boşanma da ekonomik yetersizlik önemli bir faktördür.					

10. Dindarlık eşlerin birbirlerine karşı tahammülünü kolaylaştırır.					
11. Dini konularda uyumlu olmak evliliğin devamı için önemlidir.					
12.Eşler arasındaki inanç farklılığı aile içinde ciddi problemlere neden olmaktadır.					
13.Erkek eşine sözlü şiddet (küfür, hakaret vb.) uygularsa kadın hemen boşanmalıdır.					
14.Kadın eşine sözlü şiddet (hakaret, aşağılayıcı ifade vb.) uygularsa erkek hemen o kadını boşanmalıdır.					
15.Erkek eşine bir defa bile fiziki şiddet uygulasa kadın hemen boşanmalıdır.					
16. Televizyondaki evlendirme programları aileleri olumsuz yönde etkilemektedir.					
17. Televizyonda yayınlanan bazı diziler eşlerin birbirlerini aldatmasında etkili olmaktadır.					
18.Günümüzde medya, eşlerin boşanma kararı almalarında etkili olmaktadır.					

EK-3 ETİK KURUL FORMU

www.uskudar.edu.tr

Altunizade Mahallesi Haluk Türksay Sokak No:14 34662 Üsküdar/İSTANBUL
T: 0216 400 22 22 F: 0216 474 12 56 bilgi@uskudar.edu.tr

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
GİRİŞİMSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR
ETİK KURULU BAŞKANLIĞI

SAYI: 61351342-/ 2019-393

26/08/2019

Sayın Dr.Öğr.Üyesi Abdulkakim Beki
(Pınar Güneş)

Üsküdar Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulunun 26/08/2019 tarihinde yapılan 08 No.lu toplantısında “Sosyal Medya Kullanımının Çiftlerin Boşanmaları Üzerindeki Etkisi” adlı araştırma projenizin etik açıdan uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Doç. Dr. Cumhuri TAŞ
Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik
Kurulu Başkanı

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Cumhuri TAŞ", written over the printed name and title.

EK-4 KURUM İZİNİ

20/03/2019

İSTANBUL ANADOLU 1.....23. AİLE MAHKEMESİ HAKİMLİĞİNE

İlgi:B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazı

Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrencisiyim. İlgili Anabilim Dalı'nda yürüttüğüm "Sosyal Medya Kullanımının Çiftlerin Boşanmaları Üzerindeki Etkisi" konulu yüksek lisans tez çalışmamda mahkeme tarafından sosyal çalışma görevlilerine, Sosyal İnceleme Raporu için yönlendirilen dosyalarda ki anne ve babalara Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği ve Demografik Bilgi Formunu (Kişiyi tanımlayan herhangi bir kimlik bilgisi belirtilmeksizin ve sadece tez çalışması kapsamında kullanılmak koşulu ile) doldurmaları planlanmaktadır. Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazısında bu konunun Mahkeme Hakimleri'nin takdirinde olduğu belirtilmiştir. Çalışmam kapsamında gereken bilgilere ulaşabilmem konusunda gerekli iznin tarafıma verilmesini saygılarımla arz ederim.

Ek: Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazısı

Kişisel bilgilerin gizliliğinin ihlal edilmesinin kaydıyla
uygundur.
Hakim
212293

Sosyal Hizmet Uzmanı
Pınar GÜNEŞ
194008

20/03/2019

İSTANBUL ANADOLU 1.....23. AİLE MAHKEMESİ HAKİMLİĞİNE

İlgi:B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazı

Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrencisiyim. İlgili Anabilim Dalı'nda yürüttüğüm "Sosyal Medya Kullanımının Çiftlerin Boşanmaları Üzerindeki Etkisi" konulu yüksek lisans tez çalışmamda mahkeme tarafından sosyal çalışma görevlilerine, Sosyal İnceleme Raporu için yönlendirilen dosyalarda ki anne ve babalara Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği ve Demografik Bilgi Formunu (Kişiyi tanımlayan herhangi bir kimlik bilgisi belirtilmeksizin ve sadece tez çalışması kapsamında kullanılmak koşulu ile) doldurmaları planlanmaktadır. Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazısında bu konunun Mahkeme Hakimleri'nin takdirinde olduğu belirtilmiştir. Çalışmam kapsamında gereken bilgilere ulaşabilmem konusunda gerekli iznin tarafıma verilmesini saygılarımla arz ederim.

Ek: Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazısı

K.
20.03.2019
Keskin KARAKURT
Hizmet 194008
Gerekli bilgilere ulaşabilmem için izin verileceğine.
ve Sabireye yazılarak bilgileri ulaştırılması.

Sosyal Hizmet Uzmanı
Pınar GÜNEŞ
194008

20/03/2019

İSTANBUL ANADOLU 1.....23. AİLE MAHKEMESİ HAKİMLİĞİNE

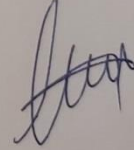
İlgi:B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazı

Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrencisiyim. İlgili Anabilim Dalı'nda yürüttüğüm "Sosyal Medya Kullanımının Çiftlerin Boşanmaları Üzerindeki Etkisi" konulu yüksek lisans tez çalışmamda mahkeme tarafından sosyal çalışma görevlilerine, Sosyal İnceleme Raporu için yönlendirilen dosyalarda ki anne ve babalara Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği ve Demografik Bilgi Formunu (Kişiyi tanımlayan herhangi bir kimlik bilgisi belirtilmeksizin ve sadece tez çalışması kapsamında kullanılmak koşulu ile) doldurmaları planlanmaktadır. Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazısında bu konunun Mahkeme Hakimleri'nin takdirinde olduğu belirtilmiştir. Çalışmam kapsamında gereken bilgilere ulaşabilmem konusunda gerekli iznin tarafıma verilmesini saygılarımla arz ederim.

Ek: Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazısı

Vy pınar dnr
20.3.2019
Hk. 24267

Sosyal Hizmet Uzmanı
Pınar GÜNEŞ
194008

20/03/2019

İSTANBUL ANADOLU 1.....23. AİLE MAHKEMESİ HAKİMLİĞİNE

İlgi:B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazı

Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrencisiyim. İlgili Anabilim Dalı'nda yürüttüğüm "Sosyal Medya Kullanımının Çiftlerin Boşanmaları Üzerindeki Etkisi" konulu yüksek lisans tez çalışmamda mahkeme tarafından sosyal çalışma görevlilerine, Sosyal İnceleme Raporu için yönlendirilen dosyalarda ki anne ve babalara Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği ve Demografik Bilgi Formunu (Kişiyi tanımlayan herhangi bir kimlik bilgisi belirtilmeksizin ve sadece tez çalışması kapsamında kullanılmak koşulu ile) doldurmaları planlanmaktadır. Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazısında bu konunun Mahkeme Hakimleri'nin takdirinde olduğu belirtilmiştir. Çalışmam kapsamında gereken bilgilere ulaşabilmem konusunda gerekli iznin tarafıma verilmesini saygılarımla arz ederim.

Ek: Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazısı

21/03/2019
20.03.19
7

Sosyal Hizmet Uzmanı
Pınar GÜNEŞ
194008

Uygundur.

20/03/2019

Mahkeme Uzmanı

Uzman

İSTANBUL ANADOLU 1.....23. AİLE MAHKEMESİ HAKİMLİĞİNE

İlgi:B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazı

Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrencisiyim. İlgili Anabilim Dalı'nda yürüttüğüm "Sosyal Medya Kullanımının Çiftlerin Boşanmaları Üzerindeki Etkisi" konulu yüksek lisans tez çalışmamda mahkeme tarafından sosyal çalışma görevlilerine, Sosyal İnceleme Raporu için yönlendirilen dosyalarda ki anne ve babalara Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği ve Demografik Bilgi Formunu (Kişiyi tanımlayan herhangi bir kimlik bilgisi belirtilmeksizin ve sadece tez çalışması kapsamında kullanılmak koşulu ile) doldurmaları planlanmaktadır. Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazısında bu konunun Mahkeme Hakimleri'nin takdirinde olduğu belirtilmiştir. Çalışmam kapsamında gereken bilgilere ulaşabilmem konusunda gerekli iznin tarafıma verilmesini saygılarımla arz ederim.

Ek: Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazısı

Sosyal Hizmet Uzmanı
Pınar GÜNEŞ
194008

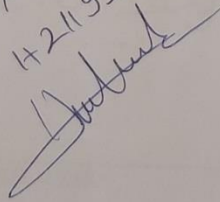
20/03/2019

İSTANBUL ANADOLU 1.....23. AİLE MAHKEMESİ HAKİMLİĞİNE

İlgi:B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazı

Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrencisiyim. İlgili Anabilim Dalı'nda yürüttüğüm "Sosyal Medya Kullanımının Çiftlerin Boşanmaları Üzerindeki Etkisi" konulu yüksek lisans tez çalışmamda mahkeme tarafından sosyal çalışma görevlilerine, Sosyal İnceleme Raporu için yönlendirilen dosyalarda ki anne ve babalara Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği ve Demografik Bilgi Formunu (Kişiyi tanımlayan herhangi bir kimlik bilgisi belirtilmeksizin ve sadece tez çalışması kapsamında kullanılmak koşulu ile) doldurmaları planlanmaktadır. Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazısında bu konunun Mahkeme Hakimleri'nin takdirinde olduğu belirtilmiştir. Çalışmam kapsamında gereken bilgilere ulaşabilmem konusunda gerekli izin tarafıma verilmesini saygılarımla arz ederim.

Ek: Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazısı

Hygundur
20/03/2019
H 211935

Sosyal Hizmet Uzmanı
Pınar GÜNEŞ
194008

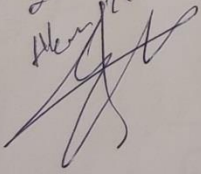
20/03/2019

İSTANBUL ANADOLU 1.....23. AİLE MAHKEMESİ HAKİMLİĞİNE

İlgi:B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazı

Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrencisiyim. İlgili Anabilim Dalı'nda yürüttüğüm "Sosyal Medya Kullanımının Çiftlerin Boşanmaları Üzerindeki Etkisi" konulu yüksek lisans tez çalışmamda mahkeme tarafından sosyal çalışma görevlilerine, Sosyal İnceleme Raporu için yönlendirilen dosyalarda ki anne ve babalara Boşanma Nedenlerine Yönelik Tutum Ölçeği ve Demografik Bilgi Formunu (Kişiyi tanımlayan herhangi bir kimlik bilgisi belirtilmeksizin ve sadece tez çalışması kapsamında kullanılmak koşulu ile) doldurmaları planlanmaktadır. Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazısında bu konunun Mahkeme Hakimleri'nin takdirinde olduğu belirtilmiştir. Çalışmam kapsamında gereken bilgilere ulaşabilmem konusunda gerekli iznin tarafıma verilmesini saygılarımla arz ederim.

Ek: Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün B.03.0.PER.0.00.00.03/66190 sayı ve 31.12.2008 tarihli yazısı

Uğur
20.03.2019
194008

Sosyal Hizmet Uzmanı
Pınar GÜNEŞ
194008

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Pınar GÜNEŞ

Doğum Yeri ve Tarihi : Çaycuma – 18. 08.1993

Yabancı Dili : İngilizce B1 seviyesinde

İletişim (e-posta): gnspinar@gmail.com

Eğitim Durumu(Kurum ve Yıl)

Lise: Çaycuma Anadolu Lisesi-2011

Lisans: Ankara Üniversitesi- Sağlık Bilimleri Fakültesi- Sosyal Hizmet Bölümü- 2015

Yüksek Lisans: Üsküdar Üniversitesi- Sağlık Bilimleri Enstitüsü- Sosyal Hizmet Anabilim Dalı- 2019

Çalıştığı Kurum/Kurumlar ve Yıl: İstanbul Anadolu Adalet Sarayı- Sosyal Hizmet Uzmanı- 2016- ...